

Talousarvio 2022

Liedon kunnan
talousarvio 2022
ja taloussuunnitelma
2022-2024

Sisällysluettelo

Kunnanjohtajan katsaus	4
Liedon kuntastrategia 2018-2025	10
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Liedon kunnassa	13
Riskienarviointi ja -hallinta	16
Talousarvion laadinnan yleiset ja taloudelliset lähtökohdat	18
Talousarvion sitovuus	25
Tuloslaskelma	28
Tuloslaskelma (ulkoinen)	29
Rahoituslaskelma	30
Valtuustoon nähden sitovat määrärahat	32
Tarkastuslautakunta	33
Keskusvaalilautakunta	34
Kunnanhallituksen alainen toiminta	35
Konsernihallinto	38
Sisäiset palvelut	41
Maaseutupalvelut	45
Pelastustoimi	46
Työllistäminen	47
Ympäristöterveyslautakunta	49
Ympäristöterveyspalvelut	51
Sosiaali- ja terveyslautakunta	53
SOTE hallinto	59
Perhe- ja sosiaalipalvelut	61
Hoito- ja hoivapalvelut	65
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	70
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta	73
Varhaiskasvatus	77
Yleissivistävä opetus	79
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	81
Kulttuuripalvelut	84
Tekninen lautakunta	87
Tekniset palvelut	89
Toimitilapalvelut	91
Ruokapalvelut	93
Puhtauspalvelut	96
Infrapalvelut	98
Liedon vesi	102

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	106
Kaavoitus- ja mittaus-toimi.....	109
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.....	111
Tontinluovutusohjelma 2022-2024	113
Kaavoitusohjelma 2022-2024.....	114
Investointiosa	115
Investointien tavoitteet.....	115
Yhteenveto	116
Investointiosan hankekohtaiset perustelut.....	118
Kuntakonserni.....	135
Kuntakonsernin toiminnan ja talouden lähtökohdat ja tavoitteet	135
Liedon Asunnot Oy	136
Liedon Lämpö Oy.....	138

Kunnanjohtajan katsaus

MUUTOSTEN VUOSI

Vuoden 2020 alussa Suomeen levinneellä koronaviruspandemialla on ollut merkittävät vaikutukset Liedon kunnan toimintaan ja talouteen. Kunnan valmiussuunnitelman soveltamista, päätöksenteko- ja reagointikykyä sekä henkilöstön voimavaroja on koeteltu jo lähes kahden vuoden ajan. Vuoden 2021 lähestyessä loppuaan, parantunut rokotuskattavuus ja käyttöön otettu koronapassi ovat mahdollistaneet merkittävät rajoitustoimien purkamiset ja yhteiskunnan avaamisen. Talouden ennakoitu elpyminen vuoden 2021 aikana on ollut jopa arvioitua nopeampaa - alkusyksystä tapahtuneesta pandemian uudelleen aktivoitumisesta huolimatta.

Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimat ennusteet vuodelle 2021 ja vuodelle 2022 ennakoivat hyvää talouden kehitystä. Työllisyystilanne on parantunut merkittävästi jo vuoden 2021 aikana ja kehityksen ennakoitaan jatkuvan edelleen vuoden 2022 ajan. Liedon työttömyysprosentti syyskuussa 2021 on 5,0% ollen yksi Varsinais-Suomen alhaisimmista. Aktiivisella työllisyydenhoidolla työttömyysprosenttia voidaan edelleen laskea. Riskinä talouden suotuisalle kehitykselle on osaavan työvoiman heikentynyt saatavuus sekä globaalista komponenttipulasta ja logistiikan häiriöistä aiheutuvat ongelmat. Kasvukunnille uuden riskin muodostavat rakentamiseen liittyvien materiaalikustannusten nopea nousu, joka jatkuessaan heijastuu nopeasti sekä asuntorakentamisen hintoihin että erityisesti yritysten investointihalukkuuteen.

Liedon vuoden 2022 taloussarviota on laadittu hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa. Laadittu talousarvio pohjautuu vuosina 2022 ja 2023 hyvänä jatkuvaan yleiseen talouskehitykseen ja tämän kautta myös hyvään verotulojen kehitykseen. Laadittu talousarvio luo hyvät edellytykset sekä asukasmäärän että yritysten ja työpaikkojen määrän kasvulle. Matintalon (1-2) kaava-alueen tonttien luovutus sijoittuneelle puoliskolle ja yritystonttienkin kysyntä jatkuu hyvänä. Kasvun mahdollistamiseksi myös tulevaisuudessa, on talousarvioon tarpeisiin sisällytetty 1,5 miljoonan euron varaus raakamaan hankintaan. Investointiohjelmaan on sisällytetty myös kasvukunnan palvelurakenteeseen kohdentuvia uudisrakentamis- ja saneerauskohteita kuten esimerkiksi Liedon uusi Keskuskoulu ja Pahkamäen esiopetustila sekä terveyskeskuksen saneerauksen loppuunsaattaminen.

Liedon keskustan alueen kehittäminen jatkuu kuntastrategian mukaisesti. Erityistä mielenkiintoa kohdistuu Aurajokirannan tuntumaan sijoittuvan Säästöpankkitalon ympäristön toteutukseen (suunnittelukilpailu ratkeaa loppuvuonna 2021) sekä jokirannan alueen virkistyskäytön lisäämiseen. Kylien elinvoimaa tuetaan

”Kyyvykkäät Kylät”-hankkeen kautta. Hankkeella tuetaan kylien yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden omaa kehittämistoimintaa.

Tulevan talousarviovuoden mittavimmaksi haasteeksi nousee valmistautuminen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtymiseen kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Nopeassa aikataulussa tehtävät muutokset haastavat sekä kunnan luottamushenkilöitä ja päätöksentekokykyä, että kunnan omaa organisaatiota. Loppuvuodesta 2021 käynnistynyt laaja selvitystyö, siirtymän suunnittelu sekä kokonaisuuden vaatima kuntayhteistyö mahdollistaa tiivistyvän yhteistoiminnan Varsinais-Suomen kuntien välillä. Uusien aluevaalien toteuttaminen ja hyvinvointialueen luottamushenkilöorganisaation muodostaminen alkuvuonna 2022 päättää asetetun väliaikaisen toimielimen (VATE) toimikauden.

Liedon uusi kuntastrategia vahvistetaan valtuuston päätöksellä alkuvuodesta 2022. Kunnan päätöksentekoa, toimintaa ja toimintakulttuuria määrittävä asiakirja visioineen ja tavoitteineen rakentuu Liedon kunnan vahvuuksille. Lieto tunnetaan erinomaisesta elinkeinopolitiikastaan ja yrittäjäystävällisestä toimintakulttuuristaan, turvallisesta, viihtyisästä ja luonnonläheisestä asuinympäristöstään sekä hyvistä palveluistaan. Päätöksentekokulttuurin vahvuutena on pidetty ennakoitavuutta, elinkeinoelämän ymmärrystä, luottamusta ja sopimisen taitoa sekä hyvää yhteistyötä luottamushenkilöiden kesken. Halu näiden asioiden ja vahvuuksien edistämiseen näkyy varmasti uudessakin kuntastrategiassa.

Vuoden 2022 aikana käynnistetään valmistautuminen TE-palvelujen kokonaisuudistukseen, jonka lopputuloksena kunnat ottavat vastuun oman alueensa TE-palvelukokonaisuudesta. Suunniteltu uudistus edellyttää Turun seudulla kuntien tiivistyvää yhteistoimintaa ja uusien rakenteiden luomista, mikäli laki edellyttää suunniteltua vähintään 20 000 työllistä yhtä palveluja järjestävää toimintayksikköä kohti. Liedolla näissä neuvotteluissa omat panoksensa pelissä, sillä kunnan työllisyydenhoidon ja elinkeinotoimen toimintamallit ovat tuloksellisuutensa vuosien aikana hyvin osoittaneet.

Kunnanjohtajan esitys Liedon kunnan talousarvioksi vuodelle 2022 päättyy noin 2,0 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Talousarvioon sisältyvät verotuloennusteet vuosille on laadittu 2021 voimassa olevien kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttien mukaisena. Taloussuunnitelmavuodet 2023-2024 on laadittu sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen toiminnan sekä pelastustoimen siirtymisellä pois kunnan talousarviosta hyvinvointialueille. Taloussuunnitelmavuosien veroennusteet sisältävät 12,39 prosenttiyksikön leikkauksen kunnan tuloveroprosenttiin. Valtionosuudet on laskettu valtiovarainministeriön painelaskemien mukaisesti.

Kiitän kaikkia luottamushenkilöitä sekä kunnan talousarvion valmisteluun osallistunutta henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä ja asiantuntevasta valmistelusta ja toivotan menestyksestä vuotta 2022.

Liedossa 27.10.2021

Kunnanjohtaja Esko Poikela

Kunnan toimielinten talousarvioesityksiin on kunnanjohtajan esityksessä tehty seuraavat muutokset:

Verotulot:

Kiinteistöverotuottojen arvion tarkastus/tulo + 170 000 vuodelle 2022 (arvioitu uudiskohteiden vaikutus)

Investointiosa

Kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien muutos; siirretään -90 000 euroa vuodelta 2022 vuodelle 2023

Pienhankkeista vähennetään -100 000 vuodelta 2022

Huoltomiehentien investointikohteesta siirretään -40 000 vuodelta 2022 vuodelle 2023 ja loppuosa 650 000 euroa vuodelle 2024

Matintalo 2 ja 3 vähennetään -55 000 vuodelta 2022 (toteutuu 2021)

Tiemestarintien investointikohteesta siirretään -150 000 vuodelta 2022 vuodelle 2023

Pahkamäen esiopetustilan toteutukseen varataan -650 000 euroa vuodelle 2022 (lisäystä -350 000)

Maaumala on poistettu investointilistalta taloussuunnitelmavuodelta 2024

Käyttötalous:

Henkilöstökulut yhteensä

- Ennakoitu palkankorotusvaraus; menoista osa huomioitu jo raamia asetettaessa; vähennetään -500 000 vuodelta 2022

Kunnanhallitus/konsernihallinto

- Asiantuntijapalkkiot/-menot; vähennetään -30 000 vuodelta 2022
- Markkinointimenot; vähennetään -20 000 vuodelta 2022

Kuntakehitys/Kaavoitus- ja rakennuslautakunta:

- Rakennusvalvonta; tuottoja lisätään +100 000 vuodelle 2022 (rakentamisen aktiivisuus, yritysraentaminen)
- Tontinmyyntivoitto/-tuotto; lisätään +200 000 vuodelle 2022 (luovutettavien yritystonttien tuotto-odotukset)
- Palkkamenot vähennetään; -30 000

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

- Palkkamenot, koneet ja laitteet; vähennetään -330 000 vuodelta 2022 (lautakunta kohdentaa käyttösuunnitelmassaan)

Sosiaali ja terveyslautakunta

- Palkkamenot; vähennetään -50 000 vuodelta 2022 (uusien vakanssien ajoitus)
- Toimeentulotukimenot; vähennetään -20 000 vuodelta 2022 (työllisyystilanne)
- ESH ostopalvelut yksityisiltä/menot; lisätään 200 000 vuodelle 2022
- VSSHP tasaerälaskutus/menot; vähennetään -300 000 vuodelta 2022
- Puhdistus- ja pesulapalvelut/menot; vähennetään -100 000 vuodelta 2022
- Lastensuojelun kuntalaskutus/tulot; lisätään +30 000 vuodelle 2022
- Em. yhteensä/menot; vähennetään -300 000 vuodelta 2022

Tekninen lautakunta

- Palkkamenot; vähennetään – 50 000 vuodelta 2022

Kulttuuri ja Vapaa-aikalautakunta

- Ei muutoksia

Ympäristö- ja terveyslautakunta

- Ei muutoksia

LIEDON KUNNAN TULEVAISUUSOHJELMA 2022-2025

Liedon kunnanhallitus on 16.2.2021 § 57 hyväksynyt Liedon kunnan tulevaisuusohjelman vuosille 2021-2025. Osana tulevaisuusohjelmaa sisältää myös uusia talouden tasapainottamiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Tulevaisuusohjelmaan yhdistettiin myös Liedon vuonna 2020 hyväksytyn kunnan talouden

tasapainottamisohjelman tarkoittamat toimenpiteet ja tavoitteet. Tulevaisuusohjelman mukaisesti syksyllä 2021 käynnistettiin kuntastrategian päivittämisen vuosille 2022-2025.

Kunnan talouden ja toiminnan suunnittelun haasteena on edelleen väestön ikääntyminen, joka lisää kuntalaisten palvelutarvetta. Samaan aikaan näköpiirissä on lasten määrän väheneminen ja ikäluokkien pieneminen. Uudeksi haasteeksi on noussut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtymisen kunnalta hyvinvointialueelle tuomat muutokset kunnan talouteen ja toimintaan.

Tulevaisuusohjelman täytäntöönpano on vuoden 2021 aikana edennyt suunnitellusti. Ohjelman edistymistä on seurattu säännöllisesti kunnan johtoryhmässä ja poikkeamiin puututtu ajantasaisesti.

Tulevaisuusohjelman edistymisestä on säännöllisesti raportoitu kunnanhallitukselle.

Kunnan toimintaympäristö ja taloudellinen liikkumavara muuttuvat olennaisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle. Tämä edellyttää myös tulevaisuusohjelman päivittämistä vastaamaan muuttuvaa kuntasektorin tilannetta.

INVESTOINNIT

Liedon kunta on investoinut vuosien 2017-2020 aikana keskimääräistä voimakkaammin. Investoinnit ovat ylittäneet selvästi vuosikatteen, jolloin merkittävä osa investoinneista on jäänyt rahoitettavaksi lainarahoituksella. Kunnan lainakanta on kasvanut vuosien 2017-2020 aikana noin 21,7 miljoonaa euroa. Kunnalla edelleen mittavat investoinnit meneillään keskuskoulun uudisrakentamisessa sekä investointitarpeita erityisesti kunnan infrastruktuuriin. Kunnan strategian mukaiset kaavoitushankkeet ja asuintonttien luovutustavoitteet sekä asukasmäärän lisäämiseen asetetut tavoitteet edellyttävät uusien asuinalueiden kaavoitusta, tonttien myyntiä ja myös aktiivista maanhankintaa. Maanhankintaan osoitetaan talousarviossa 1,5 miljoonan euron määräraha ja teollisuustonttien esirakentamiseen 300 tuhatta euroa. Tontinmyyntivoiton tavoitteeksi on talousarviossa 2022 asetettu 2 miljoonaa euroa.

Keskuskoulun uudisrakentamiseen on vuodelle 2022 varattu 1,5 miljoonan euron määräraha ja taloussuunnitelmavuosille 2023-2024 yhteensä 12 miljoonaa euroa. Hankkeen suunnittelua jatketaan ja toteuttamistapa päätetään teknisessä lautakunnassa vuoden 2022 aikana. Hankkeeseen liittyy merkittävä kustannusriski rakennuskustannusten nousun ja hankesuunnitelman tarkentumisen vuoksi.

LIEDON KUNNAN TALOUSARVIO VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022-2024

Talousarvioesitys on laadittu siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan vuonna 2022.

Esityksessä ei myöskään oleteta koronasta aiheutuvia rajoitustoimenpiteitä enää vuodelle 2022, mutta koronasta aiheutuvan hoitovelan aiheuttamamaan kustannukset on arvioitu määrärahavaroissa. Suomen talouden ennakkoidaan kasvavan voimakkaasti vielä vuoden 2022 aikana. Tämä näkyy myös verotuloennusteen kasvuna. Verotulojen ennustetaan kasvavan 2,7 miljoonaa euroa 90,1 miljoonaan euroon. Ennakolliset valtionosuulaskelmat vuodelle 2022 näyttävät 2,2 miljoonaan euron nousua 26,6 miljoonaan euroon.

Talousarvioesitys on laadittu vuonna 2021 voimassa olevien kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttien mukaisena ja se osoittaa vuodelle 2022 ylijäämää noin 2,0 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 1.11.2021 esittää kunnanvaltuustolle talousarvion 2022 sekä taloussuunnitelman 2022-2024. Kunnanhallitus päätti (467/1.11.2021) esittää kunnanvaltuustolle kunnallisveroprosentin laskemista 0,25 prosenttiyksiköllä 19,50 %:iin. Esitys on huomioitu talousarvion luvuissa.

Kunnanvaltuusto päätti (xxx/8.11.2020) vahvistaa vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 19,50.

Liedon kuntastrategia 2018-2025

LIEDON KUNNAN KUNTASTRATEGIA

Liedon kunnan vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2022–2024 taloussuunnitelman laatimisen pohjana on Liedon kunnan kuntastrategia 2018–2025. Liedon kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian 47/18.6.2018. Liedon strategia 2025 kuvaa kunnan tavoitteet sekä keinot, joilla strategiset tavoitteet saavutetaan.

Kuntastrategian painopistealueet ovat:

- Unelmien pikkukaupunki – Viihtyisä ja vireä keskustaajama ja omaleimaiset asuinalueet
- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
- Lietolainen on aktiivinen ja onnellinen
- Talouden ja toiminnan kehys

Kuntastrategiaa valmisteltiin laajalla pohjalla. Strategiatyöskentelyyn osallistuivat kunnan luottamushenkilöt, henkilöstö, nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Strategian mukaisia tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi päivitetään ja ohjataan vuosittaisen talousarvion ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Liedon kuntastrategian päivytystä on valmisteltu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen yhteisissä seminaareissa syksyn 2021 aikana.

LIEDON KUNNAN VISIO 2025

Lieto on rauhallinen, turvallinen, viihtyisä, ihanteellinen, monipuolinen ja elävä maalaiskunta. Liedon asukkaista välittyy positiivisuus ja onnellisuus. Elinvoimainen ja nopeasti kehittyvä kunta sijaitsee Aurajoen ja historiallisen Hämeen Härkätien varrella ja sen historia ulottuu pitkälle, aina kivikauteen saakka.

Liedon kunnan tulevaisuudenkuvassa 2025 tavoitellaan **unelmien turvallista pikkukaupunkia**, joka muodostuu **viihtyisästä ja vireästä keskustasta** sekä **omaleimaisista kylistä**. Liedon tulevaisuutta rakennetaan **avoimella ja oivaltavalla otteella** siten, että **kulut pidetään kurissa** ja asiat tehdään **kerralla kuntoon**. Tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

LIEDON KUNTASTRATEGIAN PAINOPISTEALUEET JA KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

Strategian 2025 painopistealueet ja kriittiset menestystekijät ovat:

- Unelmien pikkukaupunki
 - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
 - Rakennuskannan kehittäminen ja asumisen vaihtoehdot
 - Keskustan elinvoima ja viihtyisyys

- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
 - Yrittäjyyden edistäminen
 - Lieto matkailukohteena
 - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
 - Avoin ja aktiivinen viestijä
 - Haluttu työnantaja

- Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
 - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
 - Hyvällä palvelulla on kasvot
 - Liikkuva Lieto
 - Luonnonläheinen Lieto

- Talouden ja toiminnan kehys
 - Kerralla kuntoon
 - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
 - Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen
 - Osaava ja motivoitunut henkilöstö

Kuntastrategian perusteella lautakunnat ovat valinneet kriittiset menestystekijät, joissa lautakunnan tulee onnistua strategisten päämäärien saavuttamiseksi. Lautakuntien talousarvioesityksissä on määritelty konkreettiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit, joilla strategiset tavoitteet saavutetaan.

TOIMENPIDE- JA POLITIIKKAOHJELMAT

Strategiaa täydentävät ja sen täytäntöönpanoa ohjaavat olemassa olevat sekä laadittaviksi sovitut toimenpide- ja politiikkaohjelmat sekä muut viralliset asiakirjat, joita ovat mm.:

- Liedon kunnan hallintosääntö

- Henkilöstöohjelma (henkilöstöraportti)
- Hyvinvointisuunnitelma
- Elinkeino-ohjelma
- Omistajapoliittinen ohjelma
- Maapoliittinen ohjelma
- Yleiskaava 2035

—

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämishjelman sekä Liedon kunnan osallisuusohjelman laatiminen sisältyvät talousarvion 2022 toimenpideohjelmaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Liedon kunnassa

Liedon kuntastrategiasta johdettavat kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävät tavoitteet ovat pysyneet pääosin saman suuntaisina kuin vuonna 2021 ja perustuvat siihen, että hyvinvointi käsitetään laajasti ja kaikille kuntalaisille halutaan tarjota hyvän elämän edellytyksiä. Lieto -strategian tarkoittama ”Unelmien pikkukaupunki” rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja osallistavalle kulttuurille.

Kunnan tehtävänä on edistää hyvinvointia ja terveyttä sosiaalisen hyvinvoinnin, terveyden, hyvän elämänlaadun ja onnellisuuden sekä turvallisuuden ja osallisuuden saroilla. Toiminnan asiakkaina ja palvelujen vastaanottajina ovat yksilöt, perheet ja yhteisöt sekä laajemmin ajateltuna väestö ja kuntalaisten elinympäristöt.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä ehkäistään ja vähennetään köyhyyttä, syrjäytymistä ja muita sosiaalisia haittoja. Lisäksi se tukee ja edistää asukkaiden toimintakykyä sekä omatoimista elämän hallintaa.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:n mukaan kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Liedon kuntastrategian painopistealueita ovat yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen sekä liikkuva ja luonnonläheinen Lieto.

Talousarvioon sisältyviä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä eri toimialojen toiminnallisia tavoitteita seurataan toimialojen toimialakohtaisesti osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksessä. Vuoden 2022 talousarvion toimintasuunnitelmiin sisältyvät muiden muassa seuraavat terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät tavoitteet:

- Lietolainen saa kiireetöntä terveyspalvelua kohtuujassa
- Väestön sairauksien ennaltaehkäisy

Liedon kunnan vuosittaisen hyvinvointityössä on määritelty erikseen seurattavat indikaattorit, joilla seurataan yleisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden toteutumista. (Lähde Sotkanet tai kunnan oma tilasto, ellei muuta mainittu). Terveyden ja hyvinvoinnin kehityksestä kunnassa raportoidaan valtuustolle erikseen vuosittain tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Painopiste 1 Terveellisten elintapojen edistäminen (liikunnan lisääminen, terveellinen ravitsemus ja päihteettömyys / ehkäisevä päihdetyö)

Terveys- ja liikunta

- Sairastavuusindeksi (Sotkanet tai ikävakioitu / Kela)
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet (18-24, 25-64)
- Ei yhtään läheistä ystävää (kouluterveyskysely, 8-9 luokan oppilaista/lukion oppilaista)
- Tupakoi päivittäin (kouluterveyskysely 8-9 luokan oppilaista/lukion oppilaista)
- Harrastaa liikuntaa liian vähän viikossa (kouluterveyskysely 8-9 luokan oppilaista/lukion oppilaista)
- Ylipainoa (kouluterveyskysely % 8-9 luokan oppilaista/lukion oppilaista)
- Liikuntapaikkojen määrä (liikuntatoimi exel)
- Pyöräteiden/kevyenliikenteen väylien määrä, km (tekniset ja ympäristöpalvelut)
- Erityisliikunnan tapahtumat/vuosi (liikuntatoimi)
- Opiston kurssit ikäihmisille 64- (Lieto-opisto)
- Ruskan kävijät/lkm

Painopiste 2 Turvallisuuden sekä osallisuuden tukeminen ja vahvistaminen

Turvallisuus

- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset
- Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset
- Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennერიკkomukset
- Perheväkivaltaraportti
- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä

Osallisuus

- Kyselyt, toteutetut kyselyt
- Vanhus- ja vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston, omaispaneelin ja seuraparlamentin toiminnan aktiivisuus
- Avustukset yhdistyksille ja järjestöille (€/kpl)
- Äänestysaktiivisuus

Painopiste 3 Arjessa pärjäämisen vahvistaminen

Asuminen

- Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista
- 75-vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisistä asuntokunnista
- Vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta

Koulutustaso

- Yhteisvalinnan ulkopuolelle jääneet 21.9.
- Koulutustaso
- Toisen asteen koulutuksen keskeyttäneet
- Osaamistodistukset käyttöön (Opinnollistaminen) / alihankinta

Työllisyys

- Työvoima
- Pitkäaikaistyöttömien määrä yli vuoden työttömänä olleet
- Toimeentulotukea saaneet 25-64 – vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Väestön kehitys

- Aukasmäärä/muutos edelliseen vuoteen
- Muuttoliike kunnasta ja kuntaan muuttaneiden määrä
- Syntyneiden määrä ja kuolleisuus
- Vieraskielisten lukumäärä
- Väestön ikärakenne; yli 65 v, yli 75 v ja 0-14 v, huoltosuhde

Riskienarviointi ja -hallinta

Kuntalain 14 §:n 7 kohdan mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Varsinainen huolehtimisvastuu on 39 §:n mukaisesti kunnanhallituksella. Liedon kunnanvaltuusto on vuonna 2014 hyväksynyt Liedon kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joita noudatetaan ensisijaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä. Liedon kunnan sisäisen valvonnan yleisohje täydentää voimassaolevia kunnanvaltuuston perusteita. Sisäisen valvonnan yleisohje on päivitetty tilikauden 2017 aikana. Kunnanhallitus on hyväksynyt voimassaolevan sisäisen valvonnan ohjeen 11.9.2017. Liedon kunnan hallintosäännön 12 luvussa on tarkemmin määrätty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisestä kuntakonsernissa. Kunnanhallitus on lisäksi hyväksynyt 13.2.2017 korkoriskien hallintaperiaatteet.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioon ottaminen valvontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Kuntakonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat:

- strategiset,
- taloudelliset ja
- toiminnalliset riskit sekä
- vahinkoriskit

Strategiset riskit

- Päättöksentekijöiden ja henkilöstön sitouttaminen strategian mukaisiin tavoitteisiin
- Hyvinvointipalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen kunnalta hyvinvointialueelle aiheuttamat vaikutukset kunnan toimintaympäristöön ja taloudelliseen tilanteeseen

Taloudelliset riskit

- Sote-uudistuksen aiheuttama verotulojen ja valtionosuuksien siirto hyvinvointialueelle
- Verotulojen ja valtionosuuksien ennakoiminen ja rahoituksen riittävyys
- Tontinmyyntivoittojen väheneminen
- Soveltuvan raakamaan puute
- Keskuskouluhankkeen kustannukset
- Vuosikate on pysyvästi pienempi kuin investointien määrä, jolloin kunta velkaantuu
- Korkoriskit
- Koronaepidemian aiheuttaman hoitovelan taloudelliset vaikutukset

Toiminnalliset riskit

- Henkilöstön saatavuus

Talousarvion laadinnan yleiset ja taloudelliset lähtökohdat

YLEISET LÄHTÖKOHDAT, KORONAVIRUSPANDEMIA JA LIEDON TULEVAISUUSOHJELMA

Kuntalaki edellyttää, että talousarvio- ja suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan (110 §). Lisäksi kuntalain 110 § edellyttää, että taloussuunnitelma on tasapainossa tai ylijäämäinen.

Liedon kuntastrategian yksi kriittisistä menestystekijöistä on Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous. Liedon kunnanhallitus on 313/5.10.2020 päättänyt käynnistää Liedon kunnan tulevaisuusohjelman valmistelun vuosille 2021-2025. Ohjelman täytäntöönpano on edennyt vuoden 2021 aikana ja sen täytäntöönpanoa jatketaan talousarviovuoden 2022 aikana.

Talousarvioesitys sisältää 1,5 miljoonan euron määrärahan Keskuskoulu-investointiin vuodelle 2022, lisäksi taloussuunnitelmavuosille 2023 ja 2024 yhteensä 12 miljoonaa euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset arvioidaan olevan 16,3 miljoonaa euroa. Hankkeeseen liittyy kunnan talouden kannalta merkittävä riski kustannusten kasvun vuoksi. Keskuskouluun liittyvän investoinnin vaikutukset kunnan talouteen on huomioitu talousarvioon sisältyvässä suunnitelmavuosien arviossa.

Talousarvioesitys vuodelle 2022 osoittaa ylijäämää noin 2,0 miljoonaa euroa. Tilinpäätökseen 2020 jäi kertynyttä ylijäämää noin 8,6 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmavuodet 2023-2024 on laadittu tilanteessa, jossa hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvistä kunnan verotuloista ja valtionosuuksista ei ole varmuutta. Suunnitelmavuosien 2023-2024 luvuissa on käytetty Kuntaliiton verotuloennusteita (syyskuu 2021) ja Valtiovarainministeriön alustavia laskelmia (syyskuu 2021) valtionosuuksista. Laskelmat osoittavat ylijäämää vuodelle 2023 4 miljoonaa euroa ja alijäämää vuodelle 2024 1,5 miljoonaa euroa.

LIEDON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT

Liedon kunnan tilinpäätöksen 2020 ylijäämä oli noin 7,0 miljoonaa euroa. Taseen kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöksessä 2020 noin 8,6 miljoonaa euroa. Kunnan toimintakate kasvoi vuonna 2020 noin 2,2 miljoonaa euroa. Toimintatuotot laskivat noin 1,4 miljoonaa euroa.

Verorahoituksen ja valtionosuuksien selvä kasvu edelliseen vuoteen verrattuna paransi vuosikatetta. Verotulot olivat vuonna 2020 noin 2,3 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 2019.

Vuoden 2020 valtionosuuksia kasvatti erityisesti valtion koronaepidemian kustannuksista myöntämät korvaukset. Valtionosuudet kasvoivat vuoden 2019 20,6 miljoonasta eurosta vuoden 2020 28,4 miljoonaan euroon, jolla oli merkittävin vaikutus vuosikatteen kasvuun.

Tilikauden 2020 investointimenot olivat noin 12 miljoonaa euroa (2019 10,2 miljoonaa euroa). Liedon kunnan lainakanta vuoden 2020 lopussa oli noin 71,4 miljoonaa euroa (3.541 euroa / asukas).

Liedon kunnan talousarvio 2022 on ylijäämäinen noin 2,0 miljoonaa euroa. Verotulot ovat vuonna 2021 ylittymässä viimeisimmän arvion mukaan noin 5,5 miljoonaa euroa yli talousarvion 2021. Koko kunnan toimintakatteen ennakoidaan ylittävän talousarvion vuonna 2021 noin 2,2 miljoonaa euroa. Verotulojen ennakoitua suuremman kasvun myötä tilinpäätösennuste vuodelle 2021 näyttää noin 2,3 miljoonaa euroa ylijäämää.

Kunnan lainakannan ennakoidaan kasvavan tilinpäätöksestä 2020. Ennusteen mukaan kunnan lainakanta on vuoden 2021 lopussa noin 71,9 miljoonaa euroa, joka on noin 3.550 euroa/asukas.

SUOMEN TALOUDEN KEHITYS

Valtiovarainministeriön syksyn 2021 (27.9.2021) taloudellisen katsauksen ennusteen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021. Talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu vuonna 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Työllisyyden kasvu on vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää, jota riittää täyttämään lyhyellä aikavälillä korkealla oleva työttömyys ja hallituksen toimet työn tarjonnan lisäämiseksi. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista

rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

KUNTATALOUS

Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelman vuodelle 2022 (27.9.2021) mukaan:

- Kuntatalouden tilanne oli poikkeuksellisen vahva vuonna 2020 erityisesti tulorahoituksen näkökulmasta.
- Kehitykseen vaikutti koronapandemiasta johtunut poikkeustilanne, minkä myötä valtio tuki kuntasektoria merkittäväällä, kokonaisuudessaan noin 3 mrd. euron tukipaketilla.
- Tuista merkittävä osa kohdennettiin peruspalvelujen valtionosuuksien kautta, joten valtionosuudet kasvoivatkin peräti noin 28 prosenttia vuodesta 2019.
- Myös kuntien verotulot kasvoivat ennakoitua enemmän ja toimintamenot ennakoitua vähemmän.
- Verotulojen kehitykseen vaikutti erityisesti yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön määräaikainen korotus.

Vuonna 2022 kuntien valtionapuihin osoitetaan 13,1 mrd. euroa siten, että:

- Laskennallista valtionosuudet kasvavat 3,9 prosenttia.
- Valtionavustusten taso puolittuu vuodesta 2021.
- Veromenetysten korvaukset kasvavat 12,4 prosenttia.
- Yhteensä valtionapujen taso alenee 0,9 mrd. euroa vuoden 2021 varsinaisesta talousarviosta.
- Valtionapujen tasoa korottivat vuosina 2020 ja 2021 koronapandemian takia kunnille osoitettu lisätuki.
- Vuoden 2022 talousarvioesitykseen ei sisälly enää koronatukitoimia kunnille.

Peruspalvelujen valtionosuus ja verotulomenetysten korvaukset vuonna 2022 muuttuvat siten, että peruspalvelujen valtionosuus kasvaa vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Vertailussa edellisvuoteen tulee kuitenkin huomioida, että vuonna 2021 peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin koronapandemiasta johtuen 300 milj. euron kertaluonteinen lisäys, joka poistuu vuonna 2022.

Kokonaistaloudellinen kehitys ja ennusteet	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
BKT, määrän muutos, %	1,3	-2,9	3,3	2,9	1,4	1,1
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4	6,3
Työllisyysaste (15-64-vuotiaat),	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1	74,3
Yleinen ansiotaso, muutos, %	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,5
Kuntien ansiotaso, muutos, %	3,4	2,1	2,6	3,0	2,5	2,6
Kuluttajahinnat, muutos	1,1	1,0	0,4	1,2	1,4	1,5
Rakennuskustannusindeksi	1,0	-0,2	3,4	2,4	2,2	2,3
Kotimarkkinoiden perushintaind	1,0	-3,3	6,6	2,3	2,0	2,2
Kuntatyönantajan sotumaksut,	24,6	24,5	24,8	24,4	24,5	24,5
Lähteet: VM Kuntatalousohjelma vuodelle 2022 - syksy 2021 ja VM Taloudellinen katsaus syksy 2021 *)Ennuste						

ALUEELLISET KEHITYSNÄKYMÄT

ELY-keskuksen syyskuun 2021 työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä oli pienempi kuin vuotta aiemmin kaikissa Varsinais-Suomen 27 kunnassa olleen 9,3%. Kuntien väliset erot työttömyydessä ovat merkittäviä. Verrattuna koko maan tasoon (10,1 %) on työttömyysaste sitä alempi 26 varsinaissuomalaisessa kunnassa ja sitä korkeampi vain Turun kaupungissa. 25 kunnassa työttömyys jää alle 10 % tason. Nuoria oli työttömänä vähemmän kuin vuotta aiemmin käytännössä kaikissa Varsinais-Suomen kunnissa.

Liedossa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuussa 2021 5,0 % (9/2020 5,4 %).

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman Alueellisten kehitysnäkymien mukaan teollisuus on pääosin ohittanut koronan mukanaan tuomat ongelmat eikä pelättyä konkurssiaaltoa tullut. Myös irtisanomisia tapahtui ennakoitua vähemmän ja tämän arvioidaan johtuvan lomautusten käytöstä koronan iskiessä. Osaavan työvoiman saatavuusongelmat ovat kuitenkin pahentuneet ja saattaa ratkaisemattomana katkaista hyvältä näyttävän kehityskulun.

VÄESTÖ

Liedon kunnassa oli vuoden 2020 lopussa asukkaita 21 150. Vuonna 2020 väestö kasvoi 156 asukkaalla (0,8 %). Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan asukasluku oli elokuun 2021 lopussa 20 273 eli väestö on kasvanut vuoden 2020 aikana 123 asukkaalla (0,5 %). Vuoden 2021 lopussa asukasluvun arvioidaan olevan 20 300. Alla suunnitelmavuosien 2022-2023 väestöennuste on laadittu siten, että asukasluvun kasvu on vuosittain 150. Liedon kuntastrategiassa asukasmäärän kasvun edistäminen on asetettu kriittiseksi menestystekijäksi.

Väestö ikäryhmittäin, Liedon kunta 31.12.	2018	2019	2020*	2021*	2022*	2023*
0-24-vuotiaat	5 889	5 864	5 839	5 806	5 766	5 720
Muutos %	0,4 %	-0,4 %	-0,4 %	-0,6 %	-0,7 %	-0,8 %
25-64-vuotiaat	10 192	10 279	10 321	10 398	10 460	10 535
Muutos %	1,0 %	0,9 %	0,4 %	0,7 %	0,6 %	0,7 %
+65-vuotiaat	3 750	3 851	3 990	4 096	4 174	4 245
Muutos %	3,0 %	2,7 %	3,6 %	2,7 %	1,9 %	1,7 %
Asukasluku vuoden lopussa	19 831	19 994	20 150	20 300	20 400	20 500
Muutos %	1,2 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,5 %	0,5 %
*) Ennuste						

Asukasluvun kasvu painottuu erityisesti yli 65-vuotiaisiin. Tämä muodostaa kustannusten kasvupaineen terveydenhoito- ja hoivamenoihin.

TOIMINTAKATE

Toimintatuotoissa ei ennakoida merkittäviä yksittäisiä muutoksia vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna. Asiakasmaksulakien muutokset näkyvät tuottojen alenemisena vuonna 2022. Tontinmyyntivoittotavoite on 1,7 miljoonaa euroa, joka on 200 tuhatta euroa enemmän kuin 2021 talousarviossa.

Liedon kunnan talousarviossa 2022 on varauduttu vakituisten palkkojen määrärahoissa kunta-alan työehtosopimusten 1 prosentin suuruisiin yleiskorotuksiin huhtikuusta 2022 alkaen.

Taloussuunnitelmavuosien 2023-2024 toimintakate

Taloussuunnitelmavuosien 2023-2024 laskemisessa on käytetty tulojen ja menojen osalta 1,5 prosentin kasvua. Sote-uudistuksen myötä Sosiaali- ja terveystalouden sekä Pelastustoimen toimintakate on jätetty pois taloussuunnitelmavuosista. TE-palveluiden siirtymistä kunnille vuoden 2024 aikana ei ole huomioitu taloussuunnitelmavuosissa, sillä asian valmistelu on edelleen kesken.

VEROTULOT

Talouden nopea elpyminen vuoden 2021 aikana ja ennakoitu kasvu myös vuonna 2022 on nostanut verotuloennustetta merkittävästi vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Viimeisimmän ennusteen mukaan

vuoden 2021 verotulot ovat ylittämässä talousarvion noin 5,5 miljoona euroa. Verotuloennuste vuodelle 2022 on noin 2,7 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2021 ennuste ilman veroprosentin muutosta. Taloussuunnitelmavuosien 2023-2024 verotuloennusteet perustuvat kuntaliiton ennusteeseen, jossa on huomioitu sote-uudistuksen vähentävän kunnan tuloveroprosenttia 12,39 prosenttiyksikköä. Kuntaliitto on arvioinut taloussuunnitelmavuosien 2023 ja 2024 verotulot on arvioitu 44,7 ja 42,1 miljoonaan euroon. On kuitenkin huomioitava, että kunnilta sote-uudistuksen myötä leikkautuvasta veroprosentista ei vielä ole varmuutta.

Talousarvio on laadittu alla kuvattujen kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttien mukaisena huomioiden kunnanhallituksen esitys 0,25 prosenttiyksikön kunnallisverolaskusta vuodelle 2022.

Veroprosentit, Liedon kunta	2019	2020	2021	2022*	2023*	2024*
Kunnallisvero	19,50	19,50	19,75	19,50	7,11	7,11
Kiinteistöverot						
yleinen prosentti	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
vakituinen asuinrakennus	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
muut asuinrakennukset	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
yleishyödylliset yhteisöt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
rakentamaton rakennuspaikka	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
voimalaitokset	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85
*) Vuoden 2022 veroprosentit päätetään KV 8.11.2021						

Alla oleva verotuloennuste vuosille 2021-2024 perustuu Kuntaliiton syyskuun 2021 veroennusteeseen ja luvuissa on huomioitu kunnanhallituksen esitys 0,25%-yksikön laskusta kunnallisveroon.

Verotulot 2019-2024	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
Kunnallisvero	71 842	74 945	77 872	80 686	36 289	33 842
Muutos %	0,0 %	4,3 %	3,9 %	3,6 %	-55,0 %	-6,7 %
Yhteistövero	3 851	3 879	5 249	3 902	2 872	2 832
Muutos %	0,0 %	0,7 %	35,3 %	-25,7 %	-26,4 %	-1,4 %
Kiinteistövero	3 744	3 894	4 259	4 263	4 263	4 263
Muutos %	0,0 %	4,0 %	9,4 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot yhteensä	79 437	82 718	87 381	88 851	43 424	40 938
Muutos %	0,0 %	4,1 %	5,6 %	1,7 %	-51,1 %	-5,7 %
*) Perustuu Kuntaliiton ennusteeseen ja huomioitu veroprosentin alennus 0,25%-yks.						

VALTIONOSUUDET

Vuoden 2022 valtionosuudet ovat talousarvion mukaan noin 27,4 milj. euroa, joka on noin 2,9 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 valtionosuudet (24,3 milj. euroa). Valtion koronatuett jäivät vuonna 2022 tällä hetkellä tiedossa olevien päätösten valossa selvästi vuotta 2021 pienemmiksi. Jää nähtäväksi, tukeeko valtio kuntia vielä lisää vuonna 2022.

Valtionosuusennusteet 2023-2024 perustuvat valtiovarainministeriöltä saatuihin tietoihin. Valtionosuuksia vähentävät peruspalveluiden valtionosuuden väheneminen sote-uudistuksen vuoksi. Valtionosuuksia ennakoidaan saatavan vuonna 2023 noin 10,7 milj. euroa ja vuonna 2024 noin 11,3 milj. euroa. Sote-uudistuksen vuoksi kuntien rahoitukseen taloussuunnitelmavuosilla 2023-2024 liittyy merkittävää epävarmuutta sekä verotulojen että valtionosuuksien osalta.

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, erillisen taseyksikön talousarvion sitovat erät ja erillisen taseyksikön sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Liedon kunnan hallintosäännön 10 luvun 69 §:n mukaan määräraha tai tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

TALOUSARVIO

Käyttötalousosa

Kunnanvaltuusto hyväksyy nettobudjetin käyttötalousosassa kunnanhallitukselle, lautakunnille sekä muille talousarviokirjan yksiköille. Yksikköä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitovuustaso on toimintakate (nettobudjetti).

Investointiosa

Investointiosassa kunnanvaltuusto hyväksyy nettobudjetin (nettomäärärahan) hankekohtaisesti (sitovuustaso). Sitovana tavoitteena on nettomääräraha (hankkeen investointimenot vähennettynä hankkeen investointituloilla) sekä nettomäärärahan käyttötarkoitus.

Irtaimen omaisuuden hankintaan investointiosassa esitetty määräraha tulee käyttää perusteluissa mainittuun tarkoitukseen. Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan käyttötalouteen samoin kuin käyttöiältään alle kolmen vuoden hankinnat.

Rahoitusosa

Kunnanvaltuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin sekä rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen ja antolainasaamisten lisäys.

Erillinen taseyksikkö

Valtuustoon nähden sitova erä on tuloslaskelman rivi Liikelyijäämä (-alijäämä) ennen varauksia. Lisäksi erikseen sitova erä on peruspääoman tuotto prosentti. Peruspääoman tuotto prosentiksi asetetaan vuosille 2022-2024 kuusi prosenttia.

Investointien osalta erillisen taseyksikön sitova erä on kokonaisinvestoinnit talousarviovuoden aikana.

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Vahvistaessaan talousarvion kunnanvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenten lisäksi:

kunnanjohtaja	toimialajohtajat	henkilöstöpäällikkö
talousjohtaja	maankäyttöpäällikkö	terveydenhuollosta vastaava lääkäri
vesihuoltopäällikkö	maaseutupäällikkö	

KÄYTTÖSUUNNITELMIEN LAATIMINEN

Talousarvion laatimisen jälkeen tilivelvollisten toimielinten tulee vahvistaa käyttösuunnitelma. Käyttösuunnitelmassa toimialueet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualueen yksiköille (käyttötalousosa) ja hankkeille (investointiosa). Tekninen lautakunta laatii käyttösuunnitelman liitteeksi erillisen työohjelman rakennushankkeista.

TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausiraportoinnin sekä laajemman osavuosisraportoinnin avulla. Toimialojen kuukausiraportit käsitellään kuukauden puolenvälin jälkeen ensimmäisessä mahdollisessa lautakunnassa, minkä jälkeen ne käsitellään kunnanhallituksessa ja viedään tiedoksi kunnanvaltuustoon. Kuukausiraportoinnissa käsitellään merkittävimmät poikkeamat talousarvioon ja tarkennetaan loppuvuoden ennustetta.

Osavuosisikatsaus laaditaan 30.6.2022 tilanteesta. Osavuosisraportit käsitellään elokuun loppuun mennessä

toimialojen lautakunnissa sekä kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa syyskuun aikana.

Kunnanhallituksella on oikeus antaa vuoden 2022 talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden yhteydessä sekä tarvittaessa toimialoille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia menettelytapaohjeita.

Talousarvion laatimisen jälkeen tilivelvollisten toimielinten tulee vahvistaa käyttösuunnitelma.

Tuloslaskelma

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TA2022 vs. TA2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	41 632	41 758	44 140	40 721	41 051	-2 %	32 743	33 233
Myyntituotot	20 907	21 172	21 172	19 904	19 934	-6 %	16 016	16 256
Maksutuotot	5 071	5 495	5 252	5 485	5 585	2 %	2 150	2 182
Tuet ja avustukset	1 401	1 429	3 754	1 416	1 416	-1 %	1 321	1 341
Muut tuotot	14 253	13 662	13 962	13 916	14 116	3 %	13 256	13 454
TOIMINTAKULUT	-138 190	-142 694	-144 888	-148 125	-146 875	3 %	-76 127	-77 269
Henkilöstökulut	-54 490	-57 139	-57 939	-59 347	-58 432	2 %	-38 142	-38 714
Palkat ja palkkiot	-44 148	-46 343	-46 983	-48 301	-47 407	2 %	-31 095	-31 561
Henkilöstösivukulut	-10 342	-10 796	-10 956	-11 046	-11 025	2 %	-7 047	-7 153
Palvelujen ostot	-56 351	-57 728	-59 127	-61 613	-61 338	6 %	-18 518	-18 796
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 480	-7 714	-7 709	-7 985	-7 985	4 %	-5 951	-6 040
Avustukset	-7 708	-8 002	-8 002	-6 849	-6 829	-15 %	-4 633	-4 702
Muut toimintakulut	-12 161	-12 111	-12 111	-12 331	-12 291	1 %	-8 883	-9 016
TOIMINTAKATE	-96 558	-100 936	-100 748	-107 404	-105 824	5 %	-43 384	-44 036
VEROTULOT	82 718	81 882	87 381	89 881	89 021	9 %	43 424	40 938
MUUT VALTIONOSUUDET	28 410	24 387	24 322	26 583	26 583	9 %	11 940	12 601
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-188	-491	-211	-392	-392	-20 %	-392	-392
Korkotuotot	42	36	80	36	36	0 %	36	36
Muut rahoitustuotot	219	174	130	174	174	0 %	174	174
Korkokulut	-347	-600	-320	-500	-500	-17 %	-500	-500
Muut rahoituskulut	-102	-101	-101	-102	-102	1 %	-102	-102
VUOSIKATE	14 382	4 842	10 744	8 668	9 388	94 %	11 588	9 111
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-7 367	-8 450	-8 450	-8 490	-8 490	0 %	-8 600	-8 650
TILIKAUDEN TULOS	7 015	-3 608	2 294	178	898	-125 %	2 988	461
Poistoeron lisäys	5	5	5	5	5	0 %	5	5
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	7 020	-3 603	2 299	183	903	-125 %	2 993	466

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot/kulut %	30%	29%	30%	27%	28%	43%	43%
Toimintakulut € / asukas	-6 912	-7 029	-7 137	-7 261	-7 196	-3 714	-3 751
Vuosikate/Poistot %	195%	57%	127%	102%	124%	148%	118%
Vuosikate € / asukas	719	239	529	425	515	565	442
Kertynyt yli-/alijäämä 1.000 €	8 559	4 958	10 859	11 025	12 870	15 871	16 337
Asukasluku	19 994	20 300	20 300	20 400	20 400	20 500	20 600
Asukasluku	19 994	20 300	20 300	20 400	20 400	20 500	20 600

Tuloslaskelma (ulkoinen)

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TA2022 vs. TA2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	21 974	22 107	24 370	22 025	22 355	-2 %	13 972	12 713
Myyntituotot	11 755	11 734	11 563	11 407	11 437	-3 %	7 597	7 175
Maksutuotot	4 881	5 482	5 243	5 485	5 585	2 %	2 150	2 182
Tuet ja avustukset	1 401	1 429	3 754	1 416	1 416	-1 %	1 321	445
Muut tuotot	3 937	3 462	3 810	3 717	3 917	13 %	2 904	2 911
TOIMINTAKULUT	-118 534	-123 043	-125 118	-129 429	-128 179	3 %	-57 356	-56 749
Henkilöstökulut	-54 490	-57 139	-57 939	-59 347	-59 220	4 %	-34 538	-35 055
Palkat ja palkkiot	-44 148	-46 343	-46 983	-48 301	-48 195	4 %	-28 137	-28 559
Henkilöstösivukulut	-10 342	-10 796	-10 956	-11 046	-11 025	2 %	-6 401	-6 497
Palvelujen ostot	-47 058	-48 368	-49 481	-53 145	-52 870	9 %	-7 954	-8 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 388	-7 623	-7 617	-7 901	-7 901	4 %	-5 761	-5 847
Avustukset	-7 708	-8 002	-8 001	-6 849	-6 829	-15 %	-4 156	-4 218
Muut toimintakulut	-1 890	-1 911	-1 966	-2 175	-2 175	14 %	-994	-1 008
TOIMINTAKATE	-96 560	-100 936	-100 748	-107 404	-105 824	5 %	-43 384	-44 036
VEROTULOT	82 718	81 882	87 381	89 881	89 021	10 %	43 424	40 938
MUUT VALTIONOSUUDET	28 410	24 387	24 322	26 583	26 583	9 %	11 940	12 601
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-188	-491	-211	-392	-392	-20 %	-392	-392
Korkotuotot	33	36	80	36	36	0 %	36	36
Muut rahoitustuotot	127	82	38	82	82	0 %	82	82
Korkokulut	-338	-600	-320	-500	-500	-17 %	-500	-500
Muut rahoituskulut	-10	-9	-9	-10	-10	11 %	-10	-10
VUOSIKATE	14 380	4 842	10 744	8 668	9 388	94 %	11 588	9 111
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-7 367	-8 450	-8 450	-8 490	-8 490	0 %	-8 600	-8 650
TILIKAUDEN TULOS	7 013	-3 608	2 294	178	898	-125 %	2 988	461
Poistoeron lisäys	5	5	5	5	5	0 %	5	5
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	7 018	-3 603	2 299	183	903	-125 %	2 993	466

Rahoituslaskelma

1 000 €	TP 2020	MTA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta	12 524	3 344	8 946	7 169	7 689	10 086	7 611
Vuosikate	14 380	4 844	10 746	8 669	9 389	11 586	9 111
Tulorahoituksen korjauserät	-1 856	-1 500	-1 800	-1 500	-1 700	-1 500	-1 500
Investointien rahavirta	-9 237	-9 200	-9 411	-11 160	-10 920	-11 805	-11 550
Investointimenot	-12 005	-11 584	-12 095	-13 410	-13 370	-13 855	-13 550
Rahoitusosuudet investointimenoihin	514	384	384	250	250	50	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 254	2 000	2 300	2 000	2 200	2 000	2 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 287	-5 856	-465	-3 991	-3 231	-1 719	-3 939
Rahoituksen rahavirta	-3 332	5 500	500	4 000	3 000	1 500	4 000
Lainakannan muutokset	-3 332	5 500	500	4 000	3 000	1 500	4 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 441	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-891	8 000	3 000	6 500	5 500	4 000	6 500
Vaikutus maksuvalmiuteen	-45	-356	35	9	-231	-219	61

Tunnusluvut	TP 2020	MTA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä vuodesta 2015 alkaen 1.000 €	-28 811	-34 667	-28 901	-32 900	-34 915	-35 232	-37 849
Lainanhoitokate*)	5,1	1,8	3,8	3,1	3,7	4,4	3,6

*) Lainanhoitokate = ((Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)), kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden

vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Arvio lainakannasta	TP 2020	MTA 2021	TPE 2021	LTK 2022	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lainakanta 1.1.	73 792	70 460	70 460	70 960	70 960	73 960	75 460
Lainakannan lisäys	-3 332	5 500	500	4 000	3 000	1 500	4 000
Lainakanta 31.12.	70 460	75 960	70 960	74 960	73 960	75 460	79 460
Muutos %	-5 %	8 %	1 %	6 %	4 %	2 %	5 %

Lainat € / asukas 31.12.	3 524	3 742	3 496	3 675	3 625	3 681	3 857
Asukasluku	19 994	20 300	20 300	20 400	20 400	20 500	20 600

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat

Talousarvio ja taloussuunnitelma valmistellaan vastuualueetasolla, mutta esitetään kunnanhallitukselle ja valtuustolle tulosalueitasoisena. Tulot ja menot esitellään kokonaisuutena, mutta sitovuustaso on toimintakate lautakuntatasolla. Vuoden 2022 talousarvio on siten nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Alla taulukoituna lautakuntatasolla myös toimintatuotot ja toimintakulut (sisäiset erät mukaan lukien), mutta sitovuustaso on toimintakate.

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos % TA 22/21	TS 2023	TS 2024
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 28	- 40	- 41	1,07 %	- 31	- 31
TOIMINTAKATE	- 28	- 40	- 41	1,07 %	- 31	- 31
Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 2	- 77	- 65	-16,08 %	0	0
TOIMINTAKATE	- 2	- 77	- 65	-16,08 %	0	0
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	9 628	9 785	9 825	0,41 %	9 973	9 973
TOIMINTAKULUT	- 9 813	- 10 234	- 10 625	3,82 %	- 22 146	- 22 621
TOIMINTAKATE	- 185	- 449	- 800	77,88 %	- 12 174	- 12 649
Ympäristöterveyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 517	1 516	1 539	1,52 %	1 562	1 585
TOIMINTAKULUT	- 1 712	- 1 706	- 1 720	0,82 %	- 1 757	- 1 783
TOIMINTAKATE	- 195	- 190	- 181	-4,75 %	- 195	- 198
Sosiaali- ja terveyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	8 908	8 437	8 493	0,67 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 66 380	- 67 983	- 71 142	4,65 %	0	0
TOIMINTAKATE	- 57 472	- 59 546	- 62 649	5,21 %	0	0
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 527	2 893	2 381	-17,71 %	2 417	2 453
TOIMINTAKULUT	- 38 879	- 40 579	- 41 345	1,89 %	- 42 503	- 43 141
TOIMINTAKATE	- 36 352	- 37 685	- 38 964	3,39 %	- 40 086	- 40 688
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta						
TOIMINTATUOTOT	321	372	355	-4,79 %	360	365
TOIMINTAKULUT	- 3 305	- 3 494	- 3 440	-1,53 %	- 3 504	- 3 557
TOIMINTAKATE	- 2 985	- 3 121	- 3 086	-1,15 %	- 3 144	- 3 191
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	16 029	16 503	15 691	-4,92 %	15 926	16 165
TOIMINTAKULUT	- 16 573	- 17 008	- 16 862	-0,86 %	- 17 218	- 17 475
TOIMINTAKATE	- 543	- 505	- 1 172	131,87 %	- 1 292	- 1 309
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 702	2 253	2 768	22,85 %	2 505	2 543
TOIMINTAKULUT	- 1 500	- 1 573	- 1 635	3,97 %	- 1 700	- 1 726
TOIMINTAKATE	1 202	680	1 132	66,54 %	805	817

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Henrik Solin

TOIMINTASUUNNITELMA

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta edustaa kunnan ulkoista tarkastustoimintaa ja sen tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain laadittavassa arviointikertomuksessa, joka luovutetaan kunnanvaltuustolle. Arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin pyydetään palautteet kunnan hallintoelimiltä.

Liedon kunnan tarkastussäännön 4 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Tilintarkastuspäivät	31,2	32	32	0,00%	25	25
€ / tilintarkastuspäivä	885	1 250	1 250	0,00%	1 250	1 250
Lautakunnan kokouksia	10	10	10	0,00%	10	10

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 28	- 40	- 41	1,07 %	- 31	- 31
TOIMINTAKATE	- 28	- 40	- 41	1,07 %	- 31	- 31

Keskusvaalilautakunta

Toimialajohtaja Rauno Peltola, keskusvaalilautakunnan I sihteeri

Marjo Naatula, Keskusvaalilautakunnan II sihteeri

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä.

Talousarviovuoden 2022 aikana järjestetään ensimmäiset aluevaalit sunnuntaina 23.1.2022. Kuntien nykyiset vaaliviranomaiset (keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnan, vaalitoimikunnat ja vaalitoimitsijat) toimivat aluevaaleissa normaaliin tapaan. Aluevaalien ennakoöänet laskee ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskennan suorittaa kunkin kunnan keskusvaalilautakunta. Laskennan valmistuttua keskusvaalilautakunta ilmoittaa kunnassa kullekin ehdokkaalle sekä puolueelle, vaaliliitolle ja yhteislistalle annetut ja mitättömien äänten määrän aluevaalilautakunnalle. Hyvinvointialueen aluevaalilautakunnan tehtäväksi jää kuntien tuloksen yhdistäminen koko hyvinvointialueen vaalitulokseksi ja valittujen valtuutettujen määrääminen.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	Aluevaalien järjestäminen	

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 2	- 77	- 65	-16,08 %	0	0
TOIMINTAKATE	- 2	- 77	- 65	-16,08 %	0	0

Kunnanhallituksen alainen toiminta

Kunnanjohtaja Esko Poikela

Toimialajohtaja Rauno Peltola

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan perustehtävänä on varmistaa hyvät olosuhteet kunnan ylimmälle päätöksenteolle kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa laadukkaalla valmistelulla ja selvitystyöllä sekä ohjata ja tukea toimialoja talouden, juridiikan sekä henkilöstö- ja tietohallinnon asiantuntijuutta edellyttävissä asioissa. Tässä tarkoituksessa hallintopalvelut toimenpiteillään edistää ja ohjaa hallinnon tukipalveluiden tarkoituksenmukaista ja tehokasta toteuttamista yli toimialarajojen.

Konsernihallinnon ydinprosesseja ovat kunnanvaltuuston ja -hallituksen päätöksenteon sekä hallinnon tukipalvelut. Näistä demokratian tukeen liittyvät luottamushenkilöhallintoon ja -päättökseen liittyvät tukipalvelut. Hallinnon toimialarajat ylittävät tukipalvelut ja prosessit liittyvät asianhallintaan, talouteen, henkilöstöhallintoon ja tietohallintopalveluihin.

Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021 ja vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyi uusille hyvinvointialueille 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveystalveluiden siirtyminen kunnilta hyvinvointialueen järjestämisvastuulle muuttaa olennaisesti kunnan taloudellisia toimintamahdollisuuksia ja edellyttää myös toiminnallisia muutoksia erityisesti kunnan tukipalveluissa. Kunnille on lainsäädännössä asetettu keskeinen vastuu tehtävien ja henkilöstön siirron selvitystyössä ja valmistelussa. Tuleviin sopimus-, henkilöstö- ja omaisuussiirtoihin valmistautuminen on aloitettu, mutta käynnistyy kokonaisuudessaan vasta, kun hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielimen hankejohtajat ja projektipäälliköt saadaan rekrytoitua.

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022 painottuvat sote-uudistuksen edellyttämien toimenpiteiden kartoittamiseen ja valmisteluun sekä päätösten täytäntöönpanoon.

Vuoden 2022 talousarviossa kunnanhallituksen alaisen toiminnan toimintakate heikkenee noin 450.000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Henkilöstökustannukset nousevat 170.000 euroa talousarvioon 2021 verrattuna. Palveluiden ostot nousevat 290.000 euroa. Näistä 50.000 euroa on markkinointikustannusten siirto Kaavoitus- ja rakennuslautakunnan alaisesta toiminnasta konsernihallinnon tulosalueelle, ja joukkoliikenteen ja pelastustoimen maksusuudet nousevat yhteensä 65.000 euroa. ICT-kulut kasvavat 60.000 euroa. Turun Seudun Veden asiamiespalkkioiden ja Sote-uudistukseen liittyen asiantuntijapalkkioiden osalta on varattu 50.000 euroa lisää talousarvioon 2021 verrattuna.

Verotuskustannukset laskevat 39.000 euroa. Lisäksi Pelastustoimen maksusuuden arvioidaan kasvavan noin 45.000 euroa. Työterveyshuollon nettokustannukset kasvavat 20.000 euroa hinnantarkistusten vuoksi.

Työllistämisen toimintakate heikkenee noin 40.000 euroa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	1: Talouden tasapainottaminen	
Tavoite	2: Toiminnan tehostaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	3: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	4: Työhyvinvoinnin parantaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	5: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	6: Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Avoin ja aktiivinen viestijä
Tavoite	7. Ajankohtainen ja ennakoiva tiedottaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	8. Kuntalaiset tavoittava ja nykyaikainen palvelu	

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	9 628	9 785	9 825	0,41 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 9 813	- 10 234	- 10 625	3,82 %	0	0
TOIMINTAKATE	- 185	- 449	- 800	77,88 %	0	0

Konsernihallinto

Kunnanjohtaja Esko Poikela

Toimialajohtaja Rauno Peltola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Konsernihallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnanjohtaja, elinkeinotoimi ja tiedottaminen. Lisäksi joukkoliikenne on organisaatiouudistuksen yhteydessä siirretty kunnanhallituksen alaisen toiminnan sisällä konsernihallinnon tulosalueeseen. Kunnanvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, kuntastrategiasta ja kunnan toimintaan keskeisesti vaikuttavista asioista. Kunnanhallitus ja valtuusto edistävät demokraattisesti kaikilla toimillaan kunnan ja sen asukkaiden hyvinvointia kuntastrategian mukaisesti.

Liedon kuntastrategian 2018–2025 painopistealueet ovat:

- Unelmien pikkukaupunki – Viihtyisä ja vireä keskustaaajama ja omaileimaiset asuinalueet
- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
- Lietolainen on aktiivinen ja onnellinen
- Talouden ja toiminnan kehys

Kuntatalouden yleinen kehitys, koronavirusepidemian vaikutukset ja Liedon kunnan oman toiminnan sekä investointien vaikutukset kunnan taloudellisiin näkymiin edellyttävät talouteen ja toimintaan kohdistuvaa aktiivista seurantaa ja kehittämistoimenpiteitä. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 muuttaa olennaisesti kunnan taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä, kun sote-palvelujen nettokustannukset poistuvat, mutta samalla kunnallisverotuotot, valtionosuudet ja yhteisöverotulot putoavat uudelle alhaisemmalle tasolle.

Kunnanhallituksen alainen elinkeinotoimikunta seuraa kunnanhallituksen hyväksymän elinkeino-ohjelman toteuttamista ja toimii yritysten, yrittäjien ja kunnan päätöksenteon yhteistyöfoorumina.

Elinkeinotoimikunta tekee kunnanhallitukselle esityksiä toimenpiteistä kunnan elinvoiman ja yritysten toimintaedellytysten kehittämiseksi. Elinkeinotoimen osalta talousarvio sisältää mm. Turun seudun kehitys Oy:lle maksettavan sopimusperusteisen korvauksen seudullisista elinkeino -ja kehittämispalveluista.

Konsernihallinnon tulosalueen toimintakate heikkenee noin 220.000 euroa talousarvioon 2021 verrattuna.

Sisäiset pääomavuokratuotot kirjataan konsernihallinnon tulosalueelle ja ne ovat vuoden 2022 talousarviossa noin 30.000 euroa vuoden 2021 talousarviota pienemmät. Lisäksi tulosalueen toimintakatetta heikentää 50.000 euroa markkinointikustannusten siirto Kaavoitus- ja rakennuslautakunnan toimialalta Konsernihallinnon alle. Konsernihallinnon alle on lisätty 50.000 euroa asiantuntijapalveluihin liittyen Turun Seudun Veden asiamiespalkkioihin ja Sote-uudistukseen varautumiseen. Seutuyhteistyöhön on varattu 40.000 euroa kuntayhtymän käynnistämiseen. Kunnan osuus verotuskustannuksista kirjataan konsernihallinnon tulosalueeseen ja ne tulevat ennakkotiedon mukaan alittamaan vuonna 2022 vuoden 2021 talousarvion tason noin 31.000 euroa.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2022 talousarvioesityksen perusteella Liedon nettokustannukset kasvavat vuonna 2022 noin 20.000 euroa vuoden 2021 talousarviosta. Joukkoliikenteen käyttäjämäärien palautumiseen normaalille tasolle liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Talouden tasapainottaminen	
Toimenpide	Tulevaisuusohjelman päivittäminen ja täytäntöönpano		
Mittari	Ohjelma päivittäminen ja täytäntöönpano toteutunut 0=kesken 1=toteutunut	Lähtöarvo 1/2022	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		5: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen	
Toimenpide	Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen		
Mittari	Elinkeino-ohjelman uusien tavoitteiden toteutumisen aste %	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	90,0
Lautakunnan tavoite		6: Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	
Toimenpide	Kunnan osallisuusohjelman laatiminen		
Mittari	Osallisuusohjelma laadittu ja hyväksytty 0=laadinta kesken 1=ohjelma laadittu ja hyväksytty	Lähtöarvo 1/2022	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	Terveiden ja hyvinvoinnin edistämishojelman laatiminen		
Mittari	Laadittu kuntalasiten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskeva ohjelma 0=laatiminen kesken 1= ohjelma laadittu ja hyväksytty	Lähtöarvo 1/2022	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
---------	--------	--------	--------	----------	--------	--------

Konsernihallinto, toimintakulut €/asukas (sis. joukkoliikenne)	142	145	154	6,21%	154	154
Föli laskennalliset matkamäärät (ei seurannan kohteena TA 2020)	538 447	710 000	790 000	11,27%	800 000	800 000
Asukasluku	20 250	20 300	20 400	0,74%	20 500	20 600

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Kunnanhallitus on vuonna 2021 antanut täyttöluvan elinkeinosihteerin toimelle. Tähän on varattu 40.000.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	6 303	6 163	6 132	-0,51 %
TOIMINTAKULUT	- 2 871	- 2 953	- 3 069	3,92 %
TOIMINTAKATE	3 431	3 210	3 062	-4,59 %

Sisäiset palvelut

Toimialajohtaja Rauno Peltola

Talousjohtaja Markus Maunula

Henkilöstöpäällikkö Katja Laalo

Tietohallintopäällikkö Ari Toivola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sisäisten palvelujen tulosalue tuottaa kunnan toimialoille talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnon sekä asiahallinnan tuki- ja asiantuntijapalveluita. Toimialoja tuetaan myös kilpailutuksiin sekä sopimus- ja lakiasioihin liittyvällä neuvonalla.

Tulosalue hoitaa lisäksi kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston sekä keskusvaalilautakunnan ja yhteistyötoimikunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtäviä. Lisäksi hallintopalvelut huolehtivat tarkastuslautakunnan ja Liedon Asuntojen hallituksen teknisen sihteerin tehtävistä.

Kunnan talouden ja toiminnan suunnittelun haasteena on ollut väestön ikääntyminen, joka lisää kuntalaisten palvelutarvetta sekä toisaalta lasten määrän väheneminen. Uudeksi haasteeksi on noussut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtymisen kunnalta hyvinvointialueelle tuomat muutokset kunnan talouteen ja toimintaan. Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset haasteet kohdistuvatkin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtymiseen liittyvien taloudellisten ja toiminnallisten muutosten kartoittamiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kunnan talouden suunnittelun ja sopeutumisen kannalta keskeiseksi menestystekijäksi tulee muodostumaan kunnan kyky reagoida tuleviin palvelutarpeen muutoksiin sekä kunnan taloudellisten toimintamahdollisuuksien kaventumiseen tilanteessa, jossa arviolta 12,39 % kunnallisverosta siirtyy hyvinvointialueelle. Lisäksi muutos pienentää kunnan valtionosuutta ja osuutta yhteisöveron tuotosta sekä muuttaa kiinteistöveron jakoperusteita. Kuntien yhteisveron jako-osuutta alennetaan siten, että se vastaa kolmanneksen siirtoa kuntien yhteisöverosta hyvinvointialueiden rahoitukseen vuoden 2022 tasosta. Peruspalvelujen valtionosuuden laskennallisista kustannuksista hyvinvointialueille siirtyy keskimäärin 70 %. Kiinteistöveron osalta muutos tarkoittaa, että Sote-uudistuksessa verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta uudistetaan niin, että siihen sisällytetään pääsääntöisesti myös 50 prosenttia laskennallisesta kiinteistöverosta.

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämistoimet ovat alkaneet Varsinais-Suomen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisen myötä. Väliaikainen valmistelutoimielin huolehtii maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelusta ennen maaliskuun 2022 alkua, jolloin tammikuussa 2022 valittava aluevaltuusto aloittaa toimintansa. SOTE-uudistuksen läpivienti Varsinais-Suomessa edellyttää lyhyessä ajassa toteutettavaa mittavaa valmistelutyötä, johon kunnat ovat uudistusta koskevan lainsäädännön perusteella velvollisia myös osallistumaan.

Asiahallinnan osalta jatketaan syksyllä 2021 käynnistynyttä sähköisen arkiston käyttöönottoprojektia, joka ajoittuu vuosille 2021 - 2023.

Tietohallinnossa jatketaan pilvipalveluiden käyttöönottoa siten, että kunnan sisäisen viestintä ja työasiakirjojen tallentaminen siirtyvät Teams -sovellukseen. Työskentelytapojen muuttamista tuetaan syksyllä 2021 käynnistetyllä pitkäjänteisellä koulutuksella ja neuvonnalla. Kunnan sisäinen viestintäkanava intranet siirretään Teams -sovellusta hyödyntäen pilvipalveluihin.

Henkilöstöhallinnon tavoitteena on henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edistäminen osana tulosalueen perustehtävää sekä kartoittaa yhteistyössä henkilöstön ja pääluottamusmiesten kanssa erityisiä toimenpiteitä työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen lisäämiseen.

Sisäisten palvelujen tulosalueen toimintakate heikkenee noin 150.000 euroa talousarvioon 2021 verrattuna. Henkilöstökulut kasvavat 77.000 euroa talousarviosta 2021, joka johtuu 1,5 määräaikaisen henkilön lisäyksestä talousarvioon 2021 sekä palkankorotusvarasta. ICT-kulut kasvavat 60.000 euroa lisenssikulujen sekä tietoturvan parantamisen vuoksi. Työterveyshuollon nettokustannukset kasvavat 20.000 euroa hinnantarkistusten vuoksi.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Talouden tasapainottaminen	
Toimenpide	Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtymiseen hyvinvointialueelle liittyvien selvitysten toimittaminen		
Mittari	Hyvinvointialueen pyytämät selvitykset toimitettu 0=selvitykset viivästyneet 1=selvitykset toimitettu	Lähtöarvo 1/2022	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	Sote -uudistuksen vaikutusten arviointi ja sen kunnan talouteen ja toimintaan liittyvien muutosten valmistelu		

Mittari	Järjestämisvastuun siirron taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset arvioitu 0=arviointi kesken 1=arviointi suoritettu	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	Toimenpiteet valmisteltu ja viety päätöksentekoon 0=valmistelu kesken 1=valmistelu suoritettu	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Lautakunnan tavoite		2: Toiminnan tehostaminen	
Toimenpide	Sähköisen arkiston käyttöönottoprojektin täytäntöönpaneminen		
Mittari	Sähköisen arkiston määrittelyt valmiina 0= ei toteutunut 1= toteutunut	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	KV:n ja KH:n pöytäkirjat sähköisen arkistoinnin piirissä 0=kesken 1=toteutunut	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Lautakunnan tavoite		3: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen	
Toimenpide	Pilvipalveluiden käyttöönotto ja hyödyntäminen		
Mittari	Kunnan sisäinen intranet uudistettu ja siirretty pilvipalveluihin 0=kesken 1=toteutunut	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	Sisäinen viestintä siirtynyt pääosin Teams-sovellukseen 0=toimintapa ennallaan 1=sisäinen viestintä siirtynyt Teams-sovellukseen	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	Työasiakirjat tallennetaan pilveen (Sharepoint/One-Drive) 0=toteutus kesken 1=toteutunut	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	Tietohallinnon konesalipalvelimista luovutettu tai tallennustila olennaisesti pienentynyt 0=palvelinkapasiteetissa ei muutosta 1= toteutunut	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Toimenpide	Raportoinnin kehittäminen		
Mittari	Johdon työpöydän käyttö kuukausiraportoinnissa. Otettu käyttöön=1, ei käytössä=0	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Lautakunnan tavoite		4: Työhyvinvoinnin parantaminen	
Toimenpide	Henkilöstön hyvinvoinnin ja työssäjaksamisen lisääminen		
Mittari	Työhyvinvointikyselyn 2022 tulokset 0=tulokset laskeneet tai ennallaan 1=tulokset parantuneet	Lähtöarvo 1/2022 0,0	Tavoitearvo 12/2022 1,0
Mittari	Sairaslomapäivien määrä	Lähtöarvo 12/2020 14,3	Tavoitearvo 12/2022 13,5

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Työntekijöiden määrä (työterveyspiirissä olevat henkilöt), ka/kk	1 272	1 150	1 240	7,83%	780	780
Työntekijöiden määrä 31.12.	1 328	1 280	1 300	1,56%	810	810
Sairauspoissaolot pv	18 122	15 500	16 740	8,00%	10 530	10 530
Sairauspoissaolot keskimäärin/henkilö (työterveyshuollon piirissä olevat henkilöt ka/kk)	14,25	13,5	13,5	0,00%	13,5	13,5
Asukasluku	20 150	20 300	20 450	0,74%	20 600	20 750
Työterveyshuolto € / työntekijä (työntekijöiden määrä 31.12.)	214	188	203	7,98%	205	205
Maksetut sairauspäivien palkat	1 147 720	1 200 000	1 140 000	-5,00%	725 000	725 000
Sisäisten palvelujen toimintamenot €/asukas (ml. asiointipiste)	154	158	167	5,70%	165	163

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sisäisten palveluiden henkilöstömäärä säilyy vuoden 2021 tasolla siten, että vuodelle 2022 on edelleen budjetoitu vakinaisen henkilökunnan lisäksi 1,5 henkilön määräaikainen työsuhde.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	2 415	2 498	2 534	1,43 %
TOIMINTAKULUT	- 3 218	- 3 221	- 3 395	5,42 %
TOIMINTAKATE	- 803	- 723	- 861	19,21 %

Maaseutupalvelut

Toimialajohtaja Rauno Peltola

Maaseutupäällikkö Ulla Nummila

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedon kunta vastaa maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta 11 kunnan alueella. Sopijakunnat ovat Aura, Koski Tl, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Turku. Maaseutupalvelujen perustehtävänä on maksajavirastosopimuksella Liedon maaseutupalveluille siirrettyjen tehtävien vastuullinen hoitaminen sekä asiantuntevan neuvonnan ja sujuvien palvelujen antaminen koko yhteistoiminta-alueella.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		7: Ajankohtainen ja ennakoiva tiedottaminen	
Toimenpide	Viljelijäkoulutukset		
Mittari	Koulutusten määrä	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	4,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Tukikelpoisten tilojen lukumäärä	1 217	1 210	1 180	-2,48%	1 100	1 100
€ / tila	307	332	334	0,60%	360	360

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Henkilöstön määrään ei ole tulossa muutoksia.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	336	362	360	-0,61 %
TOIMINTAKULUT	- 397	- 426	- 416	-2,52 %
TOIMINTAKATE	- 60	- 64	- 55	-13,39 %

Pelastustoimi

Kunnanjohtaja Esko Poikela

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 28 kunnan alueella aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti sekä ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Toimintakulut € / asukas	74	73	74	1,37%	0	0
Asukasluku	20 150	20 300	20 450	0,74%	20 600	20 750

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 1 486	- 1 485	- 1 528	2,92 %
TOIMINTAKATE	- 1 486	- 1 485	- 1 528	2,92 %

Työllistäminen

Toimialajohtaja Rauno Peltola

Työllisyyspäällikkö Heidi Elo

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Vaikuttavan työllisyyspalvelun tuottaminen lietolaisille. Työttömien lietolaisten määrän minimointi, nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja ehkäisy. Työnhakijoiden valmiuksien ja osaamisen kehittäminen nykytyömarkkinoille soveltuvaksi. Yhteistyö paikallisten yrittäjien ja työnantajien kanssa.

Yleinen taloudellinen tilanne on elpynyt koronatilanteen jälkeen ja työvoiman saatavuudessa ja kohtaannossa on haasteita. TE-palveluiden siirtoa kuntiin vuonna 2024 valmistellaan. Työnhakijoiden valmiuksia kehitetään edelleensijoitusten, oppisopimusten ja työpajan opinnollistamisen kautta. Arvio kunnan työmarkkinatukimaksuista laskee 14 000 euroa edellisestä vuodesta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		8: Kuntalaiset tavoittava ja nykyaikainen palvelu	
Toimenpide	Alueellisesti vaikuttava työllistämispalvelu		
Mittari	Alueellisesti yksi Varsinais-Suomen kuntien (27) matalimmista työttömyysprosentteista (sijoitus keskimäärin suhteessa muihin kuntiin)	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		4,6	4,2
Toimenpide	Työtä hakevien lietoilaisten asiakaslähtöinen palvelu		
Mittari	Työttömyys-% (keskimäärin vuoden aikana)	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		4,7	7,5
Mittari	Edelleensijoitus yrityksiin, yhdistyksiin ja säätiöihin.	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2022
		4,0	25,0
Mittari	Vähintään 50% palvelun päättävistä asiakkaista on muualla kuin työttömänä	Lähtöarvo 6/2020	Tavoitearvo 12/2022
		65,0	50,0
Mittari	Vähintään 50% palvelun päättävistä nuorista on muualla kuin työttömänä	Lähtöarvo 6/2020	Tavoitearvo 12/2022
		70,0	50,0
Mittari	Etsivän nuorisotyön asiakkaista vähintään 95% on ohjattu muihin palveluihin	Lähtöarvo 6/2020	Tavoitearvo 12/2022
		95,0	95,0
Mittari	Suoritettuja osatutkintoja	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2022

		22,0	15,0
--	--	------	------

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Työttömyys % (keskimäärin vuoden aikana)	8,2	7,5	6,2	-17,33%	5,3	5
Työvoima	9 767	9 800	10 000	2,04%	10 200	10 300
Työttömät keskimäärin	804	735	620	-15,65%	540	520
Työllistämisen asiakkaat (sis. etsivän asiakkaat)	590	590	600	1,69%	600	600
Toimintamenot € / työllistämisen asiakkaat	3 690	3 666	3 660	-0,16%	3 660	3 660
Toimintakate € / työllistämisen asiakkaat	2 955	2 376	2 330	-1,94%	2 330	2 330
Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki € / vuosi	432 158	384 916	370 000	-3,88%	350 000	350 000
Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki € / asukas	21,07	19,19	17,94	-6,51%	16,94	16

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Henkilökunnasta kaksi vakituista nuorten yksilövalmentajaa on perhevapailta ja molempien tilalla on määräaikaista sijaisesta. Toimistosihteerin työtehtävä on vakinaistettu 2020. Vakituisen palvelutyöntekijän työpanoksesta 50% on siirtynyt puhtauspalveluille ja tilalle on saatu puhtauspalveluilta siivoustyönohjaajan työpanosta 50%. Palveluohjaaja työskentelee 80% Työkykyhankkeen parissa ja loput 20% nuorten työpajatoiminnassa.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	573	761	800	5,06 %
TOIMINTAKULUT	- 1 777	- 2 149	- 2 216	3,15 %
TOIMINTAKATE	- 1 204	- 1 388	- 1 417	2,10 %

Ympäristöterveyslautakunta

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Ympäristöterveyslautakunnan vuoden 2022 ja taloussuunnitelmakauden tavoitteiden asettelussa lähtökohtana on Liedon kuntastrategia. Vision 2025 mukaan Liedon tulevaisuutta rakennetaan avoimella ja oivaltavalla otteella siten, että kulut pidetään kurissa ja asiat tehdään kerralla kuntoon. Tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

Liedon kunnan strategiset päämäärät saavat tukea myös valtakunnallisesti, sillä vuoden 2019 hallitusohjelmassa yksi strateginen kokonaisuus on elinvoimainen Suomi, jonka yksi osakokonaisuus on elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous. Hallitusohjelman mukaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi jatketaan edelleen sääntelyn ja valvonnan sujuvoittamista. Lisäksi on tarkoituksena myös ympäristöterveydenhuollon osalta edistää kuntien toimintavapautta palvelujen järjestämisessä siten, että yksityiskohtaisesta resurssien ohjaamisesta siirrytään tavoiteltujen tulosten ohjaamiseen.

Eläinlääkäripalvelujen osalta merkittävimmät muutokset suunnitelmakaudella tulevat todennäköisesti olemaan lainsäädännön muutoksista johtuvia. Säädösten uudistamista valmistelee Maa- ja metsätalousministeriön työryhmä, jonka toimikausi päättyy 2021. Käytännössä kyse on kunnan järjestämisvastuulla olevan palvelun uudelleen määrittelystä. Suomessa alueelliset erot eläinlääkäripalveluiden saatavuudessa ovat korostuneet viime vuosina. Yksityistä palvelutarjontaa ja erikoislääkäritason eläinlääkäripalvelua on hyvin saatavilla esimerkiksi Varsinais-Suomessa, kun taas Lapissa on markkinapuutetilanne. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on kiinnittänyt huomiota siihen, että kun tarjotaan kiireetöntä eläinlääkäripalvelua muille kuin hyötyeläimille (tai hyötyeläimille, joiden kotipaikka ei ole yksikön toimialueella), toimitaan markkinoilla kilpailutilanteessa. Kunnan praktikkoeläinlääkäreiden alueellista tarvetta määrittää kuitenkin ensisijaisesti päivystyksen järjestämiseen tarvittava henkilöresurssi. Tämä on käytännössä ollut keskeinen syy siihen, että Lieto, kuten monet muutkin kunnat edelleen tarjoavat lemmikkieläinpalveluita. Tehtävien karsiminen ei tuo käytännössä kunnille säästöjä kunnaneläinlääkäreiden palkkausjärjestelmän nojautessa vahvasti eläinlääkäriin oikeuteen periä asiakkaalta maksu palvelusta. Sen sijaan palvelun rajaaminen todennäköisesti hankaloittaisi ennestään eläinlääkärien rekrytointia.

Kuntien taloudelliset haasteet on huomioitu ympäristöterveyslautakunnan talousarviossa ja tavoitteena on

jatkaa kuntien kannalta suotuisaa kustannuskehitystä toimintoja järjeistämällä, toimintaympäristön muutokset huomioimalla ja vaihtoehtoisia toimintatapoja kokeilemalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston valvonta-asetusta (EU) 2017/625 sovelletaan 14.12.2019 alkaen. Asetuksen myötä mm.

elintarvikevalvontatyössä on mahdollista käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Valvonta-asetuksen tarkoituksena on uudistaa ja yksinkertaistaa virallista valvontaa. Liedon ympäristöterveyslautakunta on päättänyt hyödyntää tätä mahdollisuutta vuoden 2021 alusta osana Liedon kunnan talouden kärkihankkeita ja kuntastrategian tavoitetta "avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut". Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontapalveluiden tavoitteena on elinympäristön terveyden korkea taso, jota osaltaan valvonnan keinoin edistetään tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Asetuksen mukaisesti virallista valvontaa suoritetaan säännöllisesti, riskien mukaan ja sopivalla tiheydellä.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Kustannustehokkuus, toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne.	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	Vaikuttava, riskiperusteinen ja asiantunteva valvonta. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa valvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Ei investointeja. Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti investoinnin arvonlisäveroton raja on 10.000 euroa. Sitä pienemmät hankinnat tulevat käyttötalousosaan.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	1 517	1 516	1 539	1,52 %	1 562	1 585
TOIMINTAKULUT	- 1 712	- 1 706	- 1 720	0,99 %	- 1 757	- 1 783
TOIMINTAKATE	- 195	- 190	- 181	-3,17 %	- 195	- 198

Ympäristöterveyspalvelut

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa on yksi tulosalue, ympäristöterveydenhuolto.

Kohtelemme toiminnanharjoittajia tasapuolisesti, annamme asiantuntevaa neuvontaa ja ohjausta sekä palvelemme sujuvasti ilmoitus- ja lupa-asioissa. Henkilöstölle on asetettu selkeät vuosittaiset tavoitteet ja vastuualueet. Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja henkilöstöresurssia suhteutetaan toimintaympäristön ja tehtävien muutoksiin. Liedon ympäristöterveyspalvelut keskittyy suunnitelmakaudella hoitamaan lainsäädännön mukaiset kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtävät kuntastrategian edellyttämällä tavalla: tarpeenmukaisesti, kustannustehokkaasti, yritysmuotoisesti ja laadukkaasti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kustannustehokkuus, toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne.	
Toimenpide	Resurssi sopeutetaan toimintaympäristön muutoksiin, toimitilojen käyttöä tehostetaan ja käytetään ostopalvelua oman työn rinnalla.		
Mittari	Kuntien kustannukset €/asukas eivät kasva. Kyllä =1 ja Ei =0	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Vaikuttava, riskiperusteinen ja asiantunteva valvonta. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa valvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.	
Toimenpide	Valvontasuunnitelman toteuttaminen ja asiakaspalautteen kerääminen. Hyödynnetään valvonta-asetuksen mahdollistamaa valvontapalvelun tuottamista osin ostopalveluna.		
Mittari	Asiakaspalaute asteikolla 1-5, säilyy korkealla tasolla tuottamistavasta riippumatta: laatu, tarkastajan asiantuntevuus, yhteistyökykyisyys ja palveluhenkisyys	Lähtöarvo 1/2022	Tavoitearvo 12/2022
		4,0	4,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Eläinlääkintähuolto €/asukas	8,1	7,6	7,6	0,00%	7,6	7,6
Terveysvalvonta €/asukas	5,7	6,1	5,7	-6,56%	5,7	5,7
Eläinlääkäreiden hoitokäynnit	12 540	12 000	12 000	0,00%	12 000	12 000

Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontakäynnit	453	480	450	-6,25%	450	450
Terveysvalvonnan tarkastukset ja muut toimenpiteet	1 571	1 340	1 250	-6,72%	1 250	1 250

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti henkilöstömäärän lisäysten tulee perustua suoritteiden kasvulle eikä laadullisille kriteereille. Suunnittelukaudella ennakoitujen eläköitymisten sekä toiminnalliset ja taloudelliset muutokset henkilöryhmittäin tulee huomioida henkilöstösuunnittelussa. Liedon kunnan tavoite on järjestää kustannustehokkaat ja laadukkaat palvelut kuntalaisille. Henkilöstön määrän kasvattamisen sijaan tulee erityisesti tutkia mahdollisuuksia lisätä sähköisiä palveluja sekä nostaa työn tuottavuutta esimerkiksi tietotekniikkaa hyödyntämällä ja toimintoja järjeistämällä.

Määräaikaista ja sijaisia käytetään erityisesti eläinlääkintähuollossa, jossa kunnan päivystysvelvoite ei mahdollista suuria muutoksia henkilöresurssissa. Eläinlääkintähuollossa on myös yksi osa-aikaisen päivystävän kunnaneläinlääkärin vakanssi. Ympäristöterveyslautakunnan talousarvioesitys ei sisällä vakanssiesityksiä. Ympäristöterveyslautakunta on vuonna 2020 ja 2021 tehnyt päätökset vapautuneiden vakanssien osalta. Osa vakansseista on täyttämättä koska valvontatehtäviä hoidetaan ostopalveluna. Ympäristöterveyslautakunnan toimialueella on kesäaikaan painottuvaa toimintaa etenkin saaristossa ja mm. uimarantojen vedenlaadun valvontaan liittyen. Kausivaihtelu huomioidaan sekä palvelun ostossa että tarvittaessa määräaikaisten henkilökunnan rekrytoinnissa.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	1 517	1 516	1 539	1,52 %
TOIMINTAKULUT	- 1 712	- 1 706	- 1 723	0,99 %
TOIMINTAKATE	- 195	- 190	- 184	-3,17 %

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Toimialajohtaja Krista Ryödi

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistukset, hyvinvointialueiden perustaminen, väliaikainen valmistelutoimielin (VATE)

Sote-uudistuksessa koko julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto uudistetaan sekä pelastustoimen palvelut. Hyvinvointialueiden toiminta ja uudet järjestämisvastuut alkaisivat 1.1.2023 alkaen. Tulevaisuudessa kunnat ja sairaanhoitopiirit eivät vastaa palveluiden järjestämisestä, vaan niistä vastaavat hyvinvointialueet. Uusia hyvinvointialueita on uudistuksen jälkeen 21. Lisäksi palveluja järjestää Helsingin kaupunki.

Uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten nousua. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden järjestettäväksi muuttaa palvelurakenteita- ja niiden järjestämistä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jäisi kuntien tehtäväksi, mutta edistämistyötä tehtäisiin yhteistyössä maakuntien kanssa. Ympäristöterveydenhuolto jatkuisi kuntien tehtävänä. Opiskeluhuollon kuraattori- ja koulupsykologitehtävät siirtyvät sote-maakunnille.

Hyvinvointialueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit ja alueen pelastustoimet ovat sopineet väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE). Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua, käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa ja vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Väliaikainen toimielin valmistelee asioita valtuuston ratkaistavaksi, se voi tehdä sopimuksia ja palkata henkilöstöä määräaikaaisesti, korkeintaan 31.12.2023 saakka.

Varsinais-Suomessa väliaikaisen toimielimen asetti Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri 8/2021. Kaikki organisaatiot hyväksyivät väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamispäätöksen ja kokoonpanon. Virallinen toiminta alkoi 7.9.2021. Toiminnan suunnittelu tulee pohjautumaan vahvasti sosiaali- ja terveysministeriön

laatimaan tiekarttaan ja siinä tunnistettuihin hankekokonaisuuksiin.

Tulevan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen rakentamiseen on rekrytoitu 10/2021 eri osaajia koko- ja osakokoonpanoihin tehtäviin hankkeiden- ja projektien vetäjiksi hakuprosessilla. Valmistelun resursointia vaikeuttaa se, että kuntien on vaikea irrottaa henkilöstöä, koska vastaavat normaalisti palvelutuotannon pyörittämisestä sekä valmistelevat hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen luovutusta.

Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on suorilla vaaleilla valittava aluevaltuusto.

Sosiaali- ja terveystaloudellista kehitetään Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman mukaisesti

Nykyisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman voimassaoloa jatketaan vuoden 2022 loppuun asti. Suunnitelman toimeenpanoa viedään eteenpäin siten, että toimeenpano tukee mahdollisimman hyvin tulevan hyvinvointialueen valmistelua.

Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjauksen sopimusta jatketaan vuoden 2022 loppuun asti, jotta hyvinvointialueella on käytössä yhteisen palveluohjauksen toimintamalli. Vuoden 2022 kevään aikana asiakas- ja palveluohjauksen toiminnan digitaalisia välineitä päivitetään niin, että asiakastyössä voidaan hyödyntää niitä välineitä, joita on kehitetty valtiovarainministeriön valtionavustusrahoitteisen "Kansalaisen palvelutarvearvioinnin ja -tuotannon prosessikonsolidointi ja digitalisaatio" -hankkeessa.

Varsinais-Suomessa sote-palveluiden kehittämistä tehdään 27 kunnan, kuntayhtymien, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin, korkeakoulujen, Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja järjestöjen yhteistyönä. Rakenneuudistushanke ja Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma sisältävät monia muita soten kehitysprojekteja.

Liedon kunnan kuntastrategia

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on Liedon kunnan kuntastrategia 2018 - 2025. Liedon strategia 2025 kuvaa kunnan tavoitteet sekä keinot, joilla strategiset tavoitteet saavutetaan. Liedon kunnan tulevaisuudenkuvassa 2025 tavoitellaan unelmien turvallista pikkukaupunkia, joka muodostuu viihtyisästä ja vireästä keskustasta sekä omakeinoisista kylistä. Liedon tulevaisuutta rakennetaan avoimella ja oivaltavalla otteella siten, että kulut pidetään kurissa ja asiat tehdään kerralla kuntoon. Tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys. Tavoitteiden saavuttamiseksi palvelujen tulee olla asiakaslähtöisiä, henkilöstöllä tulee olla

myönteinen palveluasenne ja uusi oivaltava ote sekä arvostava kohtaaminen työyhteisössä ja asiakastyössä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintasuunnitelmassa edistetään ja seurataan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä järjestetään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut yhteistoiminta-alueella kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitsemiseksi on keskityttävä tuottavuuden parantamiseen, palvelurakenteen kriittiseen tarkasteluun ja uudistamiseen siten, että palvelujen yhdenvertaisuus turvataan. Vuonna 2020 toteutettu Liedon kunnan tasapainottamisohjelma, johon sisältyi organisaatiomuutos ja uuden tehtäväjaon muutokset vaikuttavat edelleen toimintaan. Talousraami asettaa sosiaali- ja terveyspalveluiden johtoryhmältä ja esimiehiltä tiukkaa toiminnan ja talouden seurantaa ja poikkeamiin nopeaa reagoimista.

Sosiaali- ja terveystalouden painopisteet talousarviolle 2022 ovat edelleen palvelujen saavutettavuus ja saatavuus etenkin lääkäri- ja hoitajavastaanotoilla sekä kotiin tuotavissa palveluissa, perhekeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen ja hyvinvointialueen sote-valmisteluun osallistuminen. Toiminnan keskiössä on henkilöstön hyvinvointiin panostaminen.

Vuoden 2021 aikana vaikeimpia rekrytointiongelmia oli sairaanhoitajien, lähihoitajien ja sosiaalityöntekijöiden osalta, joiden saatavuuden vähyys konkretisoitui myös Härkätien sosiaali- ja terveyspalveluissa. Koronaviruspandemia, lakisääteinen hoitajamitoitus ja väestön ikääntyminen vaikeuttavat entisestään henkilöstön saatavuutta kaikkiin toimintayksiköihin. Resurssien vahvistamisen ja lain päivittämisen rinnalla palvelujärjestelmiä ja asiakasprosesseja kehitetään edelleen, varmistetaan hyvä johtaminen ja hyvät työolot sekä lisätään hoiva-alan houkuttelevuutta ja työntekijöiden sitoutumista valtakunnallisessa kilpailutilanteessa. Osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö on edellytys laadukkaalle sosiaali- ja terveyspalvelulle kuntalaisille.

Tilastokeskuksen mukaan Liedon kunnan asukasluvun ennustetaan vuonna 2025 kasvavan 20 373 asukkaaseen. Ikääntyneiden määrä kasvaa, kasvu painottuu erityisesti 65-74-vuotiaisiin. Väestön vanheneminen yli 75-vuotiaiden osalta vuoteen 2030 saakka on nähtävissä voimakasta kasvua. Tämä muodostaa kustannusten kasvupaineen hoivan-, terveyden- ja sairaanhoidon menoihin. Väestön ikääntymisen mukanaan tuoma kustannusten kasvu voi olla vuonna 2020 arvion mukaan vuosittain jopa 0,5 miljoonaa euroa. Hyvinvointia kuvaavat indikaattorit (sairastavuus, sote-tarvekerroin, sote nettomenot) alittavat Liedossa selkeästi maan keskitason. Lasten ja nuorten osuus ennakoidaan edelleen laskevan vuoteen 2030.

Hoivapalveluissa strategisena tavoitteena on palveluohjauksen ja kotihoidon vahvistaminen riittäväillä kotiin tuotavilla palveluilla sekä palveluvalikkoa monipuolistamalla välimuotoisilla asumispalveluilla tarjoamalla sekä pyrkimällä laitospäivähoitoon toissijaisuuteen. Omien ympärivuorokautisten hoitoyksiköiden ja

lyhytaikaishoitojen täyttöastetta (95 %) seurataan kuin myös geriatrisen poliklinikan kasvavia suoritteita verrattuna edelliseen vuoteen. Omaishoidon ja perhehoidon kehittämiseen panostetaan, jotta kotona asumista voidaan tukea mahdollisimman pitkään ja omaishoitajien jaksamista tukea. Hoivapalveluiden (vanhuspalveluiden) palvelurakennemuutosta jatketaan, joka alkoi 9/2020. Peltolan yksikkö on uusi lyhytaikaishoitoyksikkö palvelukeskus Ruskan lisäksi, jonka toiminta aloitetaan 10/2021. Lyhytaikais- ja kriisiasiakkaiden palvelut siirtyvät pois ympärivuorokautisten palveluasumisen yksiköistä, jotta asiakasrakenne selkeytyy. Kotihoidossa on uudistettu työvuorosuunnittelua ja itseohjautuvia tiimejä vahvistetaan edelleen. Kotihoidossa kotiutusta pyritään nopeuttamaan.

Vanhuspalvelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa henkilöstömitoitusta nostettiin niin, että vuonna 2021 hoitajamitoitus oli 0,55, vuoden 2022 alussa 0,6 ja huhtikuusta 2023 0,7 työntekijää asiakasta kohden. Vuoden talousarviossa 2022 esitetään lyhytaikaishoitoon 5 vakanssia, joista toinen yksikkö Peltola aloittaa toimintansa lokakuussa (4 vakanssia) ja ja toiseen yksikköön Ruskaan yhtä (1) hoitajan vakanssia.

Ympärivuorokautisiin hoivayksiköihin esitetään 4 hoitajaa ja hoiva-apulaisen vakanssia. Kotihoitoon esitetään yhtä sairaanhoitajan vakanssia. Sairaalapalveluihin esitetään fysioterapeuttivakanssia, jotta mahdollistuu sairaalaosaston tehokkaampi kuntoutus ja nopeampi kotiutus.

Terveyskeskuksessa lääkäri- ja hoitajaresurssia on lisätty vuosien 2018-19 aikana. Fysioterapeuttien suoravastaanotto toiminnan jatkuminen ja kahden reseptihoitajan toiminta vuoden -22 aikana vähentää lääkäreiden toimintaa. Kiireettömän lääkäri- ja hoitajavastaanottojen saatavuutta pyritään parantamaan työpari-mallilla, joka on osittain jo käytössä (työparina lääkäri ja hoitaja). Toimintamallien muutos on edellyttänyt kiirevastaanoton ja kiireettömien vastaanottojen kiinteistön tila- ja remonttimuutoksia, jotka toteutettiin vuonna -20 ja -21. Sähköisissä palveluissa jatketaan joulukuussa -20 aloitettua Oma olo-sähköistä alustaa osana hoidon tarpeen arviointia ja hoidon aloitusta. Videovastaanotto tulee yhdeksi vastaanoton vaihtoehdoksi, kun saadaan käyttöön Lifecaren potilastietojärjestelmän uusi versio vuoden 2022 aikana. Sähköisiä asiointikanavia (some) ja palveluja hyödynnetään matalan kynnyksen palveluohjauksen ja nopean yhteydensaannin turvaamiseksi sekä hoidon aloittamiseksi koko sote:n toimialalla. Sähköinen perhekeskus toteutetaan valtakunnallisen perhekeskustoiminnan kehittämistyön alaisuudessa. Mielenterveyspalvelujen jatkuvan kysynnän vuoksi esitetään mielenterveyshoitajan vakanssia kohdentuen aikuisväestölle.

Terveystieteiden Lifecare-tietojärjestelmän uuden päivityksen lisäksi sosiaalihuollon Pro Consonan päivitys palvelutehtäväuudistuksen mukaiseksi Omni360:ksi jatkuu vuoden 2022 aikana. Molempien asiakas- ja potilastietojärjestelmien kustannukset sekä virtuaalihoitaja järjestetään mahdollisin osin leasingsopimuksin. Erikoissairaanhoidon kustannusten toteutumisella on suuri merkitys koko soten taloudessa, sillä sen osuus koko soten talousarviosta on n. 41 %. Sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon kuluja pyritään vähentämään

tarjolla olevia vastaavia ostopalveluita lisäämällä. Erikoissairaanhoidon ostopalveluiden kilpailutus toteutettiin loppuvuoden 2021 aikana.

Lastensuojelun avohuollossa ensisijaistetaan omien palveluiden käyttöä ostopalveluiden sijaan.

Perhepalveluihin esitetään sosiaaliohjaajan vakanssia ja yksi lapsiperheiden kotipalvelun työntekijän vakanssia, koska sosiaaliohjauksen, perhetyön ja sosiaalityön tarve on lisääntynyt asiakasmäärän kasvun ja koronapandemian tilanteen johdosta. Lapsiperheiden kotipalvelua pyritään antamaan myös omana palveluna palvelusetelin lisäksi. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti pyrimme edistämään perheen hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä. Lasten toimintaterapeuttivakanssi esitetään neuvola- ja kouluterveydenhuollon yksikköön vähentämään ostopalveluiden tarvetta. Kehitysvammaisten asumisyksikkö Mäntykotiin esitetään lakisääteinen hoitajamitoitus huomioiden yhtä hoitajaa. Vammaispalveluiden työmäärän vuoksi esitetään vammaispalveluiden sosiaalityöntekijää.

Vakanssiesitykset tulosaluetasoinn vuodelle 2022

Perhe- ja sosiaalipalvelut: vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä, perhepalveluihin sosiaaliohjaaja ja kotipalvelun työntekijä, lähihoitaja Mäntykotiin.

Hoito- ja hoivapalvelut: sairaalapalveluihin fysioterapeutti, 5 lähihoitajaa lyhytaikaishoitoon, 2 lähihoitajaa Amandakotiin, 2 hoiva-avustajaa HVK ja Teijuntupa, 1 lähihoitaja kotihoitoon.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut: Lasten toimintaterapeutti, mielenterveys- ja päihdehoitaja.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.	
Tavoite	Hyvinvoiva lietolainen-väestön sairauksien ennaltaehkäisy.	
Tavoite	Lietolainen saa kiireetöntä terveystaloutta kohtuujassa.	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	Henkilöstön sijaisten ja erilliskorvausten määrän hillintä ja pitkien sairauslomien ehkäisy.	
Tavoite	Palveluiden kustannusten hillintä, palveluohjauksen tehostaminen.	
Tavoite	Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+ tiedolla johtaminen).	

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoim ja oivaltava ote tulevaisuuteen
Tavoite	Perhekeskustoiminnan vakiinnuttaminen ennaltaehkäisevään ja moniammatilliseen verkostotyöhön.	
Tavoite	Sähköisten ja etäpalveluiden käytön lisääminen.	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Talonrakennusinvestoinnit: Pääterveysaseman vaihe 3. peruskorjaus/tilamuutokset 500 000 €. Tarkemmat rakennusinvestointien tiedot teknisen lautakunnan alaisuudessa.

Irtaimistoinvestoinnit: Hankitaan leasing rahoituksella

Vastaanottopalvelut: päivystyksen seurantamonitori, työhuoneiden kalustaminen, call center monitoimilaite, sanelukapulat 10 kpl, lukittava jääkaappi 2kpl yhteensä 35 000 €.

Neuvolat ja kouluth: uä-laite 24 000 €, gyn. sängyt 3kpl 3 000 €, lukittava jääkaappi 3kpl 5 000 €.

Suun terveydenhuolto: 62 400 €

Asumispalvelut: hoivasängyt, patjat ja pesutasot 40 000 €

Kotihoito: työhuoneiden kalustaminen ja polkupyörät 15 000 €.

Perhe- ja sosiaalipalvelut: työhuoneiden kalustaminen 10 000 €

IT-hankinnat: Terveyspalveluiden Life Care potilaskertomussovelluksen uusi versio 400 000 € ja palvelimen vaihto 100 000 €. Pro Consona asiakastietojärjestelmän muutos OMNI360 sosiaalipalveluiden ja migraation vaihe 2. ja 3. käyttöönotto 50 000 €

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	8 908	8 437	8 493	0,67 %	0	0
TOIMINTAKULUT	- 66 380	- 67 983	- 71 142	4,57 %	0	0
TOIMINTAKATE	- 57 472	- 59 546	- 62 649	5,13 %	0	0

SOTE hallinto

Toimialajohtaja Krista Ryödi

Controller Kirsi Koski-Pärnä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sosiaali- ja terveystalouden hallinto vastaa laadukkaista, joustavista sekä monipuolisista hallinnon ja talouden tukipalvelutehtävistä. Hallinto järjestää toimialan keskitetysti hoidettavat hallinto-, suunnittelu-, talous, laskutus-, maksatus- ja sisäisten palvelujen tehtävät. Hallinto valmistelee sosiaali- ja terveystalouden kokoukset, vastaa täytäntöönpanosta ja tiedottamisesta sekä toiminnan laillisuudesta.

Sosiaali- ja terveystalouden hallinnossa valmistellaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtymistä. Selvitystyössä huomioidaan kunnan kannalta olennaisimmat/siirtymäkaudesta ajatellen merkittävät hankintasopimukset sekä merkittävät järjestöjen yhteistyö- kumppanuussopimuksista. Selvitystyössä käydään läpi sopimusasiakirjat sekä sote:n kiinteistöt, niiden vuokra-ajat ja sopimukset.

Liedon kunnan sosiaali- ja terveystaloutta kilpailutti vuoden 2021 lopulla erikoissairaanhoidon ostopalveluiden kilpailutuksen. Asiakasmaksulain muutokset tulivat voimaan 1.7.2021. Maksukattoa koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2022. Asiakasmaksulain muutoksilla laajennetaan terveystalouden maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Laki sisältää jatkossa pitkäaikaisten sosiaalihoitojen nojalla järjestettyjen asumispalvelujen maksut. Asiakasmaksulain muutos vaikuttaa vähenevästi sosiaali- ja terveystalouden maksutuottoihin noin 8 %.

Sosiaali- ja terveystalouden keskeiset prosessit ja niihin liittyvät ohjeet on kuvattu IMS-järjestelmään. SHQS laaduntunnustus on myönnetty 13.6.2019, joka on voimassa 12.6.2022 voimassa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastyytyvyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.	
Toimenpide	Prosessikuvausten auki kirjaus ja niiden päivitys.		
Mittari	Laaduntunnustuksen ylläpitäminen 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0

Mittari	Pääpalveluprosessit kuvattu ja päivitetty IMS-järjestelmään 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Mittari	Prosessien saattaminen loppuun organisaatiomuutoksen jälkeen 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+ tiedolla johtaminen).	
Toimenpide	Esimiesten talouden suunnittelun ja seurannan kehittäminen.		
Mittari	Talouden seuranta ja suunnittelu parantunut 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Sosiaalipalveluiden kustannukset €/asukas	1 072	1 297	1 382	6,55%	0	0
Perusterveydenhuollon kustannukset €/asukas	505	550	538	-2,18%	0	0
Erikoissairaanhoidon kustannus €/asukas (Lieto)	1 171	1 140	1 273	11,67%	0	0

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sote-hallinnossa on vakituisia työntekijöitä 9 ja määräaikaista 2.

Hyvinvointialueen valmisteluun ja tuleviin työtehtäviin varataan sijaismäärärahaa.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	166	151	204	34,57 %
TOIMINTAKULUT	- 690	- 803	- 778	-3,17 %
TOIMINTAKATE	- 524	- 652	- 574	-11,93 %

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Vs. perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Paula Laukamo

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Perhe- ja sosiaalipalveluissa järjestetään lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluita, jotka tukevat yksilöiden ja perheiden itsenäistä suoriutumista, osallisuutta ja turvallisuutta. Yksilöille ja perheille järjestetään tarvittavia tukitoimia ja palveluja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Sosiaalipalveluiden asiakkaille pyritään luomaan riittävät palvelu- ja tukiverkostot ensisijaisesti kunnan omina palveluina. Palvelut järjestetään yhteistyössä muiden tulosalueiden, hallintokuntien, järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Perhe- ja sosiaalipalveluiden asiakkaina ovat kaikenikäisiä. Asiakasryhmät tulevat mm. aikuissosiaalityöstä, työllistämispalveluista, perhekeskuksesta, vammaispalveluista, terveyskeskussosiaalityöstä, lastensuojelusta, mielenterveys- ja päihdetyöstä, kotouttamisesta, perhepalveluista ja kehitysvammaisista.

Vuoden 2022 osalta toimintaa leimaa sote-uudistus. Kehittämistä viedään eteenpäin sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamalla hankekokonaisuudella. Kokonaisuuden päähankkeet

Rakenneuudistushanke sekä Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma sitovat alleen joukon erilaisia sisällön ja toimintatapojen kehityskohteita, joihin myös Liedossa osallistutaan.

Koko tulosalueen yhteisenä tavoitteena on asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen säännöllisesti kaikissa yksiköissä. Palveluprosesseja kehitetään ja selkeytetään edelleen. IMS-prosesseja kehitetään vastaamaan paremmin työntekijöiden perehdytykseen. Lisäksi prosesseja selkeytetään esimerkiksi työnkuvien tarkentamisella ja tuotteistamisella. Toiminnan ja talouden systemaattista seuranta ja analysointia jatketaan päivittäisjohtamisen tauluilla. Tavoitteena on henkilökunnan sitouttaminen tunnistamaan ja ratkaisemaan ongelmia toimintaa jatkuvasti parantaen, taloudelliset säästöt, tiedon jakaminen, virheiden ja ongelmien vähentäminen, johtamiskäytäntöjen ja strategioiden kehittäminen, prosessien tehostaminen ja kehittäminen. Perhe- ja sosiaalipalveluissa pyritään lisäämään ja kehittämään sähköisiä- ja etäpalveluita. Pro Consonan päivitys palvelutehtäväuudistuksen mukaiseksi OMNI360:ksi jatkuu ja tuo koulutustarpeita.

Palveluiden kustannusten hillintään pyritään vaikuttamaan palveluohjauksen lisäämisellä. Palveluohjauksen lisäämiseksi on 2021 koulutettu palveluohjaajia ja resurssia lisätään vammaispalveluun, perhepalveluihin ja mielenterveys- ja päihdeyksikköön mahdollistamaan oikea-aikainen apu. Henkilöstön sijaisten ja erilliskorvausten määrän hillintä ja pitkien sairauslomien ehkäisy jatkuu edelleen koronapandemian jälkeen. Tavoitteeseen ei ole päästy vuonna 2021. Perhekeskustoimintaa vakiinnutetaan edelleen

ennaltaehkäisevään ja moniammatilliseen verkostotyöhön. Perhekeskuksen tavoitteet nousevat lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2021-2025.

Sosiaali- ja terveystoimen arvoiksi on määritelty asiakaslähtöisyys, myönteinen palveluasenne ja uusi oivaltava ote sekä arvostelevalle kohtaaminen. Palvelulupauksen mukaan kohtaamme sinut yksilöllisesti. Tarjoamme tarpeen mukaista ja luotettavaa palvelua sekä autamme oikea-aikaisesti. Perhe- ja sosiaalipalveluiden arvoiksi vuosille 2021-2022 on määritetty positiivisuus, yhteisöllisyys, henkilöstön pysyvyyden turvaaminen sekä työhyvinvointi työn- ja vapaa-ajan erottamisella toisistaan.

Työntekijöiden kohtuulliset asiakasmäärät pyritään turvaamaan ja siten tukemaan työntekijöiden hyvinvointia. Työhyvinvointia tuetaan työohjauksella, työpari- ja tiimityöllä, yhteisöllisyydellä, positiivisuudella, säännöllisillä tiimeillä ja lähiesimiehen saavutettavuuden varmistamisella.

Talousarvion lisäys johtuu vaativista ja lisääntyneistä asiakaskohtaisista palvelutarpeista lastensuojelussa ja vammaispalvelussa sekä henkilöstökulujen kasvusta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.	
Toimenpide	Asiakaspalautteen kerääminen kaikissa yksiköissä		
Mittari	Yksiköissä kerätään asiakaspalautetta säännöllisesti 0= ei, 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0
Toimenpide	Palveluprosessien kuvaamista IMS-järjestelmään jatketaan ja kehitetään järjestelmää perehdytyksen välineenä.		
Mittari	IMS-järjestelmän prosessikuvaukset ovat käytössä uusien työntekijöiden perehdytyksessä 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Perhekeskustoiminnan vakiinnuttaminen ennaltaehkäisevään ja moniammatilliseen verkostotyöhön.	
Toimenpide	Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toimeenpano		
Mittari	Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet perhekeskuksen osalta etenevät. 0=ei.	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0

	1=kyllä		
Lautakunnan tavoite	Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+ tiedolla johtaminen).		
Toimenpide	Yksiköissä hyödynnetään päivittäisjohtamisen tauluja ja seurataan kuukausittain toimintaa ja taloutta		
Mittari	Taulujen käyttöönotto on vakiintunut kaikissa yksiköissä 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Työttömyys%	9,8	8,5	6,5	-23,53%	5,5	
Vammaispalveluasiakkaiden määrä (sis. kehitysvammaiset)	413	395	400	1,27%	405	
Vammaispalveluiden kustannukset €/asiakas	16 644	17 978	18 000	0,12%	18 000	
Kehitysvammaisten asiakkaiden määrä	100	100	101	1,00%	102	
Kehitysvammaispalveluiden kustannus €/asiakas	42 676	44 527	46 000	3,31%	48 000	
Kehitysvammaisia laitoshoidossa	4	1,5	2	33,33%	2	
Kehitysvammaisten laitoshuolto €/asiakas	228 175	300 078	300 508	0,14%	300 978	
Avohoidon tukitoimien piirissä olevat lapset	111	90	90	0,00%	90	
Avohoidon tukitoimien kustannus €/asiakas	5 007	5 235	5 300	1,24%	5 350	
Sijaishuollossa olevien lasten määrä	10	10	10	0,00%	10	
Sijaishuollon kustannus €/asiakas	60 432	88 122	89 000	1,00%	90 000	
Perhekeskus €/asukas	48	8	10	25,00%	11	

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Vammaispalvelun työmäärän vuoksi tarvitaan toinen vammaispalvelun sosiaalityöntekijä. Vammaispalvelun sosiaalityöntekijän päätösmäärät ovat Liedossa huomattavan suuret. Perhepalveluihin tarvitaan sosiaaliohjaaja lisääntyneen työmäärän vuoksi ja ennaltaehkäisevän työn mahdollistamiseksi. Perhepalveluiden sosiaaliohjaajan työpanosta kohdistetaan tukisuhdetoimintaan ja palvelutarpeen arviointeihin oikea-aikaisen avun varmistamiseksi. Työtehtäviä keskittämällä vapautetaan työaika kotiintehtävän työn mahdollistamiseksi. Lisäksi esitetään lapsiperheiden kotipalvelun työntekijän vakanssia.

Lapsiperheiden kotipalvelun tuottaminen omana työnä tuottaa säästöjä ja vähentää palvelusetelikuluja.

Mäntykotiin tarvitaan uusi hoitajan vakanssi, jotta voidaan vastata hoitajamitoitukseen.

Sijaisia on välttämätöntä ottaa vakituisten työntekijöiden poissaolojen aikana erityisesti kehitysvammapalveluissa. Sosiaalityössä vakituisten työntekijöiden pidemmät sijaisuudet täytetään lakisääteisen toiminnan turvaamiseksi.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	886	879	797	-9,29 %
TOIMINTAKULUT	- 11 841	- 12 564	- 13 677	8,86 %
TOIMINTAKATE	- 10 955	- 11 685	- 12 880	10,22 %

Hoito- ja hoivapalvelut

Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Sari Maajuuri

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sosiaali ja terveystoimen arvoiksi on määritelty asiakaslähtöisyys, myönteinen palveluasenne, uusi oivaltava ote sekä arvostava kohtaaminen. Palvelulupauksen mukaan kohtaamme asiakkaamme yksilöllisesti ikäihmisten palveluiden eli hoivapalveluiden kehittäminen aloitettiin vanhuspalveluiden toimintojen pohjalta vuoden 2020 lopulla. Kehittäminen jatkuu edelleen vuonna 2022. Hoivapalveluiden kehittämisen tavoitteena on laadukkaiden palveluiden turvaaminen ikäihmisille, henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen, itseohjautuvuuden lisääminen sekä talouden tervehdyttäminen. Kehittämistä viedään eteenpäin toimialan itsensä johtamana ja organisoimana, jolloin saadaan aikaan kestäviä ja pysyviä muutoksia

Hoito- ja hoivapalveluiden ensisijaisena tavoitteena on turvata ikääntyneille asiakkaille kotona asuminen niin pitkään kuin mahdollista järjestämällä kotiin palvelut, tarvittava hoito ja kuntoutus. SAP-työtä ollaan uudistamassa. Uudessa SAP-prosessissa korostuu asiakkaan palveluasumisen tarveselvitykset, mitkä tehdään asiakkaan hoitovastuussa olevassa yksikössä (kotihoitossa, omaishoidossa, osastolla tai vammaispalveluissa) ennen SAP-hakemuksen tekemistä. Uudessa SAP-prosessissa myös lääkäri tarvittaessa arvioi asiakkaan tilanteen ennakoivasti. Näin ei ole aikaisemmin tehty ja se on viivästyttänyt asiakkaan hakemuksen käsittelyä lisäselvittelyjen vuoksi. Tavoitteena on, että selvitykset johtavat entistä harvemmin SAP-hakemuksen tekemiseen.

Liedon kunnassa on tehty talouden tasapainotusohjelma 2019 johon sisältyi tehostetun palveluasumisen ja kotihoidon selvitykset, esitykset ja ratkaisut oman tuotannon kannattavuuden parantamiseksi. Kotihoidon ja kotiin vietävien palveluiden kehittäminen on vuonna 2022 keskiössä. Kotihoitoon on otettu käyttöön uusia toimintamalleja 2021 joista on tullut pysyviä toimintakäytäntöjä. Näitä ovat mm. koneellinen annosjakelu ja sähköinen ovenavaus. Liedon Apteekin kanssa on tehty toiminnasta määräaikainen annosjakelusopimus siihen asti, kunnes koneellisen annosjakelun palveluseteli otetaan käyttöön. Kotiin vietäviä palveluita tehostetaan ja kohdennetaan myöntämisperusteiden mukaisesti. Kotihoidon käyntien lisäksi asiakkaat saavat palveluja muun muassa terveyskeskuksesta, erikoissairaanhoidosta, kotisairaaltalta ja tukipalvelujen tuottajilta sekä luonnollisesti omaisilta, joiden apu voi olla kunnan palveluja merkityksellisempääkin. Vaikuttamalla vain kotihoidon käynteihin ei saada kokonaisuutta kuntoon. Kaikkien osapuolten on tehtävä yhteistyötä asiakkaan ollessa keskiössä.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettua lakia on muutettu ja vanhuspalveluiden henkilöstömitoitusta koskevat lainmuutokset ovat tulleet voimaan

1.10.2020. Mitoituksen muutokset toteutetaan neljässä vaiheessa. Henkilöstömitoituksen on oltava 1.10.2020 vähintään 0,5 työntekijää, 1.1.2021 vähintään 0,55 työntekijää ja 1.1.2022 vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Toteutuneen henkilöstömitoituksen vähimmäisvaatimus koskee tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköitä, joissa on yhteiset toimitilat, oma työvuorosunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa. Mitoituksen tulee olla 1.4.2023 alkaen vähintään 0,7 työntekijää asukasta kohden. Laissa säädetään myös henkilömitoituksen piiriin luettavasta henkilöstöstä. Uutta laissa on myös jako välittömään ja välilliseen työhön. Toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa toimintayksikössä paikalla olevien välitöntä asiakastyötä tekevien työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa. Välitöntä asiakastyötä tekevät sairaanhoitajat, lähihoitajat, geronomit, fysio- ja toimintaterapeutit, hoito-apulaiset ja hoiva-avustajat. Hoivapalveluiden kehitystyö sisältää myös palveluluokkien ja palveluiden kriteerien tarkentamisen, palveluohjauksen tehostamisen ja palveluohjausprosessien auki kirjaamisen. Palvelusetelillä tuotettujen palveluiden myöntämisperusteita tarkennetaan. Perustehtävien selkeyttäminen tehdään koko toimialalla hoito- ja hoivapalveluissa. Prosessikuvauksia kirjataan ja esihenkilöille avataan talouslukuja. Koko toimialan yhteistyötä aktivoidaan ja tiivistetään asiakkaan kokonaisvaltaisella tukemisella asiakaslähtöisen työn mahdollistamiseksi. Henkilöstön tietotaitoa vahvistetaan lisäämällä tietoa ikäihmisille myönnettyistä palveluista.

Tehostetussa palveluasumisessa hyödynnetään tehokkaammin lomakausia, mikä vähentää sijaisten käytön tarvetta. Palveluasumisen profiilia vahvistetaan, perustehtävää tarkennetaan ja kirjaamispisteiden määrän lisäämistä pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolisemmalla hyötykäytöllä. Pitkiä sairaslomia ennaltaehkäistään ja niihin puututaan.

Riittävän ja osaavan hoitohenkilökunnan saanti on yksi olemassaolevista haasteista koko tulosalueella. Johtamisjärjestelyä selkeytetään ja kevennetään. Hoivapalveluissa on lähdetty luomaan itseohjautuva työyhteisömalli ja vahvistetaan kuntouttavaa työtettä. Palvelut tarkennetaan vastaamaan entistä paremmin asiakkaan tarpeita. Työskentelyn tueksi ja onnistumiseksi tehdään yhteistyötä työsuojelun edustajien, luottamusmiesten ja työterveyden kanssa.

Esihenkilöt ovat työskentelyn keskeisessä roolissa muutoksen läpiviemiseksi ja heille tarjotaan tukea koko prosessin ajan. Hoito- ja hoivapalveluissa organisaatiouudistuksen etenemiseen liittyen on tärkeää keskittyä kirjaamisen ja käytettyjen mittareiden yhtenäistämiseen ja yhteistoiminnan lisäämiseen. Geriatrien poliklinikan uudenlaisen toiminnan aloittaminen tukee muutosta hoitamalla esimerkiksi osaston jälkeisiä polikliinisiä kontroleja ja suunnittelemalla kuntoutusta kotiin yhdessä useamman toimijan kanssa.

Konkreettisen yhteistoiminnan lisääntyminen voidaan todeta yhtäaikaisena vähenemisenä keskimääräisessä

hoitoajassa osastolla ja pyöröovi-mittarilla todettuna vähäisenä tarpeena palata osastohoitoon. Säästöt tulevat päällekkäisen työn tekemisen vähenemisestä, mutta näkyvät vasta vuonna 2022. Vuonna 2022 on kotiutumistoiminnan tehostaminen ja parantaminen hoito- ja hoivapalveluissa kriittinen kehittämisen kohde. Sairaalapalveluissa jatketaan moniammatillisen saattohoidon kehittämistä sekä kotiutustoiminnan tehostamista yhteistyössä kotihoidon, palveluohjauksen ja kotikuntoutustiimin kanssa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.	
Toimenpide	Asiakas- ja työprosessien selkeyttäminen ja myöntämisperusteiden kehittäminen eri palveluille.		
Mittari	Asiakastytyväisyyskyselyssä asiakastytyväisyys on >4 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Mittari	Hai Pro-ilmoitusten sisällön hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä. Hai Pro ilmoituksia alle 1000/ vuosi 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	Palveluille laaditaan myöntämisperusteet		
Mittari	Kaikilla hoito- ja hoivapalveluiden sosiaalipalveluilla on myöntämisperusteet. 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Henkilöstön sijaisten ja erilliskorvausten määrän hillintä ja pitkien sairauslomien ehkäisy.	
Toimenpide	Henkilökunnan kustannukset pysyvät budjetissa, työhyvinvointi keskiössä.		
Mittari	Sairauspoissaolot kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa < 20. 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Mittari	Erilliskorvaukset, ylityö- ja hälytysrahat vähenevät, kun työtehtävät ovat selkeät. Lähtöarvo 12/2019 1 231 771 €. Erilliskorvaukset < 1 200 000 € / vuosi. 0=ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Palveluiden kustannusten hillintä, palveluohjauksen tehostaminen.	
Toimenpide	Lyhytaikaishoitojaksojen ja kotiin tuotavien palveluiden kasvu sekä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen väheneminen välimuotoista asumispalvelua lisäämällä. Geriatrinen poliklinikka lähtee 100% käyntiin.		
Mittari	Välimuotoisen asumispalveluiden palvelusetelien päätösmäärä 40. 0=ei, 1=kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Mittari	Omien tepayksiköiden ja lyhytaikaishoitojen täyttöaste. Täyttöaste 95%. 0=ei, 1=kyllä.	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0

Mittari	Kotihoidon asiakkaiden määrä ja asiakkaiden prosenttiosuus tietyn ikäisestä väestöstä, esim yli 75-vuotiaiden määrästä suhteessa kotihoidon asiakkaisiin. 0=ei, 17% 1=kyllä tavoite 15%.	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0
Mittari	Osaston hoitajakson pituus korkeintaan 10 vrk. 0=ei, 1=kyllä 10512 hoitopäivän määrä/vuosi, hinta 298 € vrk. 10512 hoitopäivän määrä/vuosi, hinta alle 300 € vrk.	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0
Mittari	Geriatrisen poliklinikan suoritteet ovat suurempia kuin vuonna 2020. Suoritteiden määrä alhaisempi=0 Suoritteiden määrä suurempi kuin edellisenä vuonna, toiminta 100% käynnissä=1	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Mittari	Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden määrä ei kasva. Säännöllisten asiakkaiden asiakasmäärä <300 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Tepa € / hvp (oma tuotanto ei sis ostop. eikä palvelusetelit)	118	127	128	0,79%	130	
KH € / käynti	27,2	31,6	31	-1,90%	30	
Ennakoivat € / 75 v+		323	320	-0,93%	310	
Jonotusaika tehostettuun palveluasumiseen, kk	0,3	3	3	0,00%	3	
Kotihoidon peittävyys % (säännöllinen 75 +)	13,38	15	15	0,00%	14	
Kotihoidon välitön työaika, h	40 940	40 000	42 000	5,00%	43 000	

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Kotiin tuotavissa palveluissa on 58 vakanssia (avopalveluiden esimies, 2 tiimiesimiestä, 7 sairaanhoitajaa, 1 fysioterapeutti, 1 toimintaterapeutti, 41 hoitajaa ja 1 hoitoapulainen).

Ennakoivissa ja kuntouttavissa palveluissa on 16 vakanssia. (geronomi, palveluohjaajaa, 2 sosionomia/ohjaajaa, toimintaterapeutti, SAP-koordinaattori ja 10 hoitajaa).

Ympäri vuorokautisissa palveluissa on 66 vakanssia. (Valmakoti: tiimiesimies, sairaanhoitaja, 18 lähihoitajaa.

Amandakoti: tiimiesimies, 12 lähihoitajaa. Teijuntupa: tiimiesimies, 11 lähihoitajaa. Hyvinvointikeskus:

tiimiesimies, sairaanhoitaja, 19 lähihoitajaa, hyvinvointiavustaja. Yksiköistä vastaa asumispalvelumies.) Sairaalapalveluissa on yhteensä 42 työntekijää. (Osastolla on yhteensä 30 työntekijää (23 hoitajaa, 4 laitoshoitajaa ja fysioterapeutti 1.5, toimintaterapeutti 0.5 ja apulaisosastonhoitaja). Kotisairaалassa ja kotiutustiimissä 7 hoitajaa. Geriatriella poliklinikalla 4 työntekijää (sairaanhoitaja, toimintaterapeutti 0.5, fysioterapeutti 0.5, kaksi muistihoitajaa. Ylihoitaja vastaa hoitotyön kehittämisprosesseista, jonka vuoksi virka on poikkihallinnollinen.)

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	4 219	3 672	3 612	-1,65 %
TOIMINTAKULUT	- 17 290	- 18 222	- 18 825	3,31 %
TOIMINTAKATE	- 13 071	- 14 550	- 15 213	4,56 %

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tulosaluejohtaja Veli-Matti Leinonen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut pyrkivät mahdollisimman kustannustehokkaaseen toimintaan käyttämällä hyödyksi kilpailutettuja erikoissairaanhoidon toimintoja sairaanhoitopiirin tarjoamien palveluiden lisäksi. Näiden ostopalveluiden käyttöä pyritään jatkamaan hyvien kokemusten pohjalta tavoitteena vähentää VSSHP:n erikoissairaanhoidon kuluja. Tärkeänä osana menojen hallinnassa on oman toiminnan kehittäminen uusilla toimintatavoilla, mikä on huomioitu nyt uusituissa tiloissa. Omien toimintatapojen muutosten kohteena ovat avoterveydenhuollossa kiirevastaanotto ja kiireetön vastaanotto (lääkärit ja hoitajat). Toiminnan muutoksella haetaan uusia toimintamalleja hyödyntäen muualla Suomessa toteutettuja vastaanottomalleja.

Koronapandemian jatkuminen myös vuonna -21 on kerryttänyt somaattisten sairauksien hoitovelkaa, jota puretaan vähitellen vuonna -22.

Sähköisissä palveluissa on jatkettu joulukuussa -20 aloitettua Oma olo-palvelun sähköistä alustaa osana hoidon tarpeen arviota ja hoidon aloitusta samantien. Pilottina on menossa on myös etäpalvelut diabeetikoilla ja astmaatikoilla Balance-applikaatiota käyttäen. Lifecare potilastietojärjestelmän päivitys vuonna -22 tuo mukanaan arjen työtä helpottavia sähköisen palvelun ominaisuuksia.

Terveyskeskuksen remontin vaiheen 2 osuus, mikä käsittää vastaanottopalvelun ja päivystyksen tilat, toteutetaan kesällä ja syksyllä -21. Viimeinen vaihe 3 sisältää neuvolan tilat, Suunnitelmiana on toteuttaa se keväällä -22. Sen jälkeen terveyskeskuksen vanhin osa on remontoitu. Toimintamallien muutos edellyttää myös tilamuutoksia.

Suun terveydenhuollossa on asetuksen mukaisten alle 18-v. ikäryhmien hampaiston reikiintymisen tason pienentyminen, jota seurataan DMF-indeksillä.

Fysioterapiassa siirryttiin vuoden 2020 alussa alueelliseen apuvälinekeskukseen, mikä on vähentänyt apuvälineiden tilantarvetta ja logistiikkaa. Fysioterapeuttien suoravastaanottotoiminta on toiminut menestyksekkäästi vuodesta -20 vähentäen lääkärivastaanoton tarvetta potilailla. Tätä toimintaa jatketaan kouluttamalla vuonna -22 yksi fysioterapeutti siihen lisää. Kahden reseptihoitajan toiminta alkoi vuonna -21 rajoitetuille potilasryhmille. Kokemuksien mukaan koulutetaan lisää reseptihoitajia. Tämäkin toiminta

vähentää lääkäreiden työmäärää.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Hyvinvoiva lietolainen-väestön sairauksien ennaltaehkäisy.	
Toimenpide	1: Väestön sairastavuus, kuvaa Liedon väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon		
Mittari	Mittari 1: sairastavuusindeksi (tavoite < 96) Ollut aiemmin 82.6, tavoite 81.6 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	2: Joukkoseulonnat (esim. syöpä- tai silmänpohjakuvaukset)		
Mittari	Joukkoseulontoihin osallistuminen kuntalaisten keskuudessa, ollut aiemmin 92 % kuntalaisista osallistui, tavoite 95 % 0= ei 1= kyllä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Lietolainen saa kiireetöntä terveystalveta kohtuujassa.	
Toimenpide	1: kiireettömien lääkäriaikojen jonojen vähentäminen toimintamallien muutoksella		
Mittari	T3 vapaa vastaanotto-aika, ollut aiemmin 35 arkipäivää, tavoite 10 arkipäivää 0= ei toteudu 1= kyllä toteutuu	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	2: Terveyskeskuksen toimitilojen muutos- ja uudistustyöt		
Mittari	Terveyskeskuksen toimitilojen vastaanottohuoneiden riittämätön määrä ja päivystystilojen sopimattomuus nykyiseen tarpeeseen. Tavoitteena kiinteistön remontti, vaihe 2 (vastaanottopalvelut ja päivystys) 0= ei toteudu 1= kyllä toteutuu	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Perusterveydenhuolto €/asukas	505	550	538	-2,18%	530	
Erikoissairaanhoido €/asukas	1 171	1 175	1 273	8,34%	1 222	
Asukasluku (yhteistoiminta-alue)	24 104	24 628	24 800	0,70%	25 000	
Avohoidon asiakkaat	18 162	18 100	18 500	2,21%	18 900	
Avohoitokustannukset/asiakas	552	455	450	-1,10%	440	
Avohoitokustannukset /asukas	309	386	376	-2,59%	352	
Lääkärin vastaanotolla käynnit	17 454	15 000	14 500	-3,33%	14 000	
Hoitajan vastaanotolla käynnit	30 004	26 000	26 800	3,08%	27 200	

Suun terveydenhuollon käynnit	24 104	27 000	27 500	1,85%	27 500
Suun terveydenhuollon asiakkaat	9 495	13 000	13 500	3,85%	13 500
Suun terveydenhuollon kustannukset/asiakas	189	136	136	0,00%	136
Suun terveydenhuollon kustannukset/asukas	74	77	77	0,00%	77
Siirtoviivemaksut (esh→perustaso)	370	0	0		0

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Lääkäreiden virat ovat olleet täynnä vuodesta -20 lähtien. Avoimiin virkoihin on ollut hakijoita. Lääkäreiden vastuualueita on lisätty ja selkeytetty.

Hoitohenkilöstöä toimet on täytetty ja voimiin toimiin on ollut hakijoita. Pitkäaikaisiin poissaoloihin (äitiyslomiin tai opintovapaisiin) on saatu sijaistettua tarpeellinen määrä hoitohenkilökuntaa . Vuonna - 21 suurena ongelmana on ollut lyhytaikaisten hoitajien saannin vaikeus. Syynä lienee koronarokotusten tarvittavan henkilöstön tarve muilla työnantajilla.

Suun terveydenhuollossa avoimet toimet on täytetty eikä uusia vakansseja ole suunnitteilla.

Uudet vakanssitarpeet:

Uusina vakansseina esitetään lasten toimintaterapeuttia Neuvola- ja kouluterveydenhuollon yksikköön sekä mielenterveyshoitajaa Mielenterveys-päihdeyksikköön.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	3 637	3 734	3 881	3,92 %
TOIMINTAKULUT	- 36 559	- 36 393	- 37 813	3,90 %
TOIMINTAKATE	- 32 922	- 32 659	- 33 932	3,90 %

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Keskeisimmiksi tavoitteiksi nousevat henkilöstön hyvinvointi ja pysyvyys. Motivoitunut ja osaava henkilökunta on tärkein voimavaramme. Tähän liittyy erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön onnistunut rekrytointi seudullinen palkkakilpailu huomioiden. Kehittämistyö ja työyhteisön yhteen hiileen puhaltaminen eivät pääse vauhtiin, jos henkilöstön vaihtuvuus jatkuu nykyisellä tavalla. Vaikka saamme täyttöluvan tehtävälle, niin emme saa täytettyä tehtävää seudullisen palkkakilpailun takia. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on myös sivistyspalveluiden keskiössä. Koronapandemian aika on osoittanut tukipalvelujen tarpeen merkittävän lisääntymisen. Heikentyneet kotiolot näkyvät myös selkeänä tukipalvelujen määrän kasvuna.

Valtakunnan tasolla on tehty paljon isoja muutoksia, mitkä heijastuvat sekä henkilöstön hyvinvointiin että talouden reunaehtoihin; oppivelvollisuus laajeni, tuli ilmainen toisen asteen koulutus, mitoitusmuutokset oppilashuoltoon, tehostettu opinto-ohjaus, varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusehtojen muutokset, maksulakimuutokset, ilmoitusmenettelymuutokset ym. erityisesti varhaiskasvatuslakiin jatkuvasti tulevat uudistukset raportointivelvoitteineen. Emme ehdi jalkauttaa edellisiä uudistuksia, kun uudet tuulet jo puhaltavat. Tämä väsyttää henkilöstöä ja kaipaamme työrauhaa ja keskittymistä mm. siihen, että saamme opiskelurutiinit ja -taidot takaisin pandemiaa edeltävälle tasolle. Rahoituspohjamme kaventuu edelleen tulojen pienentymisen myötä, mikä aiheuttaa osaltaan painetta ja huolta.

Syntyvyyden väheneminen näkyy jo hieman talousarviossa 2022, mutta ei vielä niin paljon kuin oletimme. Tähän vaikuttavat valtakunnallinen mitoitusmuutos sekä subjektiivisen oikeuden rajauksen poistuminen. Nyt lapsia tuodaan hoitoon yhä nuorempana. Olemme tiivistäneet toimintaamme ja luopuneet mm. Lemminkäisen talosta ja Yliskulman esiopetusyksiköstä.

Investoinneista tärkeimmiksi nousevat Keskuskoulun uudisrakentaminen, Pahkamäen esiopetusjärjestelyt, Jokilaakson koulun vanhan osan peruskorjaus kuraateisineen, Tarvasjoen koulun liikuntasalin valmistuminen, Järvikodon päiväkodin 3. vaihe ja varhaiskasvatuksen ohjelmistouudistus. Kesäaikana palvelevien päiväkotien viilennys tulee myös huomioida siinä laajuudessa kuin toimintaa niissä järjestetään. Tieto- ja viestintätekniikkaa sekä av-välineitä ostetaan leasing-hankintana portaittain eri kouluihin ja päiväkoteihin. Hyvä sisäilma, viilennys kesäkaudella, sähköinen lukitus, riittävä valaistus, toimivat kuulutusjärjestelmät,

ergonomiset ratkaisut ja arjen rutiinia palvelevat ohjelmistot parantavat merkittävästi työhyvinvointia ja työturvallisuutta.

Ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintamalleja laajennetaan ja kehitetään edelleen. Teemme mm. miepäipilotoinnissa (lukio ja Ilmaristen yläkoulu) yhteistyötä sairaanhoitopiirin kanssa. Hyvinvoinnin vuosikello tunne- ja turvataitoineen toteutetaan jokaisessa päiväkodissa ja koulussa yhteistyössä huoltajien kanssa. Kolmiportaisen tuen käsikirjan laadinta on aloitettu ja sen valmistuttua kaikki koulut ottavat sen käyttöön vuoden 2022 aikana. Laatukortti 7 koskee oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tukea. Jokainen koulu tarkistaa laatukortissa olevat asiat mm. oppilashuollon sekä opinto-ohjauksen toimivuuden osalta.

Varhaiskasvatuksen toimintaterapeutin ja erityisopettajien uusia toimintamalleja esitellään myös lautakunnalle vuoden 2022 aikana. Osallistamme huoltajia ja oppijoita erilaisin kyselyin sekä käsittelemme yhdessä kouluterveyskyselyjen tulokset ja suunnittelemme yhteisiä tapahtumia.

Hankkeita on haettu mm. pandemian aikana lisääntyneeseen kohdennetun tuen tarpeeseen, lukutaidon ylläpitämiseen ja koulupäivän jälkeiseen harrastustoimintaan. Jatkamme Liikkuva ja Lukeva Lieto- teemoja. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen jatkuu ja se koskee kaikkia muitakin toimialoja.

Lukiossa viedään kahta opetussuunnitelmaa rinnakkain ja myös siellä erityisen tuen tarve on lisääntynyt entisestään. Lukion opiskelijoista n.12 % puhuu muuta kieltä kuin suomen kieltä. Lukio on aloittanut yhteistyön Turun ammattikorkeakoulun kanssa. Monipuolisella arvioinnilla varmistamme sekä oppijoiden tieto- ja taitotasoa että opettajien monipuolisia opetusmenetelmätaitoja.

Riskit:

Määräaikaisen henkilökunnan lisääntyminen johtuu osittain pätevien varhaiskasvatuksen opettajien heikosta saatavuudesta. Seudullinen palkkakilpailu on myös kova.

Keskuskouluhanke ei käynnisty odotetulla tavalla ja siksi oman kunnan yläkoulun ja lukion ohittaminen jatkuu.

Pahkamäen esiopetustilat eivät ehdi valmistua 8/2022.

Varhaiskasvatuksen ohjelmiston uusinta ei onnistu aikataulun mukaisesti.

Jokilaakson koulun toimimaton kuulutusjärjestelmä on turvallisuus- ja/tai terveysriski, samoin kuin päiväkotien keinujen turva-aitojen ja viilennyslaitteiden puute.

Lukion ilmanvaihdon parantaminen / säätäminen on edelleen ajankohtaista.

Isoin riski on valtion taholta tulleissa nopeissa uudistuksissa eli korvaako valtio todella täysimääräisenä kaikki em. jo toimeenlaitetut uudistukset. Tähän emme voi tuudittautua.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Haluttu työnantaja
Tavoite	Päiväkotien henkilöstörakenne on varhaiskasvatuslain tulevien vaatimusten mukainen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, opiskelurutiinit ja -taidot pandemiaa edeltävälle tasolle	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	Oppilaitoksissa ja päiväkodeissa on käytössä ajanmukaiset tieto- ja viestintätekniset laitteet sekä ohjelmat	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	Lukion ja korkeakoulujen yhteistyö	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	Arvioinnin monipuolistaminen oppimisen ja opettamisen tukena	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Tiedolla johtaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	Osallistetaan huoltajia ja oppijoita	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Isommat investoinnit:

Keskuskoulun uudisrakentaminen.

Tarvasjoen koulun liikuntasali v. 2021-2022 + parkkipaikkajärjestelyt.

Esiovetustilat Pahkamäen koulun yhteyteen (pois saneeraustarpeista vuokratiloista).

Jokilaakson koulun vanhan osan peruskorjaus + kuraeteinen.

Järvikodon päiväkodin pienremontti, vaihe 3.

Varhaiskasvatuksen ohjelmistohankinta.

Koulujen ja liikuntapihojen ulkoliikuntavälineet sekä Lietohallin esteettömyys ja valaistus.

Pieninvestointeja:

Lukion ilmanvaihto (etenkin ns. pitkä käytävä).

Jokilaakson koulun keskusradiojärjestelmän uusiminen (turvallisuuskysymys).

Vuorohoidon (Jokilaakso) sekä kesäisin käytössä olevien päiväkotien viilennys.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	2 527	2 893	2 381	-17,71 %	2 417	2 453
TOIMINTAKULUT	- 38 879	- 40 579	- 41 345	1,78 %	- 42 503	- 43 141
TOIMINTAKATE	- 36 352	- 37 685	- 38 964	3,28 %	- 40 086	- 40 688

Varhaiskasvatus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne päiväkodeissa on muuttumassa ja jatkossa varhaiskasvatuksen opettajia tai opettaja / sosionomeja on oltava 2 /ryhmä. Erityisesti tulee siis panostaa pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin. Varhaiskasvatuksen opettajista on tällä hetkellä erittäin kova seudullinen kilpailu.

Varhaiskasvatus on naisvaltainen ala ja henkilökuntaa on usein erilaisilla perhevapailuilla. Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2021 edellyttää, että varhaiskasvatuksen järjestäjällä on riittävät ja toimivat sijais- tai muut - varajärjestelyt henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Tämän vuoksi tulee määrääkäsia varahenkilöitä palkata 9 kuukauden ajalle 4 suurimpaan päiväkotiin.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Oppilaitoksissa ja päiväkodeissa on käytössä ajanmukaiset tieto- ja viestintätekniset laitteet sekä ohjelmat	
Toimenpide	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjelman hankinta		
Mittari	Ohjelma on hankittu käytössä (0=ei, 1=kyllä)	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, opiskelurutiinit ja -taidot pandemiaa edeltävälle tasolle	
Toimenpide	Toimintaterapeutti yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa luo uusia toimintamalleja lasten tuen tarpeeseen		
Mittari	Uudet toimintatavat on otettu käyttöön (0=ei, 1=kyllä)	Lähtöarvo 8/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Päiväkotien henkilöstörakenne on varhaiskasvatuslain tulevien vaatimusten mukainen	
Toimenpide	Rekrytointien yhteydessä asteittain lisätään varhaiskasvatuksen opettajien määrää		
Mittari	Varhaiskasvatuksen vakinaisten opettajien määrä	Lähtöarvo 9/2021	Tavoitearvo 12/2022
		55,0	65,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
0-6 vuotiaat 31.12.	1 589	1 559	1 502	-3,66%	1 468	1 465
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä ka	1 186	1 177	1 136	-3,48%	1 110	1 107
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä (sis eo ilman kesäaikaa) ka	1 226	1 216	1 172	-3,62%	1 145	1 142
Lapsia varhaiskasvatuksessa %/0-6-vuotiaat ilman kesäaikaa ka	77,2	78	78	0,00%	78	78
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa % ka	29	30	30	0,00%	30	30
Lakisääteisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevat 0-6 v. lapset (sis. Tuet)ka	1 391	1 247	1 306	4,73%	1 277	1 274
Varhaiskasvatus € / lapsi (kunnallinen ja yksityinen ilman tukia ja avointa pk, sis. ulk. ja sis.menot	11 536	12 012	12 853	7,00%	13 110	13 373

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Edetään valtakunnallisten mitoituserämuutosten mukaan, mikä tapahtui 1.8.2020 alkaen. Määräaikaisten varhaiskasvatuksen opettajien vakanssit esitetään vakinaistettaviksi (saatavuus ja seudullinen kova kilpailu). Uudet voimaan tulevat kelpoisuusehdot tulee huomioida v. 2023 alkaen vuoteen 2030 saakka. Lisäksi on huomioitava OVTES:n piiriin siirtyvä henkilöstö sekä ryhmän henkilöstörakenneuudistus (lastenhoitaja, sosionomi, varhaiskasvatuksen opettaja).

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	1 336	1 467	1 091	-25,64 %
TOIMINTAKULUT	- 14 754	- 15 307	- 15 195	-0,74 %
TOIMINTAKATE	- 13 418	- 13 840	- 14 104	1,90 %

Yleissivistävä opetus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedossa lukion valtionosuus ei ole koskaan kattanut kuluja, vaan kuntarahoitusta on tarvittu n. 350.000 €. Maksuton toinen aste lisää kunnan katettavaa osuutta, vaikka valtionosuudessa on luvattukin huomioida osa kustannuksista. Uudistus astuu voimaan asteittain 1.8.2021 alkaen ja koskee nyt ensimmäisen lukiovuoden aloittaneita. Lukiossa opiskelee lukuvuosittain n. 250 opiskelijaa.

Pidennetty oppivelvollisuus astui voimaan 1.1.2021. Jokaisen peruskoulunsa päättävän tulee hakeutua jatko-opintoihin.

Koronapandemian jälkihoitoon on varattu resurssia sekä oppilas- ja opiskelijahuoltoon että erillisten hankkeiden avulla (mm. kouluvalmentajat, psykologi- ja kuraattoripalvelut, koulunuorisotyö, erityis- ja tehostettu opetus). Hyvinvointialueelle siirtymiseen varaudutaan toimintamalleja rakentamalla mm. mielenterveys- ja päihdehanke-pilotoinnilla. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalleja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kuilun kaventamiseksi. Ensimmäisinä pilotteina toimii Liedon lukio ja Ilmaristen yläkoulu.

Esi- ja perusopetuksen tieto- ja viestintätekniikan- sekä av-laitekantaa uusitaan portaittain.

Suurin investointikohde on Keskuskoulun uudisrakennus.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, opiskelurutiinit ja -taidot pandemiaa edeltävälle tasolle	
Toimenpide	3-portaisen tuen käsikirja käytössä kaikissa kouluissa		
Mittari	Käsikirja on laadittu ja otettu käyttöön (0=ei, 1=kyllä)	Lähtöarvo 8/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Toimenpide	Luodaan ennaltaehkäiseviä malleja ja palveluja oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseksi		
Mittari	Poissaolotuntien määrä/oppilas vähenee	Lähtöarvo 6/2021	Tavoitearvo 12/2022
		38,0	30,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
1. Perusopetus						

Oppilasmäärä 20.9. (ei esioppilaat)	2 567	2 576	2 600	0,93%	2 600	2 580
€ / oppilas (20.9.) -ip.kerho	7 870	8 200	8 440	2,93%	8 525	8 610
Muissa kunnissa opiskelevat, määrä (20.9.)	132	142	132	-7,04%	132	132
Ip-kerhotoimintaan osallistuvat, määrä ka	153	210	210	0,00%	200	200
€ / ip-kerholainen	2 241	1 827	1 942	6,29%	1 961	1 980
Koulukuljetusoppilaiden määrä ka	600	600	600	0,00%	590	580
Koulukuljetuskustannukset € / kulj.oppilas	848	1 061	1 100	3,68%	1 110	1 120
2. Lukio						
Oppilasmäärä (kaikki, myös LSKKY) 20.9.	255	265	250	-5,66%	250	250
Yhdistelmäopiskelijat (LSKKY), määrä 20.9.	4	4	1	-75,00%	2	2
€ / oppilas	7 162	7 461	8 449	13,24%	8 872	8 961
Vieraskuntalaiset, määrä	42	36	34	-5,56%	34	34

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Koulupuolella määräaikaista työntekijöistä suurin osa on ohjaajia tai esim. hankerahalla hankittuja opettajia. Henkilöstörakenteessa tulee huomioida, että oppilasmäärä pienentyy lähivuosina, koska ikäluokat ovat myös pienentyneet.

Talousarviossa esitetään yhden opinto-ohjaajan vakanssin lisäystä ns. nivel-vaiheeseen. Perusteena on oppivelvollisuuden laajeneminen ja kunnan velvollisuus lisätä ohjauksen määrää yläkoululaisille ja toisen asteen koulutuksen keskeyttäville.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	1 191	1 426	1 290	-9,55 %
TOIMINTAKULUT	- 24 124	- 25 271	- 26 108	3,31 %
TOIMINTAKATE	- 22 934	- 23 845	- 24 818	4,08 %

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Vapaa-aikapalvelujen organisaatiouudistus jatkuu vuoden 2022 aikana. Painopistettä on siirretty esimiestyöstä suorittavaan- ja yhdistelmätyöhön. Kaikki vapaa-ajan palvelut; nuoriso, liikunta, kulttuuri, kirjasto ja Lieto-opisto tuottavat uusia toimintamalleja yhdessä, mutta myös hallintorajat ylittäen. Terveiden edistämistehtävä korostuu entisestään sote-uudistuksen myötä.

Koulukirjastot tavoittavat kaikki Liedon oppilaat ja opiskelijat perusopetuksesta lukioon. Pääkirjasto antaa lisäksi ohjauspalveluja mm. kouluille sekä monipuolisia erityispalveluja kuten esimerkiksi koti-, lukulähetti-, kirjakassi- ja Celiapalveluja. Pääkirjaston lainausohjelma uusittiin kesällä 2021. Käyttökokemuksia ohjelman toimivuudesta saadaan vuoden 2022 aikana.

Koulunuorisotyö on todettu toimivaksi ratkaisuksi. Hankerahoituksella kokeillaan myös kahden kouluvalmentajan palkkaamista kuntaan. Heidän tehtäväkuva sijoittuu ohjaajan ja oppilashuollon välimaastoon. Tukea tarvitsevat etenkin he, joille kouluun tuleminen on vaikeaa. Toisen hankkeen avulla kouluissa puolestaan järjestetään liikunta-, luku-, musiikki ym. taito- ja taideainekerhoja. Kerhopalveluja tuotetaan yhteistyössä yhdistysten / urheiluseurojen kanssa sekä ostopalveluna yrityksiltä. Tavoitteena on tarjota ilmainen harrastus 1-9 lk:lle välittömästi koulupäivän jälkeen tai mahdollisesti koulupäivän aikana.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen kaikilla toimialoilla alkaa v. 2022.

Hyvinvointisuunnitelmaa laadittaessa yhteistyötä on tehty eri viranomaisten, yhdistysten ja perheiden kanssa. Vanhempainyhdistykset ovat osallistuneet kiitettävästi tähän työhön. Suunnitelmaa laadittaessa hyödynnettiin mm. kouluterveyskyselyjä, lastensuojelun-, perusterveydenhuollon- ja sosiaalihuollon tilastotietoja, erityisopetuksen tilastoja ja TEA-viisarin terveystietoja.

Lukeva- ja Liikkuva Lieto teemoja jatketaan edelleen. Lukemista aktivoidaan yhteistyössä kirjaston, koulutoimen sekä varhaiskasvatuksen kanssa. Liikkuva Lieto-hanke jatkuu kaikissa yksiköissä; erityisesti panostetaan perheliikuntaan.

Lieto-opiston kurssitarjonta kohdentuu kaikenikäisille ja tarjonta tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä

sekä muun väestön hyvinvointia. Opiston toiminta lisää sosiaalista pääomaa. Koronapandemian aikana erityisesti opiston sosiaalinen merkitys nousi esiin. Kohtaamispaikkoja ja ohjattua toimintaa kaivataan. Uusi rehtori/opettaja aloitti opistolla 1.9.2021.

Tarvasjoen liikuntasali valmistuu vuoden 2022 aikana ja myös vapaa-aikapuolen toimintaa siirtyy näihin tiloihin. Ulkoliikuntavälineiden ja lähiliikuntapaikkojen kunnossapidosta on huolehdittava riittävällä tasolla (koulut ja päiväkodit) vuoden 2022 aikana. Lähiliikuntapaikkojen merkitys on huomattavan tärkeä mm. lasten ja nuorten uudet päivittäiset liikuntasuositukset huomioiden.

Riskit:

Koha-kirjastojärjestelmän toimivuudessa ilmenee ongelmia.

Ilkivalta liikuntapaikoilla / liikuntareiteillä tai esim. myrskyt aiheuttavat lisäkustannuksia.

Liikuntapaikkojen ja -välineiden riittävään kunnossapitoon / turvallisuuteen ei ole käytössä määrärahaa ja sen takia tapaturmien määrä lisääntyy / laitteita joudutaan poistamaan käytöstä.

Liikuntapaikkojen hoitamiseen ei saada riittävästi resurssia ja se heijastuu kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen negatiivisesti.

Hankerahoitusta ei saada oletetulla tavalla.

Koronapandemia jatkuu ja se vaikuttaa palvelujen aukioloaikoihin sekä tulopuoleen.

Yllättävät sisäilmaongelmat aiheuttavat muutoksia toiminnassa (esim. vanha kunnantalo).

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	Uusi kirjastojärjestelmä palvelee asiakkaita sujuvasti	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	Selkeät tehtävänkuvat ja toimintamallit	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	Lietolaisen kulttuuri- ja taidetoiminnan uudistaminen	
Tavoite	Nuorten parempi tavoittaminen ja heidän tukeminen arjessa	

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Liikkuva Lieto
Tavoite	Perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Hyvällä palvelulla on kasvot
Tavoite	Lieto-opisto on innostava, kutsuva, osallistava ja tunnettu	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	Kirjastoa osataan käyttää monipuolisesti	
Tavoite	Lastenkulttuurin edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Tiedolla johtaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	Kartoitetaan urheiluseurojen nykytilanne ja kehittämisideat	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

- ☐ Lietohallin esteettömyys ja valaistus
- ☐ Tarvasjoen koulun liikuntasali
- ☐ Liikuntapihojen ulkoliikuntavälineet ja turvallisuus sisältäen mm. keinujen turva-aidat

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	321	372	355	-4,79 %	360	365
TOIMINTAKULUT	- 3 305	- 3 494	- 3 441	-1,52 %	- 3 504	- 3 557
TOIMINTAKATE	- 2 985	- 3 121	- 3 086	-1,12 %	- 3 144	- 3 191

Kulttuuripalvelut

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Kulttuuripalveluja tuotetaan yhdessä kaikkien vapaa-aikapalvelujen ja yhdistysten/säätiöiden kanssa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Lietolaisen kulttuuri- ja taidetoiminnan uudistaminen	
Toimenpide	Järjestetään Liedon "Taiteiden yö" yhteistyössä kunnan, yhdistysten ja yritysten kanssa		
Mittari	Taiteiden yö on toteutettu (0=ei, 1=kyllä)	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Lieto-opisto on innostava, kutsuva, osallistava ja tunnettu	
Toimenpide	Järjestetään uusia innovoivia kursseja, tapahtumia, yleisöluentoja ja näyttelyitä		
Mittari	Kurssien määrä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		124,0	160,0
Mittari	Tapahtumien ja yleisöluentojen määrä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		8,0	20,0
Lautakunnan tavoite		Nuorten parempi tavoittaminen ja heidän tukeminen arjessa	
Toimenpide	Luodaan uusia toimintamalleja ja aktivoidaan nuorten vapaa-ajantoimintaa		
Mittari	Järjestetty ilmaisia kerhoja 1.-9.luokkalaisille	Lähtöarvo 8/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	20,0
Lautakunnan tavoite		Perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	
Toimenpide	Järjestetään liikuntatapahtumia perheille (omana toimintana / ostopalveluna)		
Mittari	Tapahtumien määrä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		5,0	10,0
Lautakunnan tavoite		Selkeät tehtäväkuvat ja toimintamallit	
Toimenpide	Organisaatiouudistusta jatketaan, painopiste suorittavassa - ja yhdistelmätyössä		
Mittari	Tehtäväkuvat ovat valmiit ja käytössä (0= ei, 1= kyllä)	Lähtöarvo 8/2021	Tavoitearvo 12/2022
		0,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Uusi kirjastojärjestelmä palvelee asiakkaita sujuvasti	
Toimenpide	Vaskikirjastot varmistavat yhdessä Koha -avoimen koodin kirjastojärjestelmää siten, että järjestelmä toimii automaateissa moitteettomasti		
Mittari	Järjestelmä on otettu käyttöön ja	Lähtöarvo 8/2021	Tavoitearvo 12/2022

	lainaus sekä palautus toimii sujuvasti (0= ei toimi, 1= toimii)	0,0	1,0
--	--	-----	-----

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Asukasluku	20 141	20 300	20 450	0,74%	20 600	20 750
1. Lieto-opisto						
Lieto-opiston peittävyys, %	9,2	9	10,5	16,67%	10,5	10,8
Tot. Oppitunnit	6 314	9 100	9 100	0,00%	9 200	9 200
€ / oppitunti netto (ilman valt.os.)	74,97	54,14	51,79	-4,34%	51,79	51,79
2. Kirjasto						
Aukioloaika h	5 537	8 126	8 126	0,00%	8 126	8 126
Lainojen määrä		268 700	270 000	0,48%	270 000	270 000
€ / asukas	42,38	44,61	46,43	4,08%	46,43	46,43
Aineistokulut €	102 693	110 000	119 900	9,00%	120 700	121 600
Aineistokulut € / asukas	5,1	5,42	5,86	8,12%	5,86	5,86
3. Liikunta						
Liikuntatoiminnan osallistujat	15 286	19 000	19 000	0,00%	19 000	19 000
Siitä soveltavan liikunnan kävijämäärä	9 820	16 000	16 000	0,00%	16 000	16 000
€ / asukas	65,11	65,65	60,89	-7,25%	64,7	64,7
4. Nuoriso						
Kävijämäärät	4 907	10 500	10 500	0,00%	10 500	10 500
€ / alle 29-vuotiaat (nuorisotoimi) netto	34,57	43,7	45,97	5,19%	45,97	45,97
5. Kulttuuri						
Kävijämäärät *	13 248	12 500	5 000	-60,00%	5 000	5 000

*TP 2020 ja TA2021 sisältävät SmugglerRokin arvioidut kävijämäärät (yritystoimintaa)

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Lieto-opiston uusi rehtori/opettaja aloitti yhdistelmätehtävässään 1.9.2021. Opiston aiempi rehtori jäi eläkkeelle 18.8.2021.

Nuoriso-, liikunta ja kulttuurityöhön laadittiin yhdistelmätehtävä ja se pyritään täyttämään loppuvuodesta 2021, koska nuoriso- ja kulttuurityöntekijämme siirtyi toisiin tehtäviin 8/2021.

Lietohallin esimiestehtäväjärjestelyt tulevat ajankohtaiseksi keväällä 2022, koska yksi liikuntasihtööri eläköityy 6/2022.

Kirjastoauton jäätyä pois toiminnasta, työntekijä siirtyi pääkirjaston palvelukseen. Lisäksi Lieto-opiston toimistosihtööri hoitaa myös kirjaston toimistotehtävät.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	321	372	355	-4,79 %
TOIMINTAKULUT	- 3 305	- 3 494	- 3 441	-1,52 %
TOIMINTAKATE	- 2 985	- 3 121	- 3 086	-1,12 %

Tekninen lautakunta

Toimialajohtaja Anne Ahtiainen

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Teknisten palveluiden toimiala vastaa kunnan kiinteästä omaisuudesta eli kiinteistöistä, puistoista, liikuntapaikoista, kaduista ja metsistä. Hyvin hoidettu omaisuus tuo kunnalle vetovoimaisuutta ja vähentää hallitsemattomia yllättäviä korjauskustannuksia ja tekee taloudensuunnittelusta helpompaa tuleville vuosille.

Rakennusten, ulkoalueiden, katujen ja kunnan halki kulkevien teiden turvallisuus huomioidaan suunnitelmissa entistä paremmin. Vuonna 2021 on parannettu kustannusten seurattavuutta ja yksinkertaistettu taloushallintoa. Vuoden 2022 talousarvion laatimisen yhteydessä on tehty mittava työ talousarvion tarkentamiseksi. Talousarvion rakenteen muutosten vaikutukset näkyvät vuoden 2022 talousseurannassa ja parantavat tulevana vuosina talousarvion laatimisen tarkkuutta. Osaltaan näin suuri muutos talousarviorakenteessa tuo pieniä epävarmuustekijöitä siitä, onko kaikki tulot ja menot varmasti huomioitu ja siirretty oikeille kustannuspaikoilleen. Tavoitteena vuonna 2022 on tehdä pidemmän aikavälin suunnitelmia kaikilla tulosalueilla. Myös tulevat sote-ratkaisut on huomioitava 2022 aikana, sillä teknisissä palveluissa sote-kiinteistöillä, niiden ylläpidolla ja ruoka- ja puhtauspalveluilla kunnan sisäiset sote-asiakkuudet ovat tällä hetkellä merkittävässä roolissa.

Yhteistyö muiden toimialojen kanssa on keskeistä kustannustehokkuuden saavuttamiseksi. Käyttötalouteen vaikuttaa erityisesti tilojen käyttö ja etenkin loma-aikojen käyttöaste. Investointien osalta kaavoitusohjelma vaikuttaa merkittävästi tulevien vuosien infrainvestointeihin ja niiden suunnittelun aikatauluttamiseen, tilatarpeiden muuttuminen sekä kohdekohtaisesti että eri taajamissa on myös merkityksellistä investointien suunnittelun kannalta.

Vuonna 2020 toteutettu organisaatiomuutos on toteutettu ja sen tuomat haasteet on tunnistettu.

Organisaatiomuutoksen yhteydessä etenkin teknisten palveluiden ja kuntakehityksen yhteisissä toimistopalveluissa on löydetty tehostamiskeinoja ja toimenkuvien sisältöjä on jonkin verran muutettu. Teknisissä palveluissa ja kuntakehityksessä toimistopalveluilla on merkittävä rooli erilaisten lakisääteisten asioiden kuten kuulutusten, päätösten ja hankintojen asianmukaisesta hoitamisesta. Yhtenä koko toimialan kattavana tavoitteena on edistää henkilökunnan ammattiosaamista ja koulutukseen osallistuminen on nostettu tulosalueilla yhdeksi mittariksi.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	1. Liikenteen hankkeiden ja rahoituksen varmistaminen	
Tavoite	2. Kaavoituksen ja kunnallistekniikan tiivis suunnittelu ja yhteistyö	
Tavoite	3. Viheralueiden, puistojen, leikkipaikkojen ja ulkoliikunta-alueiden jatkuva kehittäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	1. Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti	
Tavoite	2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Teknisten palveluiden toimiala huolehtii lähes kaikista kunnan investoinneista. Investointeja tehdään kunnan omaisuuden kunnon parantamiseksi ja toisaalta muiden toimialojen tarpeen mukaan. Keskeisimmät investoinnit liittyvät kunnan rakennuksien korjaushankkeisiin, kunnallistekniikan rakentamiseen eri puolille kuntaa, puistojen, leikkipaikkojen ja yleisten alueiden rakentamiseen.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	16 029	16 503	15 691	-4,92 %	15 926	16 165
TOIMINTAKULUT	- 16 573	- 17 008	- 16 862	-0,83 %	- 17 218	- 17 475
TOIMINTAKATE	- 543	- 505	- 1 172	132,69 %	- 1 292	- 1 309

Tekniset palvelut

Tulosaluejohtaja Anne Ahtiainen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Teknisten palveluiden hallinto tuottaa laadukkaita toimistopalveluita asiakkaille ja tulosityksiköille.

Hallinnon tehtäviin kuuluu asiakaspalvelun, toimistopalveluiden, asiakirjahallinnan, taloushallinnan ja laskutuksen järjestäminen. Hallinto valmistelee lautakuntien kokoukset ja vastaa siitä, että päätökset tulevat täytäntöön.

Toiminnan tehostamisesta ja ennakoimisesta johtuen pyritään tuomaan asiat lautakunnalle entistä aikaisemmin, jolloin kokousten määrää voitaisiin vähentää. Lautakunnan tiedonsaantia tehostetaan tulosaluekohtaisilla kuukausiraporteilla.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Toimenpide	Kiinnitetään huomiota henkilöstön työmääriin kehityskeskustelujen avulla		
Mittari	Kehityskeskustelujen toteutuminen 100 %:sti	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		100,0	100,0
Toimenpide	Osaava henkilöstö		
Mittari	Koulutuksiin osallistuminen pv/hlö	Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2022
			3,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Teknisen lautakunnan kokoukset	18	12	12	0,00%	12	12
Lautakunnan käsittelemät asiat	144	180	180	0,00%	180	180

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Aikaisempina vuosina osaston hallinnon alla on toiminut työpaja, jossa ovat olleet kaikki kiinteistöhoitajat,

traktorinkuljettajat, puistotoimi ja vesilaitosmiehet. Työpajan palveluita on myyty sisäisesti tulosalueille ja muille toimialoille. Vuonna 2021 työpaja poistettiin ja henkilöt on siirretty suoraan tulosalueiden alle, jolloin myös palkkakustannukset kohdistuvat oikein ja niitä on helpompi seurata. Tämä aiheuttaa talouden vertailun eri vuosien välillä haastavaksi. Toisaalta ei ole enää henkilöstökuluja, mutta toisaalta ei myöskään myyntituottoja. Hallinnon kustannuksia ei jyvitetä tulosalueille. Toimialan hallinnossa työskentelevät toimialajohtaja, hallintosihteeri, toimistopalveluesimies ja taloussihteeri, lisäksi hallinnossa työskentelee määräaikaista työntekijöitä ja harjoittelijoita tarpeen ja tarjonnan mukaan. Toimialajohtajan palveluita myydään Liedon Lämpö Oy:lle toimitusjohtajapalveluina.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	1 160	1 252	50	-96,01 %
TOIMINTAKULUT	- 1 683	- 1 550	- 372	-76,01 %
TOIMINTAKATE	- 523	- 298	- 322	7,88 %

Toimitilapalvelut

Tulosaluejohtaja toimitilapäällikkö Marko Tähtinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Toimivat, terveelliset ja turvalliset tilat ovat lähtökohta toimitilapalveluiden tuottamissa palveluissa. Kiinteistöjen isännöinti, kunnossa- ja ylläpito hoidetaan pääsääntöisesti omalla henkilökunnalla muutamia pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. Investointihankkeiden ohjaus- ja valvonta tehdään omalla henkilökunnalla. Kiinteistönhoidossa hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti sähköisiä järjestelmiä kuten huoltokirjaa. Tarpeettomista tiloista luovutaan mahdollisuuksien mukaan.

Tulevina vuosina kiinnitetään erityistä huomiota uudisrakennus- ja korjaussuunnittelussa energiatehokkuusnäkökohtiin. Sisäilmaolosuhteisiin kiinnitetään erityistä huomiota ja sisäilman laadun parantaminen on yksi huolto- ja korjaustoimenpiteiden kriteeri.

Kunnilla on uusiutuvan energian käytön lisäämiselle valtakunnan tason tavoitteet ja aikataulut. Tulevina vuosina tehdään investointeja öljylämmityksen vähentämiseksi. Kunnan hankkima sähköenergia tuotetaan jo tällä hetkellä uusiutuvilla luonnonvaroilla.

Sähköiset seuranta- ja ohjausohjelmistojen avulla pyritään tehostamaan kiinteistönhoidon toimintaa. Huoltokirjaa käytetään monipuolisesti mm. huoltopyyntöjen tilaamiseen sekä kiinteistöjen korjausten seurantaan. Projektipankki sisältyy myös huoltokirjan ominaisuuteen. Tämä tehostaa sähköisen materiaalin siirtoa työmaa vaiheen jälkeen ylläpitovaiheeseen siirryttäessä.

Henkilökunnan ammattitaidon ja työkyvyn suunnitelmalliseen kehittämiseen panostetaan koulutuksia järjestämällä tarpeen mukaan.

Rakennusten kunnossapitoon on lisätty 130 000 € määräraha IV-huoltotöitä varten. Huoltotöiden tarkoituksena on kiinteistöjen sisäilman laadun parantaminen. Sisäilmanlaatuun vaikuttavia tehostettuja huoltotoimenpiteitä tullaan jatkamaan myös vuonna 2022. Lisäksi aloitetaan kiinteistöjen kartoitus pitkän aikavälin korjaussuunnitelmia varten.

Uusinvestoinneista uuden Keskuskoulun suunnittelu tulee olemaan merkittävä työkohde vuonna 2022.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite	
Toimenpide	

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Kiinteistöjen lukumäärät	89	87	87	0,00%	87	87
Kiinteistönhoidon kokonaispinta-alat n. m2	64 250	82 841	82 841	0,00%	82 841	82 841
Kustannus € / m2						
Koulut		35	35	0,00%	35	35
Päiväkodit		40	40	0,00%	40	40
Hoito- ja hoivalaitokset		54	54	0,00%	55	55
Virastot		34	34	0,00%	34	34
Kulttuuri, vapaa-aika, liikunta		40	40	0,00%	40	40

Tilinpäätöstiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2021 organisaatiomuutoksesta johtuen.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Toimitilapalveluiden henkilökunta koostuu 19:sta henkilöstä. Toimitilapäällikkö, kiinteistöpäällikkö, isännöitsijä, lvi-insinööri, talonrakennusmestari, jonka vakanssi on täyttämättä sekä kiinteistömestari. Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kiinteistönhoitajat. Vakansseja on 13 kpl, joista kolme on täyttämättä. Lisäksi ylläpidossa työskentelee kaksi kirvesmiestä sekä yksi maalari.

Kiinteistönhoidossa täyttämättömien vakanssien työsuoritteet tullaan korvaamaan ostopalvelukokeiluna.

Henkilöstön vaje on vaikuttanut palvelut laatuun. Avoimet vakanssit tullaan säilyttämään myöhempää täyttämistä varten. Kunnossapitoon ja hallintoon palkataan 1-2 henkilöä harjoittelijaksi kesän ajaksi.

Harjoittelijoiden työstä on ollut merkittävää hyötyä mm. dokumentoinnissa. Kokemukset ovat olleet erittäin positiivisia.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	4 583	4 591	4 578	-0,29 %
TOIMINTAKULUT	- 3 728	- 3 891	- 4 172	7,22 %
TOIMINTAKATE	856	700	406	-42,02 %

Ruokapalvelut

Tulosaluejohtaja ruokapalvelupäällikkö Anne Rantalaiho

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Päivittäin toimiva ateriahuolto on merkittävä osa-alue lukuisissa kunnan tuottamissa palveluissa. Hyvän ravitsemuksen avulla voidaan edistää koko väestön terveyden ja hyvinvoinnin myönteistä kehitystä. Ruokapalvelun vastuualue tuottaa ateriapalveluja eri ikäryhmille, keskittyen sisäiseen palvelutuotantoon asiakkaina päiväkodit, koulut, kokopäivälaitokset, kotipalvelu sekä henkilöstö. Ateriasuunnittelussa huomioidaan kunkin ikäryhmän ravitsemussuositusten ohella kohderyhmän tarpeet ja mieltymykset. Arkisin palvelun piirissä on noin 4400 sekä viikonloppuisin 300 asiakasta.

Ruokapalveluissa työskentelee ruokapalvelupäällikön vakanssi mukaan luettuna 49 vakituista työntekijää, jonka lisäksi hyödynnetään yhteistyötä puhtauspalvelun kanssa tehtäviä yhdistämällä. Keittiötyö on tarkastusmitoitettu syksyllä 2021, jonka perusteella tehtäväkuvissa voidaan tehdä vähäisiä muutoksia 2022 aikana. Sijaispulan voidaan odottaa jatkuvan lähivuosina keittiöalan työntekijäsaatavuuden kutistuttua koko Varsinais-Suomessa. Merkittäviä riskejä ovat ammattialalle tyypilliset, henkilökunnan tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja -vaivat sekä näistä johtuvien poissaolojen suuri määrä henkilöstökuluineen ja uudelleen sijoitushaasteineen.

Talousarvio on laadittu perustuen tilaajan toimittamiin asiakastietoihin verraten edellisvuosien toteumaan, sillä edeltävää koronavuotta ei yksinomaan voi pitää vertailukelpoisena. Talousarviossa on huomioitu uusi Peltolan lyhytaikaishoidon kustannuspaikka sekä intervallikustannuspaikojen poistuminen. Olennainen tavoite ja toiminnan peruste on, että tulot kattavat kulut. Maakuntaudistuksen vaikutus palvelun järjestämiseksi tulee ajankohtaiseksi seuraavissa talousarviosuunnitelmissa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1. Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti	
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti		
Mittari	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		5,0	5,0

Lautakunnan tavoite		2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Toimenpide	Työhyvinvointikysely		
Mittari	Vastaajien määrä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		2,0	4,0
Mittari	Suosittelisitko nykyistä työpaikkaa tuttavallasi ?	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		3,0	4,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Varhaiskasvatus/koulu	801 256	956 762	949 510	-0,76%	949 510	949 510
Hajautettu jakelu	168 100	190 722	190 722	0,00%	190 722	190 722
Keskitetty jakelu	59 673	58 817	60 438	2,76%	60 438	60 438
Kotipalveluateria	39 392	39 242	38 101	-2,91%	38 101	38 101
Suoritehintaa, keskiarvo/€	3,34	3,34	3,39	1,50%	3,39	3,39

Ruokapalvelun hinnoittelu perustuu suoritelaskentaan, joka on yhtenäinen koko kunnan alueella. Palvelu tuottaa tilaajan tarpeiden mukaisesti kaikki päivittäin tarvittavat ateriat sekä tilaustarjoilut. Erilaiset ateriat yhteismitallisetään suoritekertoimilla suoritteiksi: 1 lounas = 1 suorite, muille tuotteille on määritelty lukuarvo sen suhteellisenä osuutena lounaasta esim. aamupala 0,5 suoritetta. Ruokapalvelusta laskutetaan toteutuneen ateriatilauksen mukaisesti kerran kuussa.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ruokapalveluiden henkilöstömitoituksen tarkistus valmistuu syksyllä 2021. Sijaisten saatavuus etenkin lyhytaikaisiin sijaistuksiin on ollut viimeisen vuoden aikana erittäin vaikeaa. Ruokapalveluissa ei ole juuri mahdollisuutta paikata henkilöstötarvetta esimerkiksi ylityöillä, koska kaikissa kohteissa henkilökunnan tarve aamu- ja päiväruokailulle on samaan aikaan. Vain ympärivuorokautisissa hoitolaitoksissa on myös iltavuoro. Selvityksen mukaan kahden vakinaisen kiertävän sijaisen palkkaaminen helpottaisi merkittävästi tilannetta. Monissa kohteissa työskennellään yksin ja sijaisen käyttäminen tällaisissa kohteissa on mahdotonta.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	3 576	3 871	3 953	2,12 %
TOIMINTAKULUT	- 3 548	- 3 837	- 3 925	2,30 %
TOIMINTAKATE	29	34	28	-18,23 %

Puhtauspalvelut

Tulosaluejohtaja puhtauspalvelupäällikkö Johanna Hakala

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Puhtauspalvelun tavoitteena on olla osa asiakkaiden palveluketjua, tukea toimintoja, luoda asiakkaille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen sisäilma ja työympäristö. Tavoitteena on tehostaa arkipäivän hygieniakäytäntöjä ja työkäytäntöjen suunnittelulla vähentää myös sairastavuutta toimitiloissa. Puhtauspalvelu on tärkeää perustyötä, joka turvaa kunnan muiden palvelujen jatkuvuuden. Puhtauspalvelut tuottaa siivouspalveluita ja siihen läheisesti liittyviä oheispalveluita kunnan sisäisille asiakkaille. Palvelu tuotetaan lähinnä omana toimintana, ostopalvelun osuus siivottavista neliöistä vuonna 2022 tulee olemaan n. 14%.

Puhtauspalvelut tekee tiivistä yhteistyötä mm. ruokapalvelun ja kiinteistönhoidon kanssa.

Puhtauspalveluissa on vakituisia henkilöitä 58 jotka toimivat 50 eri kiinteistössä huolehtien n. 70 500 m² puhtaanapidosta.

Tavoitteena on tuottaa palvelut taloudellisesti, tehokkaasti, hygieenisesti ja turvallisesti.

Kaikki kunnan siivottavat tilat on mitoitettu v. 2021.

Henkilökunnan poissaoloista johtuvat sijaisjärjestelyt ovat puhtauspalveluissa päivittäisiä ja teettävät suuren määrän työtä esimiehille. Poissaoloista ja sijaisten saatavuusvaikeuksista johtuen puhtauspalveluiden töissä on tehtävä priorisointia. Puhtauspalvelun töiden priorisointijärjestys on 1. sote-laitokset, 2. varhaiskasvatuksen yksiköt, 3. muut sivistyspalvelun yksiköt, 4. virastot. Huomioitava on myös se, että osa puhtauspalveluiden työntekijöistä toimii osan päivää ruokapalveluiden avustavissa tehtävissä. Ensisijaisesti turvaamme kriittisten toimintojen tehtävät sisäisin siirroin ja sijaisia pyritään hankkimaan näin vapautuviin tehtäviin. Vapautuvat tehtävät kouluissa ja virastoissa jäävät vaikean sijaistilanteen vuoksi usein täyttämättä, jolloin kiinteistöt jäävät ilman siivousta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite	1. Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti
---------------------	--

Toimenpide	Talousarvion toteutuminen tavoitteiden mukaisesti		
Mittari	Toimintakate	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		2,0	4,0
Lautakunnan tavoite		2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Toimenpide	Hyvinvointikysely		
Mittari	Suositteletko nykyistä työpaikkaa tuttavallesi?	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		4,0	4,0
Mittari	Uusi mittari	Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2022
Toimenpide	Sairauspoissaolojen vähentäminen		
Mittari	Sairauspoissaolopäivät / tt	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		3,0	4,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Siivottavien kiinteistöjen lkm	50	50	50	0,00%	50	50
Siivottavat neliöt	71 064	70 561	70 561	0,00%	70 561	70 561
Laskennallinen €/ m2/ v (sisältää oheispalvelut)	28,72	30,43	31,65	4,01%	31,65	31,65

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sijaisten perehdyttäminen ja sitouttaminen ammattitehtäviin on lyhyiden palvelusuhteiden johdosta haasteellista. Myös henkilöstön saaminen näihin lyhyisiin sijaisuuksiin on vaikeaa. Puhtauspalvelun tavoitteena vuodelle 2022 on saada vakanssit kahdelle vakituiselle sijaiselle.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	2 179	2 125	2 179	2,55 %
TOIMINTAKULUT	- 2 041	- 2 147	- 2 216	3,22 %
TOIMINTAKATE	138	- 22	- 37	67,64 %

Infrapalvelut

Tulosaluejohtaja infrapalvelupäällikkö Mira Rekola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Infrapalvelut tulosalue vastaa infratekniikan suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yleisten alueiden kunnossapitopalveluiden tuottamisesta (kadut, puistot, liikunta-alueet, leikkialueet, viheralueet, torit, matonpesupaikat maa- ja metsätilat). Lisäksi vastuualueen tehtäviin kuuluu mm. hulevesiverkosto, katuvalaistus, maankaatopaikan ylläpito, kunnan yksityistieasiat ja jätehuoltotehtäviä. Infrapalvelut vastaa myös hylättyjen ajoneuvojen, kaivu-, sijoitus- ja käyttöluopien viranomaistehtävistä. Seudullista yhteistyötä jatketaan ELY:n ja lähikuntien kanssa liikenteen alueella; MAL-sopimuksen tavoitteiden toteuttaminen. Infrapalvelut ja Liedon Vesi tekevät tiivistä yhteistyötä mm. infratekniikan suunnittelussa ja rakennuttamisessa. Infratekniikan yleissuunnittelu tehdään kaavoittajan kanssa yhteistyössä. Vuonna 2022 aloitetaan hulevesiverkoston saneerauksen suunnittelu ja saneeraus. Lisäksi on tehtävä kunnan tieverkostossa olevien siltojen kantavuus- ja kuntotarkastukset.

Koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämisen yhteistyötä jatketaan edelleen eri toimijoiden kanssa. Leikkivälineitä seurataan säännöllisesti ja vuosittain tehdään tarkempi kuntokartoitus. Vuonna 2022 on tarkoitus tehdä pitkän aikavälin suunnitelma sekä leikkipuistojen että ulkoliikuntapaikkojen kunnostus- ja uusimistarpeista huomioiden kaikki kyläkeskukset.

Vuoden 2022 suurin investointi on Matintalon kunnallistekniikan rakentaminen. Suunnittelu on aloitettu vuonna 2021 ja rakentamisurakan kilpailutus tehdään suunnitelmien valmistuttua.

Vuonna 2021 aloitettu kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma tehdään loppuun vuonna 2022. Mukana valmistelutyössä ovat kaikki toimialat. Liikenneturvallisuus, arkiliikunnan edistäminen ja esteettömyys ovat nousseet kehittämiskohteiksi ja esimerkiksi Lietohallin esteettömyyskorjausten lisäksi tarvitaan piha- ja katualuilla muutoksia, jotta esteettömyys toteutuu kokonaisuudessaan. Nuolemontien kevyen liikenteen väylän rakentaminen ja Kaunistontien perusparannus ja kevyen liikenteen väylän teko parantavat Nuolemon alueen liikenneturvallisuutta ja vaikuttavat myös uuden Talviniityn alueen kävely- ja pyöräilyreitistöön.

Olemassa oleville alueille on rakennettu uusia tai parannettu nykyisiä katuja. Uudet asuinalueet ja uudet kadut lisäävät aina kunnossapitotarvetta. Merkittävimpiä kohteita vuonna 2021 olivat VT10 parantaminen Ruohomäentien liittymässä, Tiemestarintien linjauksen muutos sekä kevyenliikenteen väylän jatkaminen

Säkyläntien varressa, Luolakalliontien kevyenliikenteenväylän sekä vesihuollon rakentaminen ja Pääskyntien kevyenliikenteenväylän jatkorakentaminen.

Vuosittaisia saneerauksia ovat katujen ja kevyenliikenteen väylien asfaltointi ja valaistuksien uusiminen. Carunan yhteiskaapelointihanke jatkuu vuonna 2022, kohdealueena ovat Littoinen ja Tuulissuo. Samassa yhteydessä uusitaan myös katuvalaistusta ja siihen liittyvää kaapelointia. Vuonna 2021 on tehty uusia kadunpitoapäätöksiä Ely –keskuksen hallinnassa olevista teistä eli kunnan hoitovastuulla olevat kaavatiet ja kevyenliikenteenväylät ovat lisääntyneet. Merkittävänä rakenteena kunnan vastuulle on siirtynyt Sippan risteysilta. Avantin alueella toteutetaan ns. tehosuolausta ja sen vuoksi suolausrahaa on hieman korotettu. Metsänhoitosuunnitelma on valmistunut ja metsänhoitotyöt toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon esim. maisemaniittyjen istutuksissa ym.

Käytössä oleva kalusto on vanhentunutta eikä täytä nykytarpeita. Puistotoimelle ja liikuntapaikkahoitajille esitetään hankittavaksi uutta kalustoa (pakettiauto, traktori) leasingrahoituksella, jonka jälkeen kalusto joko lunastetaan omaksi tai siitä luovutaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö on määräyksen maanalaisten rakenteiden ja verkkotietojen ilmoittamisesta valtakunnalliseen tietopankkiin. Kaikki maanalaiset putki- ja kaapelitiedot on ilmoitettava lokakuuhun 2022 mennessä. Tätä varten sekä infran vastuulla olevien hulevesilinjojen ja katuvalaituskaapeleiden kartoitus ja paikkatietojärjestelmään merkitseminen on tehtävä ennen lokakuuta. Samoja tarpeita on myös Liedon Vedellä ja Liedon Lämpö Oy:llä. tämä tarve on jatkuva ja sitä varten on suunniteltu yhteisen verkkotiedoista vastaavan kartoittajan vakanssin perustamista yhdessä mittaustoimen kanssa. Hulevesi- ja kaapelitietojen keräämisen lisäksi palveluja myydään Liedon Vedelle ja Liedon Lämmölle.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1. Liikenteen hankkeiden ja rahoituksen varmistaminen	
Toimenpide	Osallistutaan MAL- hankkeisiin		
Mittari	Hankkeiden lukumäärä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		2,0	2,0
Lautakunnan tavoite		2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Toimenpide	Osaava ja motivoitunut henkilökunta		
Mittari	Koulutuksiin osallistuminen pv/hlö	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		3,0	3,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Puistot ja viheralueet m2	182 800	183 000	183 400	0,22%	183 600	183 800
Metsät	750	750	750	0,00%	750	750
Katuvalaisimien lkm arvio	5100	4 200	4 400	4,76%	4 500	5 700
Yksityistiet, avustusraha	148 000	148 000	148 000	0,00%	148 000	148 000
Keskimääräinen kunnossapitoavustus €/km	465	465	465	0,00%	465	465
Liikuntapaikat						
Liikenneväylät						
Kaavatiet/km	135	142,3	146,1	2,67%	148	150
Kevyenliikenteenväylät /km	53	58,2	63	8,25%	64	65

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Vuonna 2020 palkattu rakennuttajainsinööri irtisanoutui tehtävästään kesällä 2021 ja rakennuttajainsinöörin tehtävänimike muutettiin takaisin yhdyskuntainsinööriksi. Osa palveluista ostetaan ulkopuolisilta konsulttiyrityksiltä, riippuen rekrytoitavien henkilöiden osaamisesta ja hankkeiden määrästä.

Yhdyskuntainsinöörin rekrytointi tehdään syksyllä 2021. Samaan aikaan kesällä irtisanoutui kuntakehityksestä suunnitteluinsinööri, joka oli lisäresurssina etenkin infrapalveluiden suunnittelun ohjaamisessa. Alkuvuonna 2021 infrapalveluissa oli määräaikainen infrasuunnittelija, joka siirtyi sijaistamaan kuntakehityksen suunnitteluinsinööriä, mutta siirtyi uuden työnantajan palvelukseen määräaikaisen työsuhteen päättyessä. Kesän ja alkusyksyn aikana ei ole pystytty vastaamaan läheskään kaikkiin kuntalaisten palautteisiin henkilöresurssien vähyden vuoksi.

Henkilöstömäärä on 12,7. Henkilöstön määrän kehitys on ollut maltillista. Kahden avoimen vakanssin työt (puistot ja liikuntatoimi) on hoidettu määräaikaisin järjestelyin. Avoimet vakanssit täytetään. Hoidettavien alueiden lisääntymisen ja vuodenaikojen (kevät, kesä ja syksy) työllistävyyden johdosta tarvitaan kausi/sesonkityöntekijöitä 3-4 henkilöä n. 7 kk:n ajaksi. Henkilöresurssien lisäämiseksi on suunniteltu infrasuunnittelijan vakanssin perustamista ja lisäksi mittaus- ja infrapalveluiden yhteinen kartoittaja, jonka tehtäviin kuuluisi uusien ja vanhojen putkireittien kartoittaminen ja putkistokartan ylläpito LVM:n määräyksen mukaisesti.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	108	133	101	-23,95 %
TOIMINTAKULUT	- 2 337	- 2 235	- 2 569	14,94 %
TOIMINTAKATE	- 2 229	- 2 102	- 2 468	17,39 %

Liedon vesi

Tulosaluejohtaja vesihuoltopäällikkö Aki Teini

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedon Vesi toimittaa laadukasta talousvettä häiriöttä kuluttajille ja johtaa jätevedet häiriöttä jätevesien puhdistuslaitokselle Kakolanmäen kalliopuhdistamoon. Käyttövesi ostetaan Turun Seudun Vesi Oy:ltä, vuotuinen kulutus on n. 1,16 Mm³.

Pääosa Tarvasjoen talousvedestä johdetaan Liedosta paineenkorotusaseman kautta kuluttajille. Tarvasjoen pohjoisosiin talousvesi (n. 20 000 m³) ostetaan Parravahan Vesi Oy:ltä. Tarvasjoen varavesiyhteys on Pöytyän ja Auran verkostosta, varavesiyhteys Lietoon on Aurasta Päivästäntien kohdalla.

Talousvedestä otetaan 3 kpl verkostonäytteitä kahden viikon välein, sekä lisäksi TSV Oy ottaa tuloksia viikoittain koko veden tuotanto- ja siirtolinjalta. Ajantasaiset tulokset ovat nähtävillä Liedon Veden nettisivuilla.

Liedon Vesi hoitaa omana toimintana jakeluverkostoa ja toteuttaa uusien liittyjien liitostyöt. Sekä Liedossa että Tarvasjoella on toiminnassa oleva vesitorni eli ylävesisäiliö. Jätevesi johdetaan kunnan alueella viemäriverkostoa pitkin Kaarinan kaupungin rajalle ja edelleen Kaarinan kautta Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolanmäen kalliopuhdistamoon. Marttila-Tarvasjoki-Lieto siirtoviemäri on valmistunut v. 2017, jolloin lakkautettiin Tarvasjoen jäteveden puhdistamo. Auran sekä Marttilan jätevedet johdetaan siirtoviemäriinjoja pitkin Liedon viemäriverkostoon ja siitä edelleen Kaarinaan, kuntien rajoilla on virtausmittaus, jonka todenmukaisuutta TSP valvoo. Omana toimintana hoidetaan kunnan viemäriverkostoa ja pumppaamoita.

Liedon Vesi perii liittymismaksua vesi- ja jätevesiviemäriin liittymisestä kiinteistöiltä jatkossa rakennusoikeuden perusteella rivi- ja kerrostaloista. Ok-taloista (AO-tontit) on kiinteä liittymismaksu ja teollisuus- sekä palvelurakennukset lasketaan tapauskohtaisesti perustuen todellisiin rakennettaviin neliöihin. Liittymishinnat on nähtävillä jo tontin myynnin yhteydessä ja sopimus allekirjoitetaan ja laskutetaan jatkossa tonttikauppojen yhteydessä. Jatkossa liittymismaksujen määrä vastaisi toteutettavia investointeja.

Asiakkailta peritään kulutusmaksua talousvedestä ja jätevedestä vedenkulutuksen mukaan. Etäluettavien

vesimittareita asennetaan kaikkiin uusiin kohteisiin. Lisäksi peritään erillisillä sopimuksilla jäteveden siirtomaksuja Auran ja Marttilan kunnilta sekä Saukonojan vesihuolto –osuuskunnalta. Turun Seudun Puhdistamo laskuttaa Auran sekä Marttilan kunnan jätevesimaksut suoraan ko. kunnalta. Lisäksi Saukonojan vesihuolto-osuuskunnan maksu sisältää sopimuksen mukaiset investointikulut Liedon Vedelle.

Vesi- ja viemärijohtojen osalta toiminta-alue vahvistettiin v. 2020 lopussa. Kaarinan viemäriverkoston ongelmien johdosta koko viemäriverkoston mallinnus käynnissä (Fluidit Oy) ja neuvottelut Turun Vesihuolto Oy:n kanssa mahdollisesta osan jätevesien johtamisesta Turun verkostoon esim. Metsämäen kohdalta.

Vuonna 2022 on tavoitteena uusia vanhoja valurautaputkilinjoja ja erityiskohteena on Kärpijäsentien vesihuoltolinja, joissa on viime vuosina ollut runsaasti vuotoja. Tarvasjoen vesitornin saneeraus on ajankohtainen ja sen suunnittelu ja valmistelu tehdään vuoden 2022 aikana.

Turun Seudun vesi ja Puhdistamo ovat ilmoittaneet hinnankorotuksista. Tämä aiheuttaa painetta myös Liedon vesimaksujen tarkistamiseen.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1. Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti	
Toimenpide	Toimitusvarma ja laadukas vesihuolto: talousveden laatu		
Mittari	Talousvesinäytteiden 2 x kk, tulokset täyttävät STM:n talousvedelle vaaditut laatuvaatimukset	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		5,0	
Toimenpide	Toimitusvarma ja laadukas vesihuolto: toimitusvarmuus		
Mittari	Kuluttajille muodostuvat vj-putkista johtuvat katkot < 3 kpl / vuosi	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		2,0	
Lautakunnan tavoite		2. Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Toimenpide	Koulutukset, työkyvyn ylläpitäminen, motivointi		
Mittari	Kehityskeskustelut pidetty 8/8	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		5,0	

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Siirtomaksu /m3 (alv 0%)	0,11	0,11	0,11	0,00%	0,12	0,12
Investointimaksu	1	1	1	0,00%	1	1

Puhdasvesitaksa /m3 (alv 0%)	2,31	2,31	2,31	0,00%	2,4	2,5
Jätevesitaksa /m3 (alv 0%)	2,42	2,42	2,42	0,00%	2,5	2,6
1. Verkkoon pumpattu vesi, m3						
Lieto	1 145 511	1 195 000	1 205 000	0,84%	1 215 000	1 225 000
Parravaha	21 541	35 000	25 000	-28,57%	25 000	26 000
2. Verkkoon pumpattu jätevesi, m3						
Lieto	1 149 632	1 085 000	1 100 000	1,38%	1 150 000	1 200 000
Aura	531 077	580 000	560 000	-3,45%	570 000	570 000
Marttila	67 598	80 000	70 000	-12,50%	70 000	73 000
Saukonojan VOK	12 645	9 000	12 500	38,89%	12 500	12 600

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Liedon Veden vahvuus on 8 henkilöä: Vesihuoltopäällikön lisäksi vesihuoltoinsinööri, 1 vesihuoltosihteeriä, toinen vakanssi perustettava, 5 laitosmiestä. Organisaatiomuutoksen yhteydessä vastaavan vesihuoltosihteerin vakanssi muutettiin koko toimialan taloushallinnosta vastaavaksi taloussihteeriksi. Työmäärän kartoituksessa on todettu, että Liedon vesi tarvitsee edelleen kahden vesihuoltosihteerin työpanoksen ja siksi vuonna 2022 haetaan uuden vesihuoltosihteerin vakanssin perustamista. Taloushallinnon siirryttyä toimialan hallinnon alle täytyy vesihuoltosihteerien vakanssien toimenkuvat päivittää. Lisäksi on kaavailtu infrapalveluiden ja mittausuimen kanssa johtokarttaohjelmasta vastuuta ottavaa henkilöä, joka pystyisi kokopäivätoimisesti täydentämään johtokarttaa, antamaan johtokarttaotteita ja tarvittaessa kartoittamaan sekä huolehtimaan Liikenne- ja viestintäministeriön asettamien vaatimusten mukaisista johtokarttojen toimituksista valtakunnallisen johtotietojärjestelmään.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	4 422	4 532	4 831	6,58 %	4 930	5 030
TOIMINTAKULUT	- 3 236	- 3 349	- 3 613	7,89 %	3 613	3 613
TOIMINTAKATE	1 186	1 183	1 217	2,87 %	1 317	1 417

TULOSLASKELMA €	TP 2020	TA 2021	Ennuste 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	4 402 715	4 500 000	4 762 000	4 747 440	4 847 440	4 947 440
Liiketoiminnan muut tuotot	19 377	32 260	28 660	83 132	83 132	83 132
Henkilöstökulut	-2 192			-561 097	-561 097	-561 097
Ostot tilikauden aikana	-785 784	-790 490	-755 240	-821 790	-821 790	-821 790
Palvelujen ostot	-2 355 775	-2 443 483	-2 547 998	-2 111 472	-2 111 472	-2 111 472
Liiketoiminnan muut kulut	-92 327	-115 112	-131 240	-119 027	-119 027	-119 027
Poistot ja arvonalentumiset	-1 020 201	-1 167 711	-1 167 711	-1 234 423	-1 239 000	-1 355 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)	165 813	15 464	188 471	-17 237	78 186	62 186
Rahoitustuotot ja -kulut	-100 272	-84 206	-92 806	-84 206	-84 206	-84 206
Korkotuotot	280	6 287	6 287	6 287	6 287	6 287
Muut rahoitustuotot	683	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Korkokulut	-8 603	0	-8 600	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-92 493	-92 493	-92 493	-92 493	-92 493	-92 493
Muut rahoituskulut	-139	0				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	65 541	-68 742	95 665	-101 443	-6 020	-22 020

RAHOITUSLASKELMA €	TP 2020	TA 2021	Ennuste 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	165 813	15 464	188 471	-17 237	78 186	62 186
Poistot ja arvonalentumiset	1 020 201	1 167 711	1 167 711	1 234 423	1 239 000	1 355 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-100 272	-84 206	-92 806	-84 206	-84 206	-84 206
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 077 669	-2 000 000	-2 250 000	-1 880 000	-2 300 000	-2 800 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-991 927	-901 031	-986 624	-747 020	-1 067 020	-1 467 020
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset	-200 000	-172 068	-172 068	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Liittymismaksut	599 306	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-592 622	-573 099	-658 692	-247 020	-567 020	-967 020

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta

Toimialajohtaja Esko Poikela

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Liedon kunnan väestö kasvaa edelleen muuttovoiton kautta. Luonnollinen väestönkasvu (syntyvyys/kuolleisuus) kunnassa on hidasta väestön yhä ikääntyessä. Työikäisten riittävästä osuudesta huolehtiminen huoltosuhteen heikentyessä on kunnan keskeisiä tavoitteita (kasvun strategia). Kuntien talouden yhä kiristyessä ja talouden liikkumavaran edelleen supistuessa korostuvat kunnan tulonmuodostuksen keskeiset tekijät eli verotulot ja maksutuotot. Tuloveron ja taksojen nostaminen leikkaa yksityistä kysyntää, niinpä huomio kiinnittyykin tulevaisuudessa yhä enemmän kuntien yhteisö- ja kiinteistöverotuottoihin sekä työpaikkojen määrän lisäämiseen. Yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi ja uusien yritysten houkuttelemiseksi tulee kunnan varmistaa riittävä ja monipuolinen yritystonttien tarjonta, liikenteen sujuvuus, kaavoitus- ja lupaprosessien joustavuus ja nopeus sekä tukea yritysten työvoiman saantia kunnan käytettävissä olevin keinoin.

Kunnan asuintonttien tuotantoa ja tarjontaa painotetaan suunnitelmavuosina ensisijaisesti nykyisten kaava-alueiden luonteille laajennusalueille: Kirkonseudulla Teijulan ja Sillilän, Loukinoisissa Matintalon, Asemanseudulla Poikojan ja Tammentaan sekä Ilmarisissa Tastonmetsän alueille. Kunnan kylien kehittämiseksi on käynnissä markkinointikampanja jo olemassa olevan tonttivarannon hyödyntämiseksi. Strategista tavoitetta Liedon keskustan kehittämiseksi tuetaan mahdollistamalla riittävä ja taloudellisesti kannattava rakennusoikeuden määrä ydinkeskusta-alueen kerrostalotonteille. Jokirannan puistoalueen ja Säästöpankkitalon alueen kehittämistä jatketaan vuoden 2022 aikana. Joukkoliikenteen toimivuutta tarkastellaan vuoden kuluessa yhdessä Turun joukkoliikennetoimiston kanssa ja mahdollisuuksia reittien muutokseen selvitetään (huomioidaan työpaikka-alueet ja uudet asuinalueet).

Toimenpiteet

- Kanta-Liedon sekä Maaria-Ilmaristen osayleiskaavatöitä jatketaan kattaen lähes koko Liedon alueen (pois lukien Tarvasjoen alue).
- Varaudutaan aloittamaan Kaarinan kaupungin kanssa Littoisiin ns. Kehätien varren osayleiskaava.
- Tarvasjoen energiatuotantopuistojen osayleiskaavalla selvitetään uusiutuvaan energiatuotantoon soveltuvia alueita Tarvasjoen strategisen yleiskaavan hengessä.
- Kanta-Liedon osayleiskaava 2035 tehdään yleiskaavan tarkistuksena, jossa haetaan asemakaavoituksen

piirissä oleville taajamille tulevaisuuden laajennusalueita rakennemallin ja maakuntakaavan hengessä.

- Yliskulman kyläkaavasta luovutaan, alueelle ei ole suuntautunut viime vuosina rakentamispainetta, eikä työlle ole osoitettavissa resursseja muiden, akuutimpien, töiden kärsimättä.

- Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava on lainvoimainen, joten valtatie 10 käännön maastokäytävään voidaan ottaa tarkemmin kantaa yleiskaavatyössä.

- Maaria-Ilmaristen osayleiskaava pyritään saamaan valmiiksi vuoden aikana.

- Kaarinan kanssa laadittavassa Kehätien osayleiskaavassa tutkitaan Kehätiehen ja Pukkilan uuteen eritasoliittymään tukeutuen maankäyttö Kehätien molemmilla puolilla (kuntarajat ylittäen). Selvitetään yhteyden mahdollistaminen Suopohjasta Saukonojalle (10-tielle).

- Asemakaavoituksessa painopiste on kunnan kaikkien taajamien kehittämisessä ja pientaloalueita kaavoitetaan Asemanseudulle, Ilmarisiin, Kirkonseudulle sekä Loukinaiisiin. Vuoden keskeisimmät pientalokaavat ovat Tastonmetsä II / Louhenpolun alue, Matintalon jatkokaavat sekä Poikoja 3:n asemakaavat. Asemanseudulla ja Tarvasjoella olevaa tonttivarantoa markkinoidaan aktiivisesti ja tarvittaessa varaudutaan jatkamaan tonttikampanjaa.

- Keskustan ja jokirannan alueen kehittämistä jatketaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa sekä alueen maanomistajien kanssa. Seurakunnan oman jokiranta-alueen toteutusta edistetään.

- Kirkkotie 6 alueen kilpailun pohjalta aloitetaan kaavamuutoksen eteenpäin vieminen ja Kievarintien alueen kaavamuutos varaudutaan tekemään tarpeen mukaan.

- Raakamaata ja kiinteistöjä hankitaan kunnan keskeisiltä alueilta tarjonnan mukaisesti.

- Tontinluovutuksessa jatketaan vuokrauksen mahdollistamista (vuosivuokra 5% pääoma-arvosta).

- Yhteyksiä liikenneverkon toimivuuden ja turvallisuuden lisäämiseksi parannetaan.

- Kevyen liikenteen, Kehätien ja rinnakkaisyhteyden toimivuutta edistetään ja pyritään vaikuttamaan toteutusaikatauluun. Avantin eritasoliittymän toteutus pyritään saamaan osaksi Kehätiehanketta.

- Yritystontit sijaitsevat pääosin Avantin ja Liedon Portin (Asemanseutu) alueilla ja niiden tarjontaa parannetaan. Kirkonseudun yritystonttitarjontaa lisätään Saukonojan sekä Huoltomiehentien alueilla.

- Vanhalinna/Yliopistosäätien kanssa jatketaan kaavoitus- ja tontinmyyntiyhteistyötä.

- Kiinteistöveroprojekti toteutetaan laaditun projektisuunnitelman mukaisesti.

- Tontinmyyntituottoja seurataan lautakunnassa kuukausittain.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	1. Keskustan kehittäminen	

Tavoite	2. Kanta-Liedon osayleiskaava 2035
Tavoite	3. 10-tien toimivuus
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	4. Uusiutuvien energiaratkaisujen edistäminen
Tavoite	5. Rakentamisen edellytysten turvaaminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	6. Kiinteistöverotuottojen oikeamääräisyys
Tavoite	7. Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä	Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Luonnonläheinen Lieto
Tavoite	8. Hyvinvoiva ympäristö ja monimuotoinen luonto

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Kustannus- paikka	Irtaimisto- tyyppi	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Perustelu hankinnalle
	Maanhankinta	1,5 M€	1,5 M€	1,5 M€	Kunnan suunnitelmallinen maankäyttö
6030	Mittauslaite irtaimisto		45 000€	45 000€	Mittauskaluston päivittäminen

Maanhankintaan 1,5 M€.

Maastomittauksen mittauskaluston päivittäminen 45 000€.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA 22/21	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	2 702	2 253	2 768	22,85 %	2 505	2 543
TOIMINTAKULUT	- 1 500	- 1 573	- 1 635	3,97 %	- 1 700	- 1 726
TOIMINTAKATE	1 202	680	1 132	66,54 %	805	817

Kaavoitus- ja mittaustoimi

Maankäyttöpäällikkö Ari Blomroos

Kaavoitusinsinööri Juha Mäki

Mittausinsinööri Janne Muikkula

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Kaavoituksen tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää korkealaatuista rakennettua ympäristöä, joka tarjoaa asukkaille vaihtoehtoisia asuin-, työpaikka- ja virkistysalueita. Mittaustoimi tuottaa maaomaisuuden hallintaan, kiinteistöjen muodostamiseen ja paikkatietoihin liittyviä palveluja.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1. Keskustan kehittäminen	
Toimenpide	Kaavoitusohjelman toteuttaminen, Vanhan Säästöpankkitalon alueen kaavatyö valmistunut 12/2022, 10-tien varren sekä seurakunnan alueiden kaavoitus käynnissä.		
Lautakunnan tavoite		2. Kanta-Liedon osayleiskaava 2035	
Toimenpide	Yleiskaava ehdotusvaiheessa 9/2022		
Lautakunnan tavoite		3. 10-tien toimivuus	
Toimenpide	Kaavoitusohjelman toteuttaminen. Rinnakkaistieverkon täydentäminen, joukkoliikenteen saavutettavuuden parantaminen ja käyttöasteen lisääminen, kevyen liikenteen verkon kehittäminen, osallistuminen Ely:n tien parantamiseen liittyviin hankkeisiin (MAL-sopimus).		
Lautakunnan tavoite		4. Uusiutuvien energiaratkaisujen edistäminen	
Toimenpide	Yleiskaavatyöllä selvitetään mahdolliset uusiutuvaa energiaa tuottavat energiatuotantopuistoalueet sekä yksittäisissä hankkeissa neuvonnan kautta.		
Lautakunnan tavoite		5. Rakentamisen edellytysten turvaaminen	
Toimenpide	Aktiivinen maanhankinta ja kaavoitus Joustavat ja nopeat lupaprosessit.		
Mittari	Maanhankintaan käytetty €	Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2022
			1 500 000,0
Mittari	Maata hankittu ha	Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2022
			25,0
Lautakunnan tavoite		6. Kiinteistöverotulojen oikeamääräisyys	
Toimenpide	Kiinteistöverotulon lisääminen veropohjaa laajentamalla (projekti)		
Mittari	Rakennuskanta	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022

	väestörekisterikeskuksen tiedostossa	7 471,0	8 000,0
Mittari	Kiinteistöveron määrä M€	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		4,0	4,1
Lautakunnan tavoite		7. Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen	
Toimenpide	Asemakaavoitetaan tontteja asukkaiden ja yritysten erilaisiin tarpeisiin		
Mittari	Myytyjen tonttien tuotto € (TA2020 1,5M€)	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		2 194 572,0	1 500 000,0
Mittari	Vuokratuotto €	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		394 269,0	650 000,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Kaavojen lukumäärä	17	10	15	50,00%	10	
Kaavoitus- ja mittaus-toimen toimintakulut / asukas, €	47,57	51,81	51,4	-0,79%	51,1	
Luovutettujen tonttien lukumäärä yhteensä, joista	36	40	40	0,00%	40	
- Omakotitontteja	31	35	35	0,00%	35	
- Rivitalotontteja	5	4	4	0,00%	4	
- Kerrostalotontteja	0	1	1	0,00%	1	

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Mittaustoimi on käynyt neuvotteluja Liedon Veden ja infrapalvelujen kanssa vesihuoltokartan (key Aqua) ylläpidosta. Tarkoituksenmukaista on keskittää kunnan karttapalvelut mittaus-toimeen. Tämä edellyttää resurssointia ja nykyisten kustannusten jakoa.

Tarpeen olisi varata määräraha henkilölle, jonka palkkakustannukset olisi jaettu puoliksi infrapalveluille ja mittaus-toimelle. Kokonaispalkkauskustannus olisi mittaus-toimelle noin 21 000€.

Asia tarkentuu käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	2 423	2 059	2 458	19,36 %
TOIMINTAKULUT	- 995	- 1 052	- 1 025	-2,51 %
TOIMINTAKATE	1 428	1 008	1 433	42,18 %

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Johtava rakennustarkastaja Jani Kreula

Ympäristöpäällikkö Päivi Paavilainen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Tulosalue huolehtii rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun keinoin elinympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Vanhojen rakennuslupien digitointihanketta jatketaan ja hankkeeseen varataan 20 000 euron hankintamääräraha. Kiinteistöveroprojekti sitoo rakennusvalvonnan henkilöstöä vuoden 2022 aikana. Palkataan kesätyöntekijä rakennusvalvontaan kesän ruuhka-ajaksi ja varataan määräraha.

Talousarviossa huomioidaan Littoistenjärven hoitoon mahdollisesti kohdistuvat kustannuspaineet mm. vesiruton ja mahdollisten vieraslajien torjunnan osalta. Varataan määrärahoja jätelain uudistukseen liittyviin ohjaus- ja valvontatehtäviin sekä Liedon kunnan ympäristöohjelman päivittämiseen ilmasto- ja luonnonmonimuotoisuusohjelmaksi.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		5. Rakentamisen edellytysten turvaaminen	
Toimenpide	1 Joustavat ja nopeat lupaprosessit		
Mittari	Lupien käsittelyaika viikkoa (sisältää naapurien tiedottamisen noin 3 viikkoa)	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		5,0	4,0
Toimenpide	2 Toimiva asiakaspalvelu		
Mittari	Tilatut katselmukset suoritetaan työpäivissä	Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2022
		4,0	4,0
Lautakunnan tavoite		9. Hyvinvoiva ympäristö ja monimuotoinen luonto	
Toimenpide	1 Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset		
Mittari	Tarkastusten lukumäärä	Lähtöarvo 12/2021	Tavoitearvo 12/2022
		80,0	80,0
Toimenpide	2 Suojelualueet kunnan omistamilla alueilla		
Mittari	Suojelualueiden pinta-ala, hehtaaria	Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2022
			20,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TA2022	TA 22/21	TS2023	TS2024
Rakennusvalvonnan lupien määrä kpl	383	400	400	0,00%	400	400
Rakennusvalvonnan katselmusten lukumäärä kpl	1 364	1 600	1 600	0,00%	1 600	1 600
Rakennusvalvonnan toimintakulut / asukas, €	16,1	14,26	14,26	0,00%	14,26	14,26
Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset lukumäärä kpl	80	80	80	0,00%	80	80
Ympäristönsuojelun toimintakulut / asukas, €	8,97	11,4	11,4	0,00%	11,4	11,4

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ei henkilöstömäärän muutoksia tiedossa.

TALOUS

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos % TA22/21
TOIMINTATUOTOT	278	194	310	60,04 %
TOIMINTAKULUT	- 504	- 521	- 610	17,04 %
TOIMINTAKATE	- 226	- 328	- 300	-8,38 %

TONTINLUOVUTUSOHJELMA 2022-2024

KAAVRAK XX.XX. / KH XX.XX. / KV XX.XX.2021

TA 23.9.2021

ALUE	TONTTI-TYYPPI	2022	2023	2024	2022-2024 YHTEENSÄ
1. KIRKONSEUTU	AK/AR/AP	25	30	40	95
	AO	5	10	10	25
	A YHT	30	40	50	120
	T/K	2	2	2	6
2. ASEMA	AR/AP	0	5	0	5
	AO	2	5	5	12
	A YHT	2	10	5	17
	T/K	2	2	2	6
3. ILMARINEN	AR/AP	0	0	10	10
	AO	0	5	15	20
	A YHT	0	5	25	30
	T/K	2	2	2	6
4. LOUKINAINEN	AK/AR/AP	40	40	40	120
	AO	20	10	0	30
	A YHT	60	50	40	150
	T/K	2	2	2	6
5. LITTOINEN / AVANTI-TUULISSUO	AR/AP	0	0	0	0
	AO	5	0	0	5
	A YHT	5	0	0	5
	T/K	10	10	10	30
6. YLISKULMA	AO	1	1	1	3
7. TARVASJOKI	AO	2	2	2	6
	T/K	1	1	1	3
KOKO KUNTA	AK/AR/AP	65	75	90	230
	AO	35	33	33	101
	A YHT	100	108	123	331
	T/K	15	15	15	45

LUVUT OSOITTAVAT TOTEUTETTAVAN ASUNTOMÄÄRÄN

AMMATTIMAISEEN RAKENTAMISEEN OSOITETTAVA TONTTITARJONTA

KAAVOITUSOHJELMA 2022-2024

L:\kaava\kaavat\kaavohj\kaavoh22_TA.xls KAAVRAK 29.9. / KH _._. / KV _._.2021

29.9.2021

SUUNNITELMA	2021	2022	2023	2024
YLEISKAAVAT				
0.1 Kanta - Liedon OYK 2035 (+Yliskulma)				
0.2 Maaria - Ilmarinen OYK				
0.3 Turun kehätien varsi OYK				
0.4 Tarvasjoen energiatuotantopuistot OYK				

ASEMAKAAVAT	2021	2022	2023	2024
1. KIRKONSEUTU				
1.08 Pohjois - Nuolemo ak ja akm				
1.09 Saukonojantie II / Yhdystien muutos				
1.12 Sillilä IV ak				
1.28 Huoltomiehentie ak ja akm				
1.29 Uusi Kievarantie ak ja akm				
1.30 Ydinkeskustan ak ja akm				
1.39 Seurakunnan alue				
1.41 Rekikujan muutos				
1.45 Kirkkotie - Jokiranta ak ja akm				
1.46 Ruohokukkula				
1.47 Saukonojantie 5 ak ja akm				
1.52 Talviniityn ak ja akm				

2. ASEMANSEUTU	2021	2022	2023	2024
2.01 Kailassuonkallio 1				
2.02 Kailassuonkallio 2				
2.04 Zoolandia				
2.06 Liedon Portin laajennus II				
2.12 Tiemestarintien jatko II ak ja akm				
2.15 Poikoja 3 ak ja akm				
2.17 Aseman ak ja akm				
2.18 Säskyläntien - Arosuontien työpaikka-alue				
2.19 Tammentaan ak				
2.20 Asemanseudun Pahkapuiston akm				

3. ILMARINEN	2021	2022	2023	2024
3.06 Tastonmetsä II / Louhenpolun alue ak ja akm				

4. LOUKINAINEN	2021	2022	2023	2024
4.02 Tammen laajennus				
4.16 Hakkisten risteysalue				
4.19 Pohjoisrinne ak ja akm				
4.26 Matintalo 5 ak ja akm				
4.29 Matintalo 4 ak ja akm				
4.30 Korttelin 45030 akm				

5. LITTOINEN	2021	2022	2023	2024
5.01 Järveläntien asuin-, palvelu- ja yritysalue				
5.04 Littoisten vesilaitoksen muutos				
5.05 Järvelä				
5.44 Siiventie - Ratuntie				
5.50 Suopohjan ak				
5.51 Lavatien akm				
5.55 Raskaan liikenteen pysäköintialue				

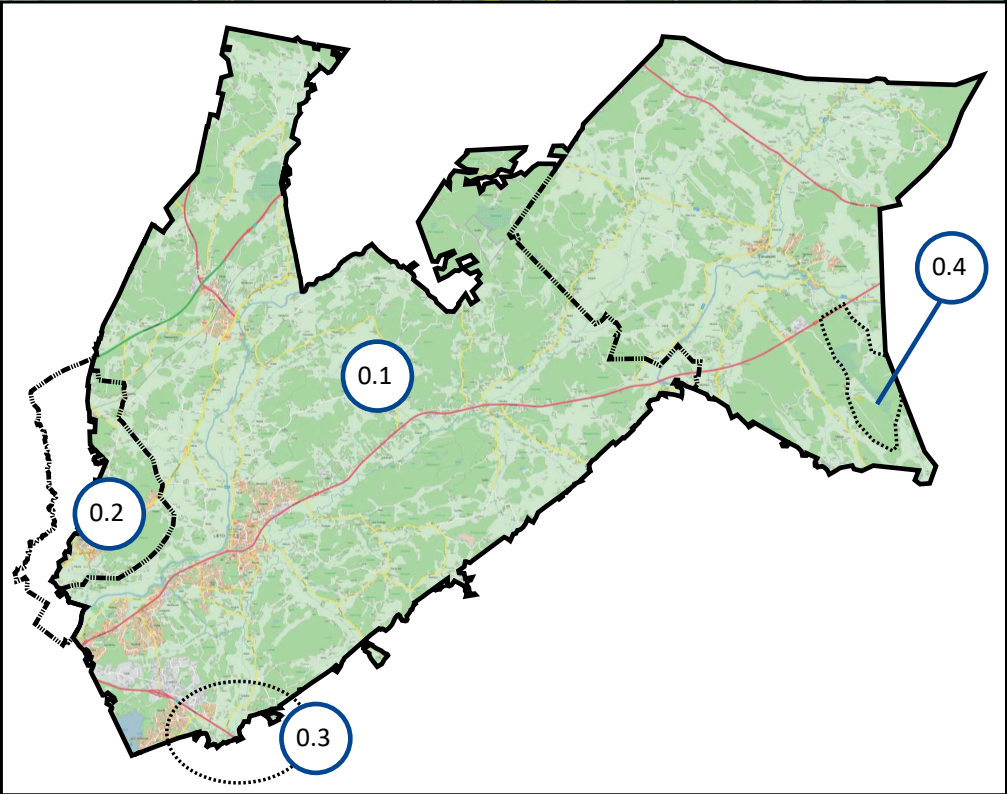
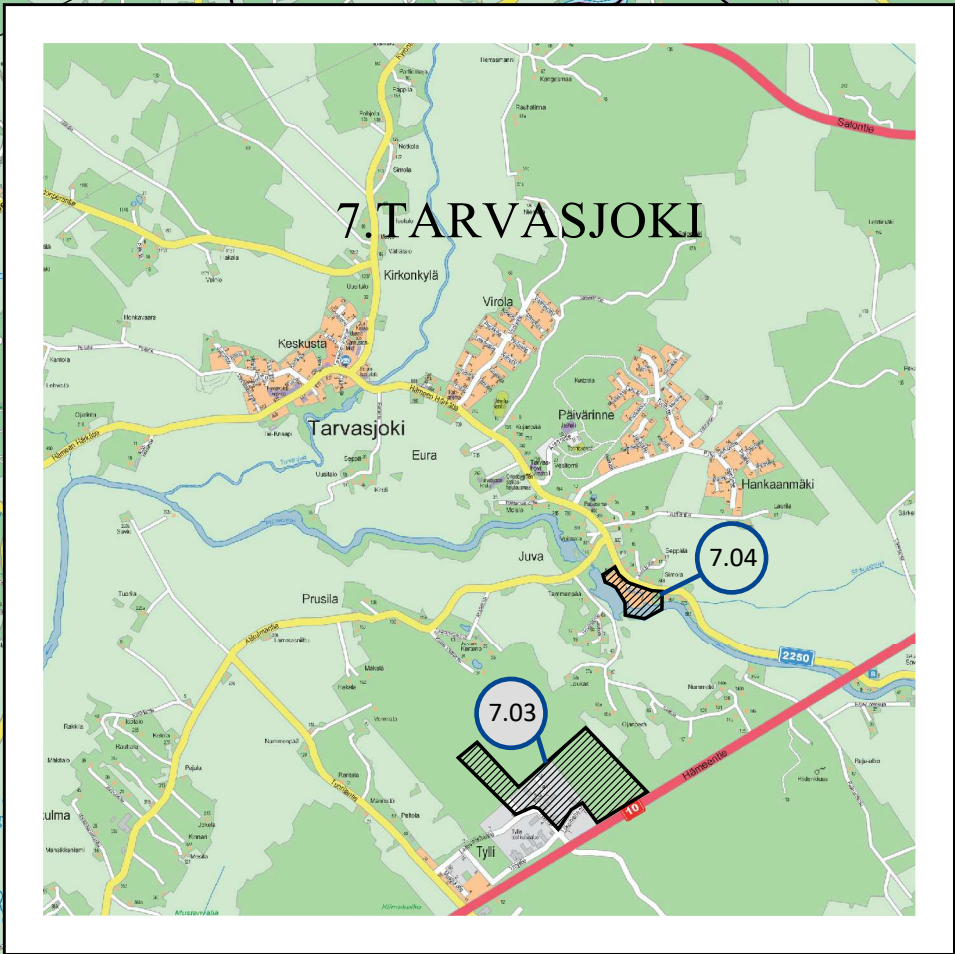
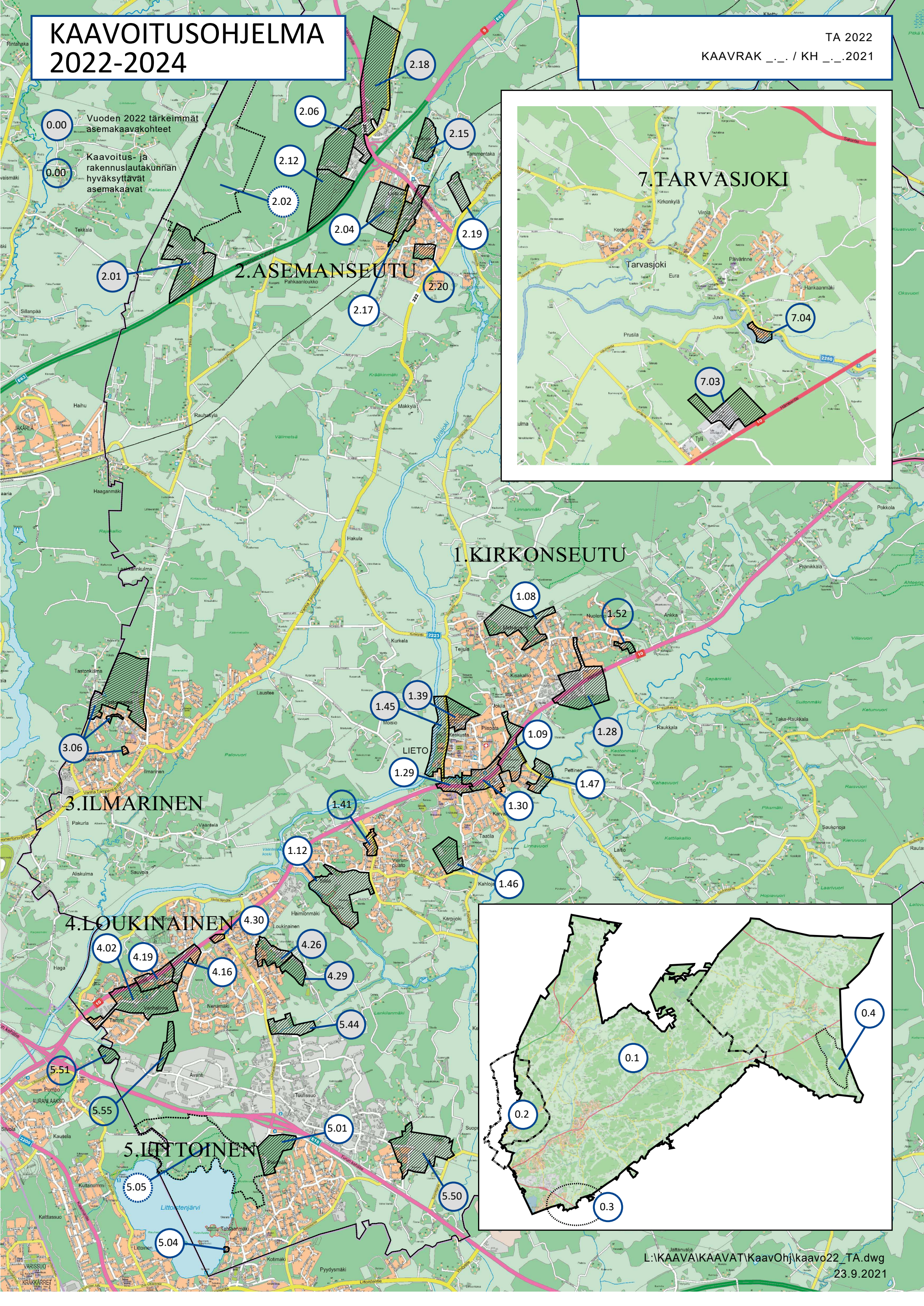
7. TARVASJOKI	2021	2022	2023	2024
7.03 Tyllin alue ak ja akm				
7.04 Meijeri akm				

8. MUUT SUUNNITELMAT	2021	2022	2023	2024
8.07 Maa-Ilma ulkoilureittisuunnitelma				
8.12 Maapoliittinen ohjelma 2023-2026				

Vuoden 2022 tärkeimmät asemakaavakohteet

KAAVOITUSOHJELMA 2022-2024

TA 2022
KAAVRAK _._. / KH _._.2021

Investointiosa

Investointien tavoitteet

Investoinnit on luokiteltu Liedon kuntastrategian (2018–2025) painopistealueet ja kriittiset menestystekijät huomioiden seuraavasti:

<i>Strateginen tavoite/ Kriittinen menestystekijä</i>	<i>Investointihankkeen tavoite</i>
<i>Unelmien pikkukaupunki: Keskustan elinvoima ja viihtyisyys</i>	<i>Keskustan kehittäminen</i>
<i>Unelmien pikkukaupunki: Rakennuskannan kehittäminen ja asumisen vaihtoehdot</i> <i>Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen: Yrittäjyyden edistäminen, Lieto matkailukohteena</i> <i>Talouden ja toiminnan kehys: Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen</i>	<i>Kasvun tuki</i>
<i>Unelmien pikkukaupunki: Liikenneyhteydet ja saavutettavuus</i> <i>Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen: Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen</i> <i>Liikkuva Lieto</i> <i>Luonnonläheinen Lieto</i>	<i>Aktiivinen ja liikkuva</i>
<i>Unelmien pikkukaupunki: Keskustan elinvoima ja viihtyisyys Liikenneyhteydet ja saavutettavuus</i> <i>Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen: Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen</i>	<i>Turvallisuus</i>

*Talouden ja toiminnan kehys:
Kerralla kuntoon
Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit
mahdollistava talous
Osaava ja motivoitunut henkilöstö*

*Taloudellisuus ja
toiminnallisuus*

Yhteenveto

Yhteenveto omaisuuslajeittain 1.000 €		TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rakennukset	Investointimenot	2 812	2 304	4 665	5 920	7 050
	Investointitulot	-25	-84	0	0	0
	Netto	2 787	2 220	4 665	5 920	7 050
Infra	Investointimenot	4 920	5 269	5 180	3 285	2 550
	Investointitulot	-345	-300	-520	-50	0
	Netto	4 575	4 969	4 660	3 235	2 550
Liedon Vesi	Investointimenot	2 643	2 250	1 880	2 300	2 800
	Investointitulot	-161	0	0	0	0
	Netto	2 482	1 800	1 880	2 300	2 800
Maa-alueet (ml. esirakentaminen)	Investointimenot	1 257	1 770	1 800	1 800	1 800
	Investointitulot	-372	-500	-500	-500	-500
	Netto	885	1 270	1 300	1 300	1 300
Irtaimisto	Investointimenot	374	141	50		
	Investointitulot	-9	0	0	0	0
	Netto	365	141	50	0	0
Osakkeet ja osuudet	Hankinnat	0	0	0	0	0
	Luovutukset	0	0	0	0	0
Yhteensä	Investointimenot	12 006	11 734	13 575	13 305	14 200
	Investointitulot	-912	-884	-1 020	-550	-500
	Netto	11 094	10 850	12 555	12 755	13 700

Rakennus- ja infrahankkeiden jakautuminen eri strategisiin tavoitteisiin 1.000 €		TA 2022	TS 2023	TS 2024
Keskustan kehittäminen	Investointimenot	0	0	0
	Investointitulot	0	0	0
	Netto	0	0	0
Kasvun tuki	Investointimenot	3 200	1 835	300
	Investointitulot	-520	-50	0
	Netto	2 680	1 785	300
Aktiivinen ja liikkuva	Investointimenot	875	380	380
	Investointitulot	0	0	0
	Netto	875	380	380
Turvallisuus	Investointimenot	1 210	940	1 870
	Investointitulot	0	0	0
	Netto	1 210	940	1 870
Taloudellisuus ja toiminnallisuus	Investointimenot	4 560	6 050	7 050
	Investointitulot	0	0	0
	Netto	4 560	6 050	7 050
Yhteensä	Investointimenot	9 845	9 205	9 600
	Investointitulot	-520	-50	0
	Netto	9 325	9 155	9 600

Investointiosan hankekohtaiset perustelut

Rakennukset

TARVASJOEN HYVINVOINTIKESKUS / KETOLA

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	50 000	0	50 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	50 000	0	50 000

Investoinnin kuvaus

Ketolan yksikkö on vanhusten tehostetun palveluasumisen yksikkö, jossa on 13 asukaspaikkaa. Yksikkö on suunniteltu alun alkaen vanhuksille ja pohjaratkaisu on toimintaan sopiva. Yksikkö sijaitsee valmistuskeittiön, ruokasalin ja tehostetun palveluasumisyksikön välillä. Kyseessä on peruskorjausinvestointi, jonka tavoitteena on kunnostaa tiloja vastaamaan nykyajan vaatimusten palveluita. Ketolan keittiö on jatkuvassa käytössä ja on hyvin kulunut. Keittiön tekniset toteutukset eivät myöskään vastaa tämän päivän turvallisuusvaatimuksia. Asukashuoneiden wc-tilat ovat epäkäytännölliset ja vaativat peruskorjausta. Asukkaiden vaatekaapit pitää uusia. Yksikön ilmastoinnin korjaus sekä pintojen maalaus. Kiinteistön yhdistävä ulkokäytävä palvelisi myös kaikkia käyttäjiä sekä asukkaita.

Investoinnin perustelut

Tarvasjoen hyvinvointikeskuksen vanha osa Ketola on rakennettu vuonna 1994. Tilat kaipaavat peruskorjausta rakennusteknisistä syistä. Talotekniikkaan tehdään tarvittavat muutokset. Investoinnilla ei ole vaikutusta käyttötalouteen.

TARVASJOEN KOULUN LIIKUNTASALI, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	700 000	485 000	0	1 185 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	700 000	485 000	0	1 185 000

Investoinnin kuvaus

Uusi liikuntatila korvaa nykyisen Tarvashovin liikuntatilan. Liikuntatilojen rakennus on aloitettu syksyllä 2021. Kesällä 2021 tehtiin työmaa- ja huoltotie. Rakennusajaksi on arvioitu 12-14 kuukautta, uudet liikuntatilat on arvioitu valmistuvan syyskuu 2022. Kyseessä on uudisrakentaminen ja vanhan korvaava investointi.

JOKILAAKSON KOULUN RAKENNUSTEKNISET TYÖT: SISÄILMAKORJAUKSET, SAVUNPOISTOLUUKUT, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	380 000	40 000	340 000	0	380 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Netto	380 000	40 000	340 000	0	380 000

Investoinnin kuvaus

Kohde on sisäilmakohde. Vuoden 2020 kesäloman aikana teetettiin Siraten raportin pohjalta tiivistyskorjauksia. Korjausten jälkeen tilanne parantui, mutta oirehdinta kuitenkin jatkui osassa tiloja ja jatkotoimenpiteitä on selvitetty. Koulun vanhimman osan (kouluterveydenhuollon/kuraattorin osa) korjaustoimenpiteet suunnitellaan ensin. Tutkimuksen mukaan ongelmia on yläpohja- ja välipohjarakenteissa ja ulkoseinissä sekä ulkopuolella olevassa kellarissa. Korjaussuunnittelu tehtiin alkuvuodesta 2021, mutta suunnitelmat viivästyivät siten, että ylä- ja alapohjan korjaustöiden kilpailutukseen ei saatu tarjouksia. Kesällä 2021 korjattiin mm. savunpoistoluukut ja muu osuus toteutetaan kesällä 2022.

Investoinnin perustelut

Sisäilman laatua parantava korjaus.

KIINTEISTÖN LÄMMITYSJÄRJESTELMÄN MUUTOS (KAUKOLÄMPÖ / MAALÄMPÖ)

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	100 000	190 000	230 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	100 000	190 000	230 000

Investoinnin kuvaus

Toteutetaan kahden kohteen kiinteistön lämmitysjärjestelmän muutostyöt (kaukolämpö / maalämpö / ilmavesilämpöpumppu). Hankkeeseen on mahdollista saada valtionavustusta.

Investoinnin perustelut

Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että fossiilisen öljyn lämmityskäytöstä luovutaan 2030-luvun alkuun mennessä, ja että julkinen sektori näyttää esimerkkiä siirtymällä kestävämpään lämmitystapaan osittain jo vuoteen 2024 mennessä.

Vaikutukset käytötolouteen: siirryttäessä uusiutuvan energiankäyttöön pienenee lämmityskustannukset.

JÄRVIKOTO VAIHE 3: MAALÄMPÖ, KUITUKAAPELI, LOPUT TILAMUUTOKSET

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	250 000	0	250 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	250 000	0	250 000

Investoinnin kuvaus

Kiinteistössä tehtiin kesällä 2020 vaiheen 2. muutostyöt osalla kiinteistöä, jossa yhteydessä on korjattu rakennuksen toiminnallisuutta sekä lisätty ilmanvaihtoa korjatulle alueelle.

Kiinteistön peruskorjauksen suunnittelutyö vaihe 3. (arkkitehti, rakenne sekä talotekniikka) suunniteltaisiin kokonaisuudessa vuonna 2021. Rakennustyö toteutettaisiin vuonna 2022. Kiinteistö on toteutettu

vesikiertoisella lattialämmityksellä. Tämä mahdollistaa perusparannuksen yhteydessä kiinteistön muuttamisen öljylämmityksestä uusiutuvaan energiaa käyttäväksi. Vuodelle 2022 varattava investointimeno tarkentuu, kun suunnittelu lämmitysjärjestelmän korjauksesta valmistuu. Lämmitysmuodon muutos toteutetaan erillisellä investointimäärärahalla.

Peruskorjauksella tavoitellaan palvelukyvyn parantamista sekä käyttäjien viihtyvyyden parantamista.

Investoinnin perustelut

Vaikutukset käyttötalouteen: siirryttäessä uusiutuvaan energiankäyttöön pienenee lämmityskustannukset. Energiasäästö saavutetaan myös uusien iv-koneiden asentamisella ja niiden varustamista lämmön talteenotolla sekä nykyisten poistoilmapuhaltimien käytöstä poistamisella.

TERVEYSKESKUKSEN SANEERAUS KV 31 /27.4.2020, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	MTA 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	470 000	500 000	500 000	50 000	1 520 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Netto	470 000	500 000	500 000	50 000	1 520 000

Investoinnin kuvaus

Hanke on aloitettu vuonna 2020 kotihoidon tilojen uusimisella. Vuonna 2021 vaiheessa kaksi jatketaan Terveyskeskuksen remonttia arkkitehtisuunnitelmien mukaisesti. Vaihe kaksi sisältää Terveyskeskuksen vastaanottotilojen ja päivystystilojen sekä siivouskeskuksen toiminnallisia tilajärjestelyjä.

Hankkeen kolmannessa vaiheessa vuonna 2022 saatetaan suunniteltu remontti loppuun ja korjataan hallinnon ja neuvolan tilat. Valot yms. viimeistely.

Investoinnin perustelut

Hankkeen perusteluna on tilojen peruskunnon ja toiminnallisuuden parantaminen ja käytön tehostaminen.

PIENHANKKEET

€	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	567 000	600 000	530 000	630 000	2 327 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Netto	567 000	600 000	530 000	630 000	2 327 000

Investoinnin kuvaus

Pienet toteutettavat lvi-hankkeet ja rakennustekniset hankkeet, mm. ilmastoinnin ja lämmitysjärjestelmien korjaukset eri kiinteistöissä.

Kyseessä on useisiin eri kiinteistöihin toteutettavat pienimuotoiset tai kiireelliset peruskorjausinvestoinnit, jotka ilmenevät toimintavuoden aikana.

Suunniteltuja pienhankkeita;

Kunnantalon valaistuksen uusiminen sekä älykkään ohjausjärjestelmän lisääminen 50 000 €

Pääterveysaseman oviautomaattien lisäykset 15 000 €

Investoinnin perustelut

Talotekninen perustelu: Kiinteistöjen taloteknisistä järjestelmiä uusitaan tarpeen mukaan. Korjaustarve vaihtelee vuosittain, koska kiinteistökanta on vanhaa ja rikkoontumisia tapahtuu ennalta arvaamattomasti. Laitteiden uusimiset tehdään laajempien remonttien yhteydessä. Huoltokustannukset ovat korkeita sekä energiatehokkuus heikko. Lisäksi järjestelmien etäkäyttö on hankalaa.

Vaikutukset käyttötalouteen: toimenpiteet vähentävät kiinteistönhuolto- ja ylläpidon kustannuksia (energiatehokkuus).

Pienkorjaukset ovat jääneet vähemmälle huomiolle varsinaisten investointihankkeiden vuoksi. Investoinnilla tavoitellaan kiinteistön elinkaaren jatkamista sekä työviihtyisyyden lisäämistä. Lisäksi ennakoivilla oikea-aikaisilla toimenpiteillä vältetään suurempien korjaustarpeiden syntyminen.

KESKUSKOULUN RAKENNUSHANKE, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	MTA 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	Yhteensä
Investointimenot	300 000	500 000	1 500 000	5 000 000	7 000 000	2 000 000	16 300 000
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	16 300 000
Netto	300 000	500 000	1 500 000	5 000 000	7 000 000	2 000 000	16 300 000

Investoinnin kuvaus

Keskuskoulun sisäilmaongelmien vuoksi tehtävä mittava investointi. Vuonna 2020 tehtiin valmistelemaa suunnittelua, tiivistyskorjauksia ja ostettiin kuusi väistötilaluokkaa. Helmikuussa 2021 kunnanvaltuusto teki päätöksen uuden koulun rakentamisesta, aikataulu on tarkentunut syksyllä 2021. Samassa yhteydessä on tarkoitus toteuttaa uudet musiikinopetuksen ja erityisopetuksen tilat. Vanha koulu jää väistötilakäyttöön ja sitä kunnostetaan tarpeellisin osin. Kesällä 2021 korjattiin keittiön tilat, jotka kuntotutkimuksessa todettiin kunnoltaan huonoimmiksi. Lisäksi vuoden 2021 aikana on tehty koulun luokkatiloihin tiivistyskorjauksia.

Investoinnin perustelut

Hankkeen perusteluna on sisäilmaongelmien ratkaisu.

PAHKAMÄEN ESIOPETUKSEN TILAT

€	TA 2021	TS 2022	Yhteensä
Investointimenot	0	650 000	650 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	0	650 000	650 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on korvata nykyiset esiopetuksen vuokratilat. Lapsimäärä kasvaa Aseman seudulla siten, että nykyiset tilat jäävät pieneksi jo syksyllä 2022 ja tilat ovat muutenkin käyttötarkoitukseen epäsopivat.

Investoinnin perustelut

Lisätilan tarve ja nykyisten esiopetustilojen suuri korjaustarve.

VALMISTUS- JA JAKELUKEITTIÖIDEN LAITEUUSINNAT

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	70 000	50 000	120 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	70 000	50 000	120 000

Investoinnin kuvaus

Investoinneissa uusitaan käyttöikänsä päähän tulleita laitteita valmistus- ja jakelukeittiöissä.

Hankinnassa on mm:

V 2022: Ilmaristen koulun astiapesukoneen ja koriradan uusinta

V 2023: Keskuskoulun monitoimipadan uusiminen

Investoinnin perustelut

Toiminnallinen perustelu: laitteet ovat käyttöikänsä päässä

LIETOHALLIN KATTOVALAISTUS, ESTEETTÖMÄT REITIT

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	120 000	0	120 000
Tulot	0	0	0
Netto	120 000	0	120 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on korjata seuraavat asiat Lietohallilla:

- Pääoven sisäänkäynnin ja lähialueen saaminen esteettömäksi (ml. invapaikat), automaattinen liiketunnistin
- Uusi kattovalaistus – Led-valot
- Infotaulu Lietohallin pääsisäänkäynnin yhteyteen

Investoinnin perustelut

Investoinneilla turvataan Lietohallin toiminta tulevaisuudessa sekä saadaan Lietohallille esteetön kulku pääovesta. Liedon kunnan asukkaiden liikunnan ja liikuntamotivaation lisääminen. Vanhus- ja vammaisneuvostolla on tähän varatut investointirahat.

KOULUJEN JA PÄIVÄKOTIEN LIIKUNTAPIHOJEN ULKOLIIKUNTAVÄLINEET

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	60 000	50 000	50 000	160 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	60 000	50 000	50 000	160 000

Investoinnin kuvaus

Koulujen ja päiväkotien pihojen leikkikentät ovat tilapalvelun hallinnassa ja kunta on vastuussa niiden turvallisuudesta. Pihoja käyttävät pääsääntöisesti sivistyspalveluiden toimialan asiakkaat. Tarkastusten yhteydessä on kartoitettu pihojen kunnostus- ja uusimistarpeita tuleville vuosille. Investoinnin tarkoituksena on uusia päiväkotien ja koulujen ulkoliikuntavälineitä, jotka eivät ole turvallisia.

Investoinnin perustelut

Investoinnilla tavoitellaan liikuntapaikan käytön ja viihtyvyyden lisääntymistä. Koululaisten, päiväkotilasten ja alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen. Liedon kunnan lähiliikuntapaikkasuunnitelman mukainen investointihanke.

MAUNUNTUPA KUNNOSTUS

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	80 000	0	80 000
Investointitulot	0	0	0	0

Netto	0	80 000	0	80 000
-------	---	--------	---	--------

Investoinnin kuvaus

Maununtuvan rivitalot sijaitsevat Valmakodin välittömässä läheisyydessä. Rakennuksia on kaksi; toisessa rakennuksessa on viisi asuntoa ja toisessa rakennuksessa on kolme asuntoa. Asunnot on suunniteltu tarjoamaan tuettua asumista lietolaisille ikäihmisille. Pohjaratkaisu on toimiva. Asuntoihin on asennettu huoneistokohtainen sprinklerijärjestelmä vuonna 2019.

Pesutiloissa suoritetaan kalusteiden uusintaa tarvittavilta osin sekä tarkastetaan laatoitusten kunto.

Tarkastuksen perusteella suoritetaan välttämättömmät korjaustoimet. Tehtäviä töitä on mm. seinien maalaus ja tapetointi, lattiapintojen uusiminen, keittiökalusteiden ja valaisimien uusiminen.

Kyseessä on kunnostusinvestointi, jonka tavoitteena on päivittää asunnot vastaamaan nykyajan vaatimuksia.

Investoinnin perustelut

Rakennusten valmistumisvuosi on 1991. Asunnot ovat tyydyttäviä peruskunnoltaan ja kaipaavat pintaremonttia. Uusien asukkaiden saanti on ollut haasteellista asuntojen peruskunnon vuoksi. Kunnostuksella ei ole vaikutusta käyttötalouteen.

Infra

YLEISET LEIKKIKENTÄT JA PUISTOT

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	100 000	100 000	100 000	300 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	100 000	100 000	100 000	300 000

Investoinnin kuvaus

Yleisten leikkipuistojen välineiden korjaukset/hankintaa. Osa varataan välinehankintoihin ja osa pohjatoihin. Leikkivälineitä on kaikkiaan lähes tuhat kappaletta ympäri Lietoa. Tämän investoinnin alla on myös viheralueiden ylläpito ja vanhojen alueiden peruskorjaus. Ulkoliikuntapaikkojen investoinnit ovat sisältyvät tähän investointiin, kuten ulkoilureittien uudistamisen ja yleisten liikuntapaikkojen kunnostus- ja uudistusinvestoinnit.

Investoinnin perustelut

Investoinnilla tavoitellaan liikuntapaikkojen käytön ja viihtyvyyden lisääntymistä.

Lasten, perheiden ja alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen.

Leikkipuistojen turvallisuuden ylläpito.

Alueen viihtyisyyden parantaminen ja kaavanmukaisen pienten lasten leikkialueen toteuttaminen.

Viihtyvyyden parantuminen kunnan eri osa-alueilla ja kasvillisuuden säilymisen turvaaminen

Vaikutukset käyttötalouteen: uudet kohteet lisäävät ylläpitokustannuksia.

VT10 RISTEYSJÄRJESTELYT (TOIMINTAKESKUS / HUOLTOMIEHENTIE)

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	0	0	40 000	650 000	690 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	40 000	650 000	690 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin yhtenä tavoitteena Liedon keskustan liikennejärjestelyjen sujuvuus. Kyseessä on Liedon kunnan ja ELY-keskuksen yhteinen hanke. Suunnittelu aloitetaan kaavan vahvistamisen jälkeen vuonna 2023 ja rakentamishanke toteutetaan vuonna 2024. Hanke on välttämätön Huoltomiehentie alueen rakentamisen kannalta. Lisäksi kyseessä on liikenneturvallisuushanke.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu ja toiminnallinen perustelu: Liedon keskustan suunnasta vasemmalle kääntyminen on hankalaa. Lisäksi kyseessä on kapea risteysalue. Alueen eteläpuolelle on mahdollisesti tulossa uutta kaavoitusta.

Vaikutukset käyttötalouteen: ei suoranaista vaikutusta.

VT 10 PARANTAMINEN (MAL-HANKE), KÄYNNISSÄ OLEVA

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	150 000	230 000	40 000	80 000	350 000
Investointitulot	0			0	0
Netto	150 000	230 000	40 000	80 000	350 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Kunta on sitoutunut MAL-hankkeeseen. Vuoden 2021 toimenpiteinä ELY parantaa linja-autopysäkkien käytettävyyttä ja kevyen liikenteen väylän turvallisuutta mm. poistamalla näköesteitä. Tarkoituksena on myös asfaltoida kevyen liikenteen väylä. Vuonna 2021 toteutettava osuus vaatii kunnan rahoitusosuuden kasvattamista vuodelle 2021 ja toisaalta vähentää vuoden 2022 rahoitusosuutta. Investoinnilla tavoitellaan alueen liikenneturvallisuuden ja joukkoliikenteen sujuvuuden parantamista. Kyseessä on uusinvestointi.

Vaikutukset käyttötalouteen: ei suoranaista vaikutusta.

NUOLEMONTIEN KEVYENLIIKENTEENVÄYLÄ

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	100 000	20 000	200 000	220 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	100 000	20 000	200 000	220 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on uuden tarpeellisen (liikenneturvallisuus) kevyenliikenteen väylän rakentaminen Teollisuuskujan ja Närepolun väliselle alueelle. Rakentaminen toteutetaan kahdessa vaiheessa. Kuuluu nykyisen MAL-sopimuksen piiriin. Investoinnilla tavoitellaan alueen liikenneturvallisuuden parantamista. Kyseessä on uusinvestointi. Kohde on vaativa ja sen suunnittelu on tehtävä huolella. Investointi siirtyy vuodelta 2021 vuodelle 2022, mutta suunnittelu toteutetaan vuonna 2021.

Investoinnin perustelut

Vaikutukset käyttötalouteen: kevytväylän rakentaminen lisää ylläpitokustannuksia

KAUNISTONTIEN KLV

€	TA 2021	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	0	200 000	200 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	0	200 000	200 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on Kaunistontien rakenteiden korjaaminen ja uuden kevyenliikenteenväylän rakentaminen Yrjönnyöntien ja Ruohomäentien väliselle alueelle. Puuttuva kevytväyläosuus. Liittyy käynnissä olevaan MAL-sopimukseen. Investoinnilla tavoitellaan alueen liikenneturvallisuuden parantamista. Kyseessä on uusinvestointi.

Investoinnin perustelut

Vaikutukset käyttötalouteen: kevytväylän rakentaminen lisää ylläpitokustannuksia, mutta tien rakenteiden kunnostaminen puolestaan vähentää niitä. Varaudutaan samalla myös mahdolliseen uuteen joukkoliikennereittiin.

TEIJULAN ALUEEN LAAJENNUS

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	40 000	500 000	540 000
Investointitulot	0	0	
Netto	40 000	500 000	540 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Uuden kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen. Suunnittelu vuonna 2022 ja toteutus vuonna 2023. Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ja mahdollisesti myös puistojen ja yleisten alueiden ylläpitomenot kohoavat.

MATINTALO 2 JA 3 KAAVA-ALUEEN TOTEUTUS

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	TSM 2023	Yhteensä
Investointimenot	40 000	195 000	945 000	0	1 140 000
Investointitulot	0	0	-270 000	0	-270 000
Netto	40 000	195 000	675 000	0	870 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Uuden kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen.

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Matintalo 2 ja 3 asemakaava-alue. Kyseessä on uusinvestointi ja tontinmyyntikohde. Kohde ei toteutunut vuonna 2020, koska kaavoitus ei ollut vielä valmis. Suunnittelu vuonna 2021, toteutus 2022.

Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ja mahdollisesti myös puistojen ja yleisten alueiden ylläpitomenot kohoavat.

SALIMÄENTIEN JATKO JA KLV

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	0	30 000	600 000	630 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	30 000	600 000	630 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Salimäentien jatko ja uusi kevyenliikenteenväylä. Investoinnilla tavoitellaan alueen liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamista. Kyseessä on uusinvestointi, joka jakaantuu usealle vuodelle. Alustava suunnittelu ja maaperätutkimukset on tehty vuonna 2020. Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ja kevyenliikenteenväylien ylläpitomenot kohoavat.

JUKOLANTIEN KEVYTVÄYLÄN LAAJENNUS

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	60 000	250 000	310 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	60 000	250 000	310 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Jukolantien kevytväylän jatkaminen tien länsipuolella vt 10:n risteykseen asti ja liityntäpysäköintialueen rakentaminen. Liittyy vt 10 parantamishankkeeseen ja on liikenneturvallisuuskohde sekä lisää julkisen liikenteen käyttöä. Toteutus kahdessa vaiheessa 2022-2023.

Vaikutukset käyttötalouteen: kevytväylän rakentaminen lisää ylläpitokustannuksia

VANHALINNAN ALUE, TURUN YLIOPISTOSÄÄTION UUSI ALUE

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	250 000	50 000	300 000
Investointitulot	250 000	50 000	300 000
Netto	0	0	0

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Liedon kunnan ja Turun Yliopistosäätiön maankäyttösopimukseen perustuvan kaava-alueen rakentaminen laskutustyönä. Liedon kunta laskuttaa kunnallistekniikan rakentamiskustannukset Turun Yliopistosäätiöltä. Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ja mahdollisesti myös puistojen ja yleisten alueiden ylläpitomenot kohoavat.

KT 40 2- VAIHEEN RAKENTAMINEN

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	150 000	150 000	0	300 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	150 000	150 000	0	300 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa E18 Kausela-Kirismäki (Kt 40) parantamiseen liittyvät Liedon kunnan osuudet 2. vaiheen rakentamisessa. Kyseessä on uusinvestointi ja osittain parantamishanke.

Investoinnin perustelut

Kyseessä merkittävä tiestön parantamishanke. Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ylläpitomenot kohoavat.

AVANTIN ERITASOLIITTYMÄ

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	600 000	550 000	0	1 150 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	600 000	550 000	0	1 150 000

Investoinnin kuvaus

Kyseessä on Liedon kunnan ja Väyläviraston yhteinen hanke, jonka tarkoituksena on alueen liikenneturvallisuuden parantaminen. Hanke toteutetaan Kehätien nelikaistaistamishankkeen yhteydessä. Eritasoliittymän siltarekanteiden rakentaminen on aloitettu 2021 ja valmistuu 2022.

Investoinnin perustelut

Hanke edistää logististen ketjujen joustavuutta ja nopeutta. Avantin alueella sijaitsee useita toimijoita, jotka palvelevat seudullisesti erityisesti logistiikkaa ja raskasta liikennettä.

PÄÄSKYNTIE, HAARAPÄÄSKYNTIE, LUOLAKALLIONTIE, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	MTA 2021	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	500 000	400 000	900 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	500 000	400 000	900 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on rakentaa yritystonttien kulkuyhteydet sekä vesi-, viemäri- ja hulevesiverkosto Luolakallion alueelle. Vuonna 2019-2020 on toteutettu verkostoja Pääskyntien suunnasta yhdessä kaukolämpölinjojen kanssa sekä Luolakallion tielinjaus. Alueella on jo kaksi toiminnassa olevaa yritystä, joiden liikenne ohjautuu Luolakalliontieta pitkin. Sippaan siltahanke valmistui elokuussa 2021 ja sen arvioidaan lisäävän läpikulkua Luolakalliontiellä. Alueelta saatavat tontinmyyntitulot merkittävät (myöhemmin lisää kiinteistöverotuottoja). Haarapääskyntien kaavoitusratkaisusta riippuen toteutetaan risteysjärjestelyt ja viimeistelyt vuonna 2022.

Vaikutukset käytötalouteen: lisää ylläpitokustannuksia

PÄÄSKYKALLIONTIENTEN SANEERAUS JA LOUHOSKUJAN INFRAN RAKENTAMINEN

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	225 000	0	400 000	400 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	225 000	0	400 000	400 000

Investoinnin kuvaus

Pääskykalliontien perusparannushanke. Tie ei kestä nykyistä liikennettä, alueella liikkuu myös raskasta liikennettä. Tarkoitus on osittain uusia tien rakenteita sekä uudelleen asfaltoida koko tie paremman kantavuuden saavuttamiseksi. Hanke ei toteutunut vuonna 2021 ja vuonna 2022 samassa yhteydessä toteutetaan Louhoskujan infra ja tieyhteydet, koska tonteille on tulossa toimijoita.

Investoinnin perustelut

Tien parannuksella turvataan yritysten liikenteen sujuvuus.

POIKOJA 2 (NIINIKUJAN RAKENTEIDEN PARANTAMINEN)

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	0	120 000	120 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	0	120 000	120 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Liedon Aseman Niinikujan perusparannus. Kyseessä on perusparannushanke. Kyseessä on välttämätön hanke Poikojan alueen rakentamiseen. Hanke on ollut jo pitkään suunnitteilla. Hankkeen infrakustannusten kokonaishinta tarkistetaan ennen päätöksentekoa.

Kannattavuusvertailu. Infrakustannukset merkittävät saavutettavaan tontinmyyntituloon nähden (kokonaistarkastelu).

Rakennustekninen perustelu: Niinikujan perusparannus

TIEMESTARINTIE, LIEDON ASEMA, KÄYNNISSÄ OLEVA HANKE

€	TA 2021	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	250 000	280 000	100 000	600 000	980 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Netto	250 000	280 000	100 000	600 000	980 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Säkyläntien ja Tiemestarintien risteysalueen parantaminen sekä kevyenliikenteenväylän jatkaminen Aronsuontielle sekä varautua Tiemestarintien jatkon rakentamiseen. Kyseessä on perusparannushanke sekä uudisrakennushanke.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: Tiemestarintien osittainen perusparannus. Nykyinen liikennejärjestelmä ei mahdollista pitkien ajoneuvojen kohtaamista. Peruskorjaus toteutetaan vaiheittain. Vuoden 2023 toteutus riippuu siitä, tuleeeko alueelle uusia toimijoita.

Vaikutukset käyttötalouteen: ei suoranaista vaikutusta.

TARVASJOEN TIET

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	100 000	0	100 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	100 000	0	100 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Tarvasjoen verkoston parantamistoimenpiteitä. Kyseessä on perusparannushanke.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: Tarvasjoen tieverkoston perusparantamistoimenpiteet.

Vaikutukset käyttötalouteen: ei suoranaista vaikutusta.

VANHATALON ALUEEN KUNNALLISTEKNIIKAN TOTEUTUS

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	0	200 000	200 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	0	200 000	200 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on toteuttaa Tarvasjoen Vanhatalon alueen kunnallistekniikka. Kyseessä on uusinvestointi ja tontinmyyntikohde.

Vaikutukset käyttötalouteen: kaavateiden ja mahdollisesti myös puistojen ja yleisten alueiden ylläpitomenot kohoavat.

LIIKENTEENOHJAUSLAITTEET

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	20 000	20 000	20 000	60 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	20 000	20 000	20 000	60 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on hankkia eri puolille kuntaa mm. nopeusnäyttöjä, liikennemerkkejä, suojateiden varoitusvilkkuja ym. Kyseessä on lähinnä kalustohankinta

Rakennustekninen perustelu: liikenteenohjauslaitteiden kunnostus

Toiminnallinen perustelu: uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020, uudet liikennemerkit ja vanhojen liikennemerkkien vaihto tehdään 10 vuoden siirtymäajan aikana

Vaikutukset käyttötalouteen: vaikutus vähäinen

KÄVELYN, PYÖRÄILYN JA JOUKKOLIIKENTEEN EDISTÄMISEN PIENHANKKEET

€	TA 2022	TA 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	130 000	130 000	130 000	360 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	130 000	130 000	130 000	360 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Vuonna 2022 valmistuu Liedon kunnalle kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Ohjelmaan kirjataan erilaisia toimenpiteitä, joiden näkökulmana on edistää kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikenteen käyttöä ja parantaa reitistön esteettömyyttä. Edistämishjelmassa saadaan suunnitelmallisesti kirjattua tarpeet ja laatisemisessa on mukana kaikkien toimialojen edustajia. Pienhankkeisiin on varattu vuosittain investointirahaa, jolla tehtävät toimet kohdistuvat mm. kunnan vastuulla olevien kevyen liikenteen väylien perusparannuksiin, esteettömyyteen ja linja-autopysäkkien kunnostuksiin. Joihinkin hankkeisiin on mahdollista saada myös avustuksia. Edistämishjelma antaa paremmat mahdollisuudet rahoitukset saamiseksi.

Vaikutukset käyttötalouteen: lisää ylläpitokustannuksia

TEOLLISUUSALUEIDEN KYLTITYKSET

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	15 000	15 000	30 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	15 000	15 000	30 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena toteuttaa yritysalueiden viitoitukset ja kyltitykset alueiden laajentuessa. Kunta vastaa kyltityrunkojen hankinnasta ja asennuksesta, kyltityksestä vastaa Avantin kehitys ry.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: yritysalueiden saavutettavuuden parantaminen

Vaikutukset käyttötalouteen: ei vaikutuksia

UUSIEN ASUINALUEIDEN VIIMEISTELY

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	200 000	200 000	300 000	700 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	200 000	200 000	300 000	700 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on viimeistellä kunnan rakentamat asuinalueet, esim. viheralueiden multaukset ja kylvöt, liikennemerkkit, leikkipaikat, puusto ja muut istutukset, kun tontit on rakennettu. Näitä kustannuksia ei ole sisällytetty infran rakentamisurakoihin, koska ne eivät ajallisesti ole järkeviä toteuttaa samassa yhteydessä. Osa työstä pystytään tekemään kunnan omana työnä, jolloin investointikuluihin tulee lähinnä materiaalikustannuksia.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: uusien asuinalueiden viimeistely viihtyisyyden lisäämiseksi

Vaikutukset käyttötalouteen: lisää hieman ylläpitokustannuksia.

HULEVESIJÄRJESTELMÄT (UUDET KOHTEET JA SANEERAUKSET)

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	49 000	150 000	150 000	349 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	49 000	150 000	150 000	349 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on rakentaa pieniä hulevesikohteita ja uudistaa vuoden aikana esille tulleita perusparannuskohteita eri puolilla kuntaa. Suurin tarve vuonna 2022 on keskustan hulevesijärjestelmän parantaminen. Kuntokartoitus on tehty ja korjausvelkaa on noin 1 000 000 €. Hulevesiverkostoa uusitaan tarvittaessa sekä Liedon veden linjojen saneerauksen yhteydessä.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: vanhojen hulevesijärjestelmien investointikorjaukset ja uusien rakentaminen
Vaikutukset käyttötalouteen: lisää tulevana vuosina ylläpitokustannuksia, toimimattomien/vaurioituneiden hulevesiverkostojen aiheuttamat vauriot ovat kalliita korjata. Lisääntyneet rankkasateet aiheuttavat sopeutumistarpeita, joista yksi on kunnan hallitsemien hulevesilinjojen parantaminen.

VANHOJEN VALAISTUSTEN PERUSKORJAUS (CARUNAN ILMAKAAPELEIDEN POISTO), JATKUVA

€	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	290 000	250 000	100 000	640 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	290 000	250 000	100 000	640 000

Investoinnin kuvaus

Hanke on yhteinen Carunan kanssa. Kyseessä on perusparannushanke, jossa korjataan vanha katuvalaistus ajanmukaisiksi ledivaloiksi sekä mahdollistetaan myöhemmin himmennys. Samassa yhteydessä Caruna muuttaa vanhat ilmakaapelit maakaapeleiksi. Vuoden 2022 toteutuskohteita ovat Tuulissuo ja Littoinen. Investoinnilla tavoitellaan energiatehokkuutta vanhoihin valaisimiin verrattuna.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: vanhat valaisimet ja pylväävät päivitetään ajanmukaisiksi ja varustetaan himmennuksen mahdollistavalla yksiköllä.

Toiminnallinen perustelu: energiansäästö ja ohjattavuus led-valoihin siirryttäessä

LED- VALAISIMIEN HIMMENNYSLIITTIMIEN ASENNUS

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	30 000	30 000	30 000	90 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	30 000	30 000	30 000	90 000

Investoinnin kuvaus

Kyseessä on valtuustoaloitteeseen liittyvä perusparannushanke. Himmennyksellä saavutettava kustannus- ja energiansäästö on vähäinen nykyisestä yösammutuksesta johtuen. Yöhimmennyksellä voidaan parantaa tienkäyttäjien turvallisuutta ja liikkumismukavuutta taajamissa iltaisin ja yöllä.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: jo asennetut led-valaisimet varustetaan himmennuksen mahdollistavalla yksiköllä.

KAAVATEIDEN VALAISTUS, JATKUVA HANKE

€	TA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	100 000	100 000	100 000	300 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	100 000	100 000	100 000	300 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on rakentaa uusille asuinalueille katuvalaistus. Toteutuskohteita on eri puolilla kuntaa. Kyseessä on uudisinvestointi.

Investoinnin perustelut

Rakennustekninen perustelu: rakennetaan uusi ledivalaistus, jotka varustetaan himmennuksen mahdollistavalla yksiköllä.

Vaikutukset käyttötalouteen: uudet kohteet lisäävät katuvalaistuksen ylläpitokustannuksia ja sähköenergian kustannuksia

ASFALTOINTI, KAAVA-ALUIDEN ENSIMMÄINEN ASFALTOINTI JA PINTAUKSET, JATKUVA

€	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	600 000	550 000	500 000	1 650 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	600 000	550 000	500 000	1 650 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on sekä uusien että vanhojen kaavateiden asfaltointi ja pienet asfaltointikohteet. Toteutuskohteita on eri puolilla kuntaa. Investoinnilla tavoitellaan liikenneturvallisuuden parantamista sekä tienhoidon helpottamista kunnan eri osa-alueilla. Tällöin jää pois hiekkateiden lanaus ja pölynsidonta. Vuoden 2022 tarkempi asfaltointisuunnitelma valmistuu keväällä 2022, kun nähdään talven aikaiset vauriot. Asfaltointeja kohdistetaan erityisesti Ilmarisiin ja Asemalle, koska vuonna 2021 siellä on tehty Carunan kaapelointitöitä ja työt ovat siltä osin valmistuneet.

Vaikutukset käyttötalouteen: vähentää sorateiden kunnossapitotarpeita

KESKUSTIEN VIIMEISTELY JA KARJATIEN RISTEYS

€	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	80 000	80 000
Investointitulot	0	0
Netto	80 000	80 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Karjatien alueella on ollut parin vuoden ajan isoja rakentamishankkeita, jotka ovat osaltaan aiheuttaneet erilaisten kaapeleiden sijoittamista ja katualueen rikkoontumista. Investoinnin tarkoituksena on parantaa Keskustien kuntoa sekä viimeistellä pinnat, kevyenliikenteen väylät sekä valaistus ja viimeistellä Karjatien risteysalue.

Vaikutukset käyttötalouteen: ei vaikutuksia

PUISTOTOIMEN PAKETTIAUTO JA INFRAN TRAKTORI

€	TA 2022	Yhteensä
Investointimenot	90 000	90 000
Investointitulot	0	0
Netto	90 000	90 000

Investoinnin kuvaus ja perustelut

Investoinnin tarkoituksena on korvata vanha pakettiauto uudella, Vanha pakettiauto ei ole enää ajokuntoinen. On useampia traktoreita, jotka eivät ole kunnan käyttötarkoitukseen sopivia, joista voidaan luopua, ja hankitaan yksi tarpeeseen soveltuva traktori.

Vaikutukset käyttötalouteen: vähentää vuokra-auton ja korjauksien kustannuksia

Liikuntapaikat

ILMARISTEN KOULUN KENTÄN HUOLTORAKENNUS

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	0	70 000	70 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	0	70 000	70 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on rakentaa kentälle oma huoltorakennus, jossa on kentän käyttöön tarvittavat pukutilat ym.

Investoinnin perustelut

Toiminnallinen perustelu: kyseiset tilat puuttuvat

SAUKONOJAN KOULUN KENTÄN PERUSKORJAUS

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	20 000	0	20 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	20 000	0	20 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnin tarkoituksena on peruskunnostaa Saukonojan kenttä.

Investoinnin perustelut

Investoinnilla tavoitellaan liikuntapaikan käytön lisääntymistä ja viihtyvyyden parantamista Saukonojan alueella. Alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen.

ULKOKUNTOSALI KESKUSURHEILUKENTÄN VIEREEN

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	30 000	0	0	30 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	30 000	0	0	30 000

Investoinnin kuvaus

Investoinnilla rakennetaan ulkokuntosali Manttaalin ja huoltohallin väliin Keskusurheilukentän viereen.

Investoinnin perustelut

Investoinnin tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja koululaisten, päiväkotilasten ja alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen.

PAHKAMÄEN KOULUN TEKONURMI

€	TA 2022	TS 2023	Yhteensä
Investointimenot	70 000	0	70 000
Investointitulot	0	0	0
Netto	70 000	0	70 000

Investoinnin kuvaus

Vanhan tekonurmen vaihto. Uusi tekonurmi on hybridikenttä, jonka voi talvella jäädyttää.

Investoinnin perustelut

Investoinnilla tavoitellaan liikuntapaikan käytön ja viihtyvyyden lisääntymistä. Koululaisten, päiväkotilasten ja alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen. Liedon kunnan lähiliikuntapaikkasuunnitelman mukainen investointihanke.

ILMARISTEN KENTÄN TEKONURMI

€	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
Investointimenot	0	0	150 000	150 000
Investointitulot	0	0	0	0
Netto	0	0	150 000	150 000

Investoinnin kuvaus

Vanhan tekonurmen vaihto. Tekonurmi on vanha Viertolan kentän tekonurmi, joka on kulunut ja huonokuntoinen. Kustannuksia tulee uuden kenttän materiaalista ja asennuksesta sekä vanhan kenttämateriaalin jätemaksuista.

Investoinnin perustelut

Investoinnilla tavoitellaan liikuntapaikan käytön ja viihtyvyyden lisääntymistä. Koululaisten, päiväkotilasten ja alueen asukkaiden liikuntamotivaation lisääminen. Liedon kunnan lähiliikuntapaikkasuunnitelman mukainen investointihanke.

Kuntakonserni

Kuntakonsernin toiminnan ja talouden lähtökohdat ja tavoitteet

Kunnanvaltuusto on 25.9.2017 hyväksynyt Liedon kunnan konserniohjeen, joka on astunut voimaan 1.10.2017. Konserniohjeen tarkoitus on parantaa kunnan omistuksessa olevien yhtiöiden kannattavuutta ja kilpailukykyä, niiden välistä tiedonkulkua ja omistajaohjausta, karsia toimintojen päällekkäisyyttä ja lisätä toimintojen tehokkuutta sekä riskienhallintaa ja näin edistää konsernin kokonaisuutta. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeen 2. luvun mukaan konsernijohtoon edustajat käyvät vuosittain tavoite- ja talousarviokeskustelut tytäryhteisön johdon kanssa. Talousarvion käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut. Tavoitteiden tulee olla talousarviokauteen sidottuja ja mitattavia.

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntalaki 116 §).

Konserniohjeen kohdan 7.1.3. mukaan osavuositarkastukset annetaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Ne laaditaan kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määäämien aikataulujen mukaisesti. Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava tarvittaessa konsernijohtoon pyynnöstä erillisiä selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Liedon kunnan konsernitilinpäätökseen yhdisteltäviä tytäryhtiöitä ovat Liedon Asunnot Oy ja Liedon Lämpö Oy.

Liedon Asunnot Oy

Toimitusjohtaja Tapio Hänninen

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Tulevana vuonna yhtiön toiminta jatkuu ennallaan. Remontteja tehdään tarpeen ja suunnitelman mukaan vuokrataloissa.

YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Yhtiö ostaa kaikki palvelut yrityksiltä, joten vaikutus on huomattava.

TOIMINTA-AJATUS

Tuottaa ja ylläpitää kysyntää nähden riittävää vuokra-asuntokantaa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite/ Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toimenpiteet / Mittarin tavoitearvo
Kohtuullinen vuokrataso	Kulujen pitäminen kurissa	n. 0-1 %:n vuokrien korotus
Asukas viihtyvyys	Huoneistojen hyvä kunto -tarvikekulut yhtiöltä Häiriöiden poisto	asukkaiden pieni vaihtuvuus (alle 50/vuosi)

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN VARMISTAMINEN JA RISKIENHALLINTA

Tuottopuolella Liedon Asunnot Oy:n talousarvio ei yleensä juurikaan heitä ja vuosikulupuolella on pysytty budjetin raameissa. Vuokrasaavat (30.6.2021 61 914 €) pidetään mahdollisimman pieninä tehokkaan perinnän avulla. Asuntojen korjaustarve suunnitelmien mukaan ja muut esille tulevat korjaustarpeet erikseen harkiten.

TALOUS

1 000 EUROA	TAP 2021	TA 2022	TS 2023	TA 2024
TULOT	2138	2154	2159	2169
MENOT	2133	2150	2149	2159
TOIMINTAKATE	5	4	10	10

LIEDON ASUNNOT OY TALOUSARVIO					
TUOTOT					
		2022	2021	muutos-%	
Vuokratuotot ja käyttökorvaukset					
		1 914 599	1 904 847		0,51
Junninpiha					
		142 000	135 312		4,94
Itsenäiset as oy:t					
		98 000	98 000		-
Tuotot yhteensä					
		2 154 599	2 138 159		0,77
KULUT					
Hoitovastikkeet					
Junninpiha					
		78 727	73 250		7,48
Itsenäiset as oy:t					
		60 000	60 000		
Kokous- ja tilintarkastuspalkkiot					
		13 000	13 000		-
Pankki- ja toimistokulut					
		16 000	15 500		3,23
Isännöintipalkkio					
		65 300	65 300		-
Kiinteistön huolto ja siivous					
		206 275	202 161		2,04
Kaapeli-TV-vuosimaksu					
		21 200	21 060		0,66
Hissin vuosihoito					
		12 200	12 200		-
Ulkoalueet					
		24 000	24 000		-
Vesi					
		157 753	149 889		5,25
Sähkö					
		94 907	95 943	-	1,08
Lämpö					
		259 346	264 346	-	1,89
Jätehuolto					
		52 700	51 900		1,54
Vakuutukset					
		45 250	37 000		22,30
Kiinteistövero					
		45 550	47 250	-	3,60
Vuosikorjaukset					
		219 000	219 000		-
Muut hoitomenot					
		23 500	23 500		-
Tonttivuokra					
		17 100	16 830		1,60
Varautuminen uuden talon hankkeeseen					
		80 000	80 000		
Menot yhteensä					
		1 491 808	1 472 129		1,34
KÄYTTÖKATE					
		662 791	666 030	-	0,49
RAHOITUSKULUT					
Korot					
		70 391	73 902	-	4,75
Kuoletukset					
		514 086	512 034		0,40
Omanpääoman korot					
		24 600	24 800	-	0,81
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ					
		609 077	610 736	-	0,27
KAIKKI KULUT YHTEENSÄ					
		2 100 885	2 082 865		0,87
voitto/tappio					
		53 714	55 294	-	2,86
tyhjäkäynti ja luottotappiot					
		25 000	25 000		-
Varaus tuleviin lyhennyksiin ja korkoihin					
		25 000	25 000		-
		3 714	5 294	-	29,85

Liedon Lämpö Oy

Liedon Lämpö Oy:n hallitus ja toimitusjohtaja.

TOIMINTA-AJATUS

Liedon Lämpö Oy tuottaa ja toimittaa kohtuuhintaista kaukolämpöä toiminta-alueensa sopimusasiakkaille.

Liittymismaksuilla ja perusmaksutuloilla katetaan verkostojen rakentamiskulut.

Lämpöyhtiön verkostoa kasvatetaan huomioon ottaen kaavoituksen ja alueen taloudellisen kehityksen vaatimukset.

Kasvua haetaan vain taloudellisesti kannattavalla tavalla.

LIEDON LÄMPÖ OY TOIMINNAN PAINOPISTEET JA STRATEGISET TAVOITTEET 2022-2023

Kohtuuhintaisen lämmönmyynnin toimintamallin toteuttamisen jatkaminen.

Uuden hakelämpölaitoksen toteutus Avantiin Luolakallion alueelle.

Markkinoidaan kaukolämpöä keskustan ja Avantin alueen rakentajille.

Valmistellaan Ilmaristen lämpökeskuksen siirtymistä pois öljystä tai uusiutuvaa sen rinnalle.

Parannetaan verkoston toimitusvarmuutta.

Markkinoidaan teollisuushöyryä potentiaalisille asiakkaille.

Parannetaan tiedotusta ja nostetaan kaukolämmön profiilia paikallisena, ekologisena ja kannattavana lämmitysratkaisuna.

Tavoitellaan 3-5 % kasvua vuositasolla kaukolämmönmyynnissä mitattuna.

TALOUS

LIEDON LÄMPÖ OY
TALOUSARVIOEHDOTUS 2022

	TOTEUMA 01-12/2020	BUDJETTI 01-12/2021	TOTEUMA 01-08/2021	BUDJETTI 01-12/2022
LIKEVAIHTO	2 702 505	3 281 275	2 026 495	3 154 368
Liiketoiminnan muut tuotot	1 086	0	1 733	0
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 442 405	-1 953 200	-1 301 682	-1 891 766
Varaston lisäys (+) tai vähennys (-)	-863	0	15 591	0
Ulkopuoliset Palvelut	-72 642	-80 000	-21 506	-37 000
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-149 049	-185 750	-116 224	-188 000
Henkilösivukulut	0	0	0	0
Eläkekulut	-22 013	-32 100	-20 711	-32 500
Muut henkilösivukulut	-3 386	-5 400	-2 117	-5 630
Henkilöstökulut yhteensä	-174 448	-223 250	-139 052	-226 130
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-606 478	-570 250	-310 581	-486 800
Liiketoiminnan muut kulut				
Vapaaeht. henkilöstökulut	-8 818	-10 000	-5 684	-10 000
Toimitilakulut	-28 251	-41 300	-34 084	-63 500
Irtaimistokulut	-160 263	-150 000	-177 406	-170 000
Matka- ja kuljetuskulut	-3 437	-6 500	-2 651	-7 500
Mainos- ja edustuskulut	-5 788	-9 500	-9 055	-9 500
Muut liiketoiminnan kulut	-79 194	-76 500	-65 295	-76 800
Liiketoiminnan muut kulut	-285 751	-293 800	-294 174	-337 300
LIKEVOITTO JA TAPPIO	121 003	160 775	-23 177	175 373
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	528	500	158	500
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	-89 476	-141 500	-51 015	-141 100
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-88 948	-141 000	-50 857	-140 600
VOITTO (-TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	32 055	19 775	-74 034	34 773
Tuloverot	-6 509	-3 955	0	-6 955
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	25 546	15 820	-74 034	27 818